

**Уважаеми пътници,
Добре дошли на борда на *България Ер*!**

Гьоте наричаше архитектурата "замръзнала музика". За Константин Брънкуш тя е "обитаема скулптура". Дори невъзмутимият сър Уинстън Чърчил признаваше значимостта ѝ: "Ние оформяме нашите сгради; след това те оформят нас".

Започнала някога като средство да се предпазим от стихии, още преди хилядолетия архитектурата се е превърнала в нещо много повече от това: във фактор, който определя не само начина ни на живот, но и психологията ни. А сега тя е на път да изкачи следващото стъпало.

Архитектурата на бъдещето няма да е само в създаването на ефектни и удобни сгради - тя ще се превърне в много по-широка дисциплина, тясно свързана с неща като енергетика, икономика и социални науки. И вече ще оформя не отделните ни домове, а целите ни градове, с добре обмислени и целенасочени усилия.

Това е и единственият начин да решим проблеми като недостига на ресурси, замърсяването и глобалното затопляне. В новия брой на THE INFLIGHT MAGAZINE ще ви представим водещите тенденции в тази трансформация. А ако интересът ви по темата се задълбочи, не забравяйте, че Bulgaria Air с удоволствие ще ви отведе там, където те вече се прилагат на практика.

Пожелаваме ви приятно четене, и приятен полет.

България Ер

**Dear Passengers,
Welcome aboard *Bulgaria Air*!**

Goethe called architecture "frozen music". To Constantin Brancusi it was "inhabited sculpture". Even the imperturbable Sir Winston Churchill conceded its importance: "We shape our buildings; thereafter they shape us."

Initially starting as a means to protect against the elements, even millennia ago architecture became something much more than that: a factor which determines not only our way of life, but our mentality as well. And is now about to climb the next step.

The architecture of the future won't consist only in the creation of efficient and comfortable buildings – it will become a much broader discipline, closely related to things like energy, economics and social sciences. And will shape not only our individual homes, but our whole cities, with well-thought-out and targeted efforts. This is the only way to solve problems such as resource shortage, pollution and global warming. The new issue of THE INFLIGHT MAGAZINE presents to you the major trends that are bound to carry the weight of this transformation. And if we've aroused your interest in the subject, don't forget that Bulgaria Air will be pleased to take you where these trends are already being put into practice.

We wish you pleasant reading and a pleasant flight.

Bulgaria Air

Ларнака

€ 64

€ 129

Цените са крайни и включват 1 бр. ръчен багаж до 10 кг, кетъринг на борда, безплатен избор на място в самолета, безплатен check-in.

Чекиран багаж може да се закупи преди полет на летище или в офиса на издателя на билета – цена на първо парче багаж до 23 кг - 20 евро на посока за международни полети. В случай на по-тежък, по-обемен или допълнителен чекиран багаж, се прилагат стандартните правила на България Ер.

България Ер
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

www.air.bg

13 | **BUSINESS
ECONOMY**

**18 | Всяка фирма
може да получи
европейско
финансиране**
Адв. Биляна Тончева,
прокуриснт на "Еко Глоуб"

**22 | Any Company Can
Get EU Funding**

14 | Числа и лица
Numbers & Faces

16 | Коментар
Comment

**26 | Четири стени? Каква
отживелица**

**28 | Four Walls? What an
Anachronism**

**32 | Жилищна криза по
шведски**

**34 | A Housing Crisis in
Swedish**

**38 | Как да изберем
жилище**

40 | How to choose a flat?

49 | **ANALYSIS
POLITICS**

**52 | Кенеди от
приказките**
Най-идеализираният
американски президент
щеше да навърши 100

**54 | Kennedy of the
Fairytale**

**48 | Най-абсурдната
граница**
The Most Absurd
Border

56 | Принцове и просяци
58 | Princes and Paupers

63 | **SCIENCE
TECHNOLOGY**

**80 | Петролът на
XXI век**
Литиево-йонната
батерия: да отсеем
фактите от митовите

82 | The XXI century Oil

**64 | Възкресяването на
ледената епоха**
Bringing Back The Ice
Age

**67 | Угасващи
съкровища: Искрец**

**68 | Fading Treasures:
Iskretz**

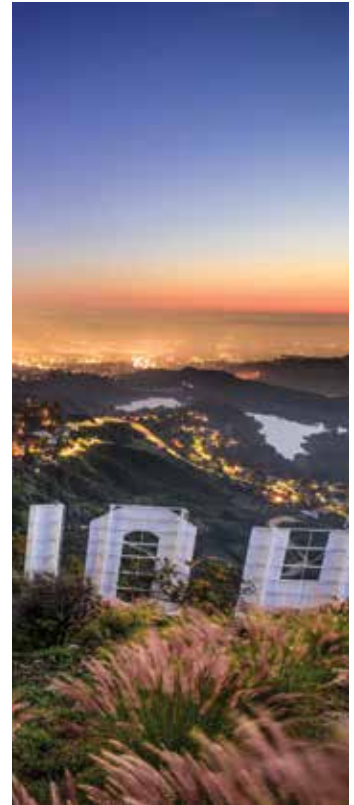
**70 | Непослушните
печелят повече**

**72 | Naughty children earn
more**

**86 | Размерът има
значение**

88 | Size Matters

89 | **TRAVEL
LIFESTYLE**

**92 | Смърт в
Хوليوуд**
Бизнесът в столицата
на киното процъфтява.
Но не и изкуството

94 | Death in Hollywood

90 | Афиш
Poster

**96 | Абсурдно
пътешествие**

99 | An Absurd Journey

**100 | В куфара на Рая
Попова**
In The Suitcase of
Raya Popova

102 | 4 x 4 за лятото
4 x 4 For the Summer

**108 | Подземни
богатства**

**110 | Underground
Treasures**

RAYMOND WEIL

GENEVE

freelancer

JULIANY
TIME IS CREATIVITY

СОФИЯ: PARADISE CENTER, SERDIKA CENTER,
MALL OF SOFIA, ул. Г. С. РАКОВСКИ 70,
бул. ВИТОША 43. ПЛОВДИВ: MALL PLOVDIV,
MALL MARKOVO TERE.
БУРГАС: ул. Ал. БОГОРИДИ № 23
WWW.JULLIANY.COM

Bulgaria Air
National Carrier www.air.bg

THE INFLIGHT MAGAZINE

БОРДНОТО СПИСАНИЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕР ИМА СРЕДНА МЕСЕЧНА АУДИТОРИЯ
ОТ НАД 100 000 ДУШИ, ИЛИ НАД МИЛИОН ЧИТАТЕЛИ ГОДИШНО

THE INFLIGHT MAGAZINE ENJOYS AN AVERAGE MONTHLY AUDIENCE
OF MORE THAN 100,000 PEOPLE, OR OVER A MILLION READERS PER YEAR

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Константин Томов
ktomov@bulgariaonair.bg

РЕДАКТОР
Кристина Нигохосян
cnigohosian@bulgariaonair.bg

РЕДАКТОР АНГЛИЙСКИ
Ангела Фети-Чобанов

ПРЕВОДАЧИ
Албена Манафска
Виктория Крумова

АВТОРИ
Бойко Василев
Валери Ценков
Димитрина Асенова
Ивайло Петров
Калин Ангелов
Калин Николов
Олег Попов
Силвия Грозева
Яна Станкова

ДИЗАЙН
BRAND NEW

РЕКЛАМЕН МЕНИДЖЪР
Благовеста Креовска
bkreovska@bulgariaonair.bg
0887 59 11 05

ИЗДАТЕЛ
ИНВЕСТИОР МЕДИА ГРУП

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Виктория Миткова

ТЪРГОВСКИ ДИРЕКТОР
Леа Бакалова
lbakalova@bulgariaonair.bg

РЕДАКЦИОНЕН АДРЕС
1540 София, бул. Брюксел 1
office@bulgariaonair.bg
тел.: 02 448 40 70
www.bgonair.bg

БАНКОВА СМЕТКА

IBAN: BG57 CECB 9790 1019 1023 03
BIC: CECBGBSF
Банка „ЦКБ“ АД – клон Варна

ISSN 1314-2216

EDITOR-IN-CHIEF
Konstantin Tomov
ktomov@bulgariaonair.bg

EDITOR
Cristina Nigohosian
cnigohosian@bulgariaonair.bg

ENGLISH EDITOR
Angela Fetty-Chobanov

TRANSLATORS
Albena Manafska
Victoria Krumova

CONTRIBUTORS
Boyko Vasilev
Valeri Tzenkov
Dimitrina Assenova
Ivaylo Petrov
Kalin Angelov
Kalin Nikolov
Oleg Popov
Sylvia Grozeva
Yana Stankova

DESIGN
BRAND NEW

ADVERTISING MANAGER
Blagovesta Kreovska
bkreovska@bulgariaonair.bg
(+359) 887 59 11 05

PUBLISHER
INVESTOR MEDIA GROUP

CEO
Victoria Mitkova

MARKETING DIRECTOR
Lea Bakalova
lbakalova@bulgariaonair.bg

EDITORIAL ADDRESS
1540 Sofia, 1 Brussels Blvd.
office@bulgariaonair.bg
phone: (+359) 2 448 40 70
www.bgonair.bg

BANK ACCOUNT

По смисъла на Закона за изменение и допълнение на Закона за задължителното депозитиране на печатни и други произведения обн.в ДВ, бр.87 от 05.11.2010г., мажоритарният собственик на дружеството издател на списание „Bulgaria on air THE INFLIGHT MAGAZINE“ и списание „GO ON AIR“ е „Холдинг Варна АД с ЕИК 103249584. „Холдинг Варна“ АД е публично дружество по Закона за публичното предлагане на ценни книжа и е под надзора на Комисията за финансов надзор.

Радостта
от шофирането

НОВОТО BMW СЕРИЯ 7. МОДЕРНИЯТ ЛУКС.

За повече информация и пробно шофиране, моля свържете се с вашия BMW дилър:

М Кар Варна

9023 Варна, бул. „Владислав Варненчик“ 320

Телефон: 052 / 739 860

e-mail: sales@bmw-mcarvarna.bg

www.bmw-mcarvarna.bg

BMW Серия 7: Комбиниран разход на гориво: 4.7-8.3 л/100 км и комбинирани емисии на CO₂: 124-193 г/км

Viva!

CASINO

AT

SOFIA HOTEL BALKAN
THE LUXURY COLLECTION

BLACKJACK
AMERICAN ROULETTE
RUSSIAN POKER
CARIBBEAN POKER
TEXAS POKER
NEWEST SLOT MACHINES

OPEN 24/7 FREE ENTRANCE & BAR

SOFIA HOTEL BALKAN
5, Sveta Nedelja Square 1000 Sofia Bulgaria
+359 (2) 981 5747; info@groupviva.com

CONTRIBUTORS АВТОРИ

ЯНА СТАНКОВА е завършила международна икономика в миланския университет Бокони, а в момента приключва магистърската си степен по дипломация и политически науки в Дипломатическата Академия във Виена. В последните 5 години живее и работи в 19 различни държави, оглавявайки екип за разработването на специални икономически анализи за издания като The Times, The Guardian, Der Spiegel и други.

YANA STANKOVA holds a degree in International Economics from Bocconi University in Milan and is currently completing her Master's Degree in Diplomacy and Political Sciences at the Diplomatic Academy of Vienna. Over the past 5 years she has lived and worked in 19 different countries, leading a team for the development of special economic analysis for editions such as The Times, The Guardian, Der Spiegel, etc.

ДЕНИ ТЕРСЕН е френски администратор, бивш шеф на кабинета на Никол Брик, министъра на Външната търговия на Франция (2012-2014), шеф на кабинета на Аксел Льомер, държавния секретар по цифровизацията, и икономически съветник към френското посолство в Токио. Съавтор на книгата L'Investissement International.

DENIS TERSEN is a French administrator, former head of Nicole Bricq's cabinet, France's Minister of Foreign Trade (2012-2014), head of Axelle Lemaire's cabinet, Minister of State for Digital Affairs, and economic adviser with the Embassy of France in Tokyo. Co-author of L'Investissement International.

28 години АПИС
СИЛАТА НА ИНФОРМАЦИЯТА

Правни информационни системи

АПИС Право

Пълната нормативна уредба на България

АПИС Евро Право

Европейското законодателство и връзката му с българското право

АПИС Практика

Съдебна практика и исков процес

АПИС Процедури

Готови решения за извършване на административни услуги и правни действия: готови бланки, формуляри, образци на договори, решения и други

АПИС СОФИТА

Българското законодателство на английски език

АПИС Време

Индикатор за промени в законодателството и известяване с SMS и E-mail; срокове, коментари, експертни анализи

Финансови информационни

АПИС Финанси

Икономическо моделиране, фискален режим, финансов анализ, законна и договорна лихва

АПИС Евро Финанси

Финансови практики в ЕС и приложението им в България

Модел на данъчна спогодба на ОИСР 2010 и Ръководство за трансферно ценообразуване на ОИСР 2010

/съвместни продукти на Апис и Интерлекс консулт/

Спогодби за избягване на двойното данъчно облагане

Информационни системи за лицата и фирмите

АПИС Регистър+

Търговски регистър и регистър Булстат; данъчни и осигурителни регистри; неофициален раздел на ДВ, справки за свързани лица

АПИС Регистър - Фирмен анализ

Финансов и сравнителен анализ /на фирми/ чрез показателите от годишните финансови отчети

Модул "Искови молби"

Информация от окръжните съдилища в страната за заведените иски молби за откриване на производство по несъстоятелност на фирми и търговски дела по ГПК

АПИС Глобус

Правен режим на чуждестранните инвестиции и на чужденците в България; външнотърговски сделки

Link Detector

Ново софтуерно решение – БЕЗПЛАТНА добавка към интернет браузърите, разработено от АПИС за улеснение на работата на финанисти, мениджъри, юристи и всички, които ползват правна информация в интернет пространството. Приложението разпознава правни цитати от българското и европейското право и наименования на лица и фирми в текста на разглежданите или редактираните от потребителя документи и поставя връзки към съдържанието на съответните правни актове.

Повече информация за продуктите и услугите на АПИС можете да намерите на www.apis.bg

Сертификат по ISO 9001 – 2015

София 1000, ул. "Граф Игнатиев" 7А
тел.: 02/923 98 00, 0700 44 944
факс: 02/923 98 98; office@apis.bg

Възползвайте се от специалните предложения на България Ер за пътуване до Бургас и Варна. Летете София - Бургас за 25 евро, или в двете посоки за 48 евро. Летете до или от Варна за 29 евро, или за 59 евро в двете посоки. Цените са фиксирани и включват ръчен багаж (до 10 kg), безплатен избор на място и кетъринг на борда. Чекиран багаж (до 23 kg) се максимува 15 евро на посока. За повече информация - www.air.bg.

Take advantage of Bulgaria Air's special offers to travel to Burgas and Varna. Fly Sofia – Burgas for 25 euros, or 48 euros for a round trip ticket. Fly to or from Varna for 29 euros, or 59 euros for a round trip ticket. Prices are fixed and include hand baggage (up to 10 kg), free choice of seat and catering on board. The price for checked baggage (up to 23 kg) is 15 euros per one segment of the flight. For more information – www.air.bg.

НОВО ИЗДАНИЕ НА INVESTOR MEDIA GROUP INVESTOR MEDIA GROUP'S NEW EDITION

Investor Digest е новото тримесечно луксозно списание на българския медиен пазар. То е предназначено за англоезичната бизнес аудитория, като предлага интересни и задълбочени анализи от Investor.bg, Bloomberg TV Bulgaria и The Inflight Magazine.

Investor Digest се разпространява в тираж 10 000, безплатно до всички дипломатически мисии и търговски представители в България, в някои от водещите хотели и на борда на самолетите на националния авиопревозвач Bulgaria Air. В него читателите могат да открият полезно обобщение и анализ на най-важните тенденции и процеси в българската политика, икономика и обществен живот. Всеки брой запознава англоезичната аудитория и с най-хубавите места и най-любопитните обичаи в България.

Investor Digest is the new quarterly luxury magazine on the Bulgaria media market. Its target is the English-speaking business audience and offers interesting and in-depth analysis by Investor.bg, Bloomberg TV Bulgaria and The Inflight Magazine. Investor Digest has a circulation of 10,000, free of charge to all diplomatic missions and commercial offices in Bulgaria, in some of the top hotels, as well as on board the aircraft of the flag carrier Bulgaria Air.

Readers can find useful summary and analysis of the key trends and processes in Bulgarian politics, economy and public life. Moreover, each issue will introduce the English-speaking audience to Bulgaria's best places and most curious customs.

ЛИЦА ОТ НОВИНИТЕ

THE NEWS PEOPLE

Всеки ден
18:30
Every day

Коу коу е в телевизия Bulgaria ON AIR Who is who in Bulgaria ON AIR TV

ГЕРГАНА ВЕНКОВА е политически репортер, с редовни включвания от парламента, както и с ключова роля в отразяването на изборните процеси. През 2013 преминава стаж в световния новинарски гигант CNN в Атланта, САЩ. По време на CNN Journalism Workshop тя придобива опит в отразяването на извънредни събития и подготовката на важните за хората новини.

GERGANA VENKOVA is a political reporter, with regular hits from the Parliament, and has a key role in covering electoral processes. In 2013, she did an internship at the global news giant CNN in Atlanta, USA. During the CNN Journalism Workshop she gained experience in covering breaking news and writing news stories that are important to people.

МЕТОДИ ВЛАДИМИРОВ е репортерът от горещите точки: следил е протестите в Румъния и Македония, бежанската криза в Гърция, анексията на Крим, терористичните атентати, опита за държавен преврат в Турция. Следи всички теми, свързани с финансите, енергетиката и икономиката. Магистър със специалност Продуцентство и бакалавър по журналистика.

METODY VLADIMIROV is the hot spot reporter: he covered the protests in Romania and Macedonia, the refugee crisis in Greece, the Annexation of the Crimea, the terror attacks, the attempted coup d'etat in Turkey. He covers all topics related to finance, economy and the energy sector. He holds a Master's Degree in Production and a Bachelor's Degree in Journalism.

МАРИЯ ПАПАЗОВА признава, че голямата ѝ страст е политиката. Отразява работата на Народното събрание, както и основните събития от живота на партиите. Завършила е Националната гимназия за древни езици и култури, има бакалавърска степен по „Връзки с обществеността“ от Софийския университет.

MARIA PAPAZOVA admits her greatest passion is politics. She covers the work of the National Assembly, as well as the major events in the world of the parties. She has graduated from the National School for Ancient Languages and Cultures and holds a Bachelor's Degree in Public Relations from Sofia University.

МУЗИКА ВЪВ ВСЯКА СТАЯ С BANG & OLUFSEN!

Колекция от безжични говорители с дизайн, който ги внедрява по уникален начин във всяка стая. Аудио системата ви позволява едновременно да слушате различна или еднаква музика, в многостаен апартамент. Цените започват от 1179 лв.

bang-olufsen.com

БЕЗПЛАТЕН ПРОБЕН ПЕРИОД.

Изпробвайте ги във вашия дом.

Регистрирайте се за пробен период на bang-olufsen.com или в нашия магазин.

МНОГОСТАЙНА КОЛЕКЦИЯ

BANG & OLUFSEN

КАТО НИКОЙ ДРУГ

БЪЛГАРИЯ — СОФИЯ, УЛ. ОБОРИЩЕ 10 — 02 8073757 — SOFIA@BEOSTORES.COM

*Пробният период е приложим за до 2 продукта от колекцията (BeoSound 1, BeoSound 2, BeoSound 35, Beoplay M5, Beoplay A6 и Beoplay A9). Срокът на пробния период е до 14 дни. Предлага се само от оторизирани представители на Bang & Olufsen. С мярка за сигурност, се внася депозит срещу продукта, който се взима за пробен период. При връщане на продукта след пробния период, опаковката и състоянието му трябва да са без повреди. В услугата не е включен монтаж. Период на услугата: 1 април – 31 май.

32 | ЖИЛИЩНА КРИЗА ПО ШВЕДСКИ A HOUSING CRISIS IN SWEDISH

18 | **ИНТЕРВЮ: БИЛЯНА ТОНЧЕВА**
INTERVIEW: BILIANA TONCHEVA

26 | **ЧЕТИРИ СЕНИ?**
ЧЕТИРИ СЕНИ?

ЧИСЛА И ЛИЦА FIGURES & FACES

360 000

долара повече изкарват средно през живота си висшистите в Ейре - страната, където висшето образование дава най-големи предимства според изследване на британското списание 1843. В челната десетка на страните, където дипломата носи най-много ползи, попадат пет страни от бившия Източен блок - Полша, Словения, Унгария, Чехия и Словакия. България не попада в обхвата на изследването. Най-ниски са предимствата от това да си висшист в Швеция, Турция, Дания и Гърция.

EN

dollars more on average earn graduates in Ireland in their lifetime – the country where higher education institutions give the greatest benefits, according to a study by the British magazine 1843. The top ten countries where a degree brings the most benefits include five former Eastern Bloc states – Poland, Slovenia, Hungary, Czechia and Slovakia. Bulgaria isn't included in the survey. University graduates in Sweden, Turkey, Denmark and Greece are the lowest earning ones. ■

123%

е ръстът на средната работна заплата в България за последните 10 години, обяви служебният министър на труда **Гълъб Донев**. Месечното възнаграждение е пораснало от 431 лева през 2007 до 962 лева през 2016. Най-високо е то в сектора "информация и творчески продукти" - 2 232 лева. Следват финансовата и застрахователната сфера, където средната заплата е 1 709 лева.

EN

is the increase of the average salary in Bulgaria for the past 10 years, caretaker Minister of Labour **Galab Donev** announced. Monthly wages have risen from 431 leva in 2007 to 962 leva in 2016. They're highest in the Information and Creative products industries – 2,232 leva. Finance and Insurance sector follow, with an average salary of 1,709 leva. ■

10%

поскъпване на електричеството за битови нужди поиска Националната електрическа компания. Предложението на дружеството е промяната да влезе в сила от 1 юли.

EN

rise in the price of household electricity has been demanded by the National Electric Company. The company's proposal is for the change to come into effect from July 1. ■

57306

от средната дневна надница в България са необходими за покупката на 1 литър бензин, изчислява Bloomberg в мащабно изследване на цените на горивата по света. В абсолютна стойност цената на бензина у нас (1.12 долара по време на проучването) е най-ниската в ЕС след тази в Румъния (с 1 цент по-малко). Съотнесена към доходите обаче, тя е най-високата за ЕС и нарежда страната на 52-о място от 61 проучени страни. Горивата в България са по-достъпни, отколкото в Турция и Египет, но по-недостъпни в сравнение с всички други европейски страни, разгледани в изследването.

EN

of the average daily wage in Bulgaria are necessary to buy 1 litre of petrol, Bloomberg estimates in a large-scale study on fuel prices around the world. In absolute terms the cost of petrol in Bulgaria (1,12 dollars at the time of the study) is the lowest in the EU, behind Romania (by 1 cent less). Compared to income, however, it's the highest for the EU and ranks the country 52nd out of 61 studied countries. Fuel in Bulgaria is more affordable than in Turkey and Egypt, but more expensive in comparison to all the other European countries included in the study. ■

ТЪРГОВИЯТА ЩЕ Е ТЕЖЕСТТА НА БЪЛГАРСКОТО ПРЕДСЕДАТЕЛСТВО

TRADE WILL BE THE BURDEN OF BULGARIA'S PRESIDENCY

Текст ДЕНИ ТЕРСЕН* / By DENIS TERSEN*

Европейската идея вече не е това, което беше - ако говорим за идеите на Жак Делор от началото на 90-те години. Тогава европейският проект бе замислен като социална пазарна икономика. Напоследък новата европейска идея сякаш позабрави социалното измерение.

ВМЕСТО ТОВА ЕВРОПА ОБЪРНА особено внимание на пазара, като реши, че той трябва да бъде оставен сам на себе си, че компаниите трябва да бъдат оставени да решават сами, и че това ще осигури достатъчно доходи и благоденствие за всички. Днес този модел ясно показва колко е ограничен. Видяхме какво се случва, когато социалното измерение бъде пренебрегнато: поражда се недоволство, за което имаме видимите доказателства с Brexit, възхода на популистките партии и явлението Тръмп в САЩ.

ОПАСНИ ЛИ СА РЕФЕРЕНДУМИТЕ, в контекста на Brexit и Турция? Трудността при тях е, че обединяват хората, които казват "не", вместо хората, които са позитивно настроени. Референдумът добавя недоволство, засилва недоволството там, където при нормални избори биха имали шанс кандидати или партии с градивни платформи.

ГОЛЯМОТО ПРЕДИМСТВО на Европа днес е, че тя си остава една отворена икономическа сила, а не протекционистка. В момента ЕС има договори за свободна търговия - подписани или в процес на преговори - с целия свят. Тази откритост прави Европа привлекателна. Но същевременно тя трябва да бъде и защитавана, защото виждаме, че правилата на играта вече не се спазват от всички. Brexit внася много несигурност; политиката на Тръмп все още не е докрай изяснена, особено в областта на търговията. Единственото, което знаем със сигурност, е, че нещата вече няма да са като преди. Страните, които бяха привлекателни с отворените си икономики, може би ще се затворят, и ще оставят Европа като едно от малкото големи открити икономически пространства. Открито и гостоприемно, стига да поиска, разбира се. С това привлекателността на съюза за компании и за таланти ще се засили още повече.

БЪЛГАРСКОТО ПРЕДСЕДАТЕЛСТВО на ЕС догодина несъмнено ще мине под знака на търговията. Това е и една от причините за неговото идване в София. Търговската политика ще бъде поставена като основен приоритет на това председателство, защото то се пада в първата пълна година на Доналд Тръмп като президент, и в годината, в която на практика трябва да се случат преговорите за Brexit.

КАКВА Е ГЛАВНАТА ЗАДАЧА пред Европа днес? Според мен - да се превърне в една оптимална икономическа зона. Днес само един от макроикономическите стълбове е общ за всички - валутният. Необходимо е да имаме също бюджетен и инвестиционен. При сегашната ситуация някои страни натрупват огромни излишъци, докато в една наистина балансирана икономическа зона те биха се реинвестирали.

*Коментарът на Дени Терсен е направен за Bloomberg TV Bulgaria в разговор със Силвия Грозева. ■

The European idea is no longer what it used to be - if we mean Jacques Delors' ideas from the early 1990s. Back then the European project was designed as a social market economy. Lately, the new European idea seems inclined to forget the social aspect.

INSTEAD, EUROPE PAID special attention to the market deciding that it should be left on its own, that businesses should be left to make decisions for themselves, and that this would provide sufficient income and prosperity to everyone. Today this model clearly shows how restricted it is. We saw what happened when the social aspect is neglected: discontent arises and becomes evident due to events like Brexit, the progress of the populist parties, and the Trump phenomenon in the USA.

ARE REFERENDUMS DANGEROUS in the context of Brexit and Turkey? The difficult part there is the fact that they unite the people who vote "no" rather than the ones who are positively disposed. A referendum adds discontent, increases the murmur where ordinary elections would have given a chance to candidates or parties with constructive platforms.

THE BIG ADVANTAGE Europe has today is that it remains an open economic force and not a protectionist one. Right now the EU has free trade agreements - either signed or in process of negotiation - with the entire world. This kind of transparency makes Europe attractive. In the meantime, however, it should also be protected because we see that not everyone obeys the rules of the game any more.

Brexit brings a lot of uncertainty; Trump's policy has not been entirely clarified so far, especially in the field of commerce. The only thing we know for sure is that things will not be the same as before. Countries that were attractive with their open economies may become retiring and leave Europe as one of the few large open economic areas. Open and hospitable, if it wants to be, of course. That will make the union even more attractive to businesses and talents.

BULGARIA'S PRESIDENCY of the EU next year will undoubtedly pass under the sign of trade. This is also one of the reasons for my visit to Sofia. Trade policy will be set as a major priority of this presidency, because it will happen in the first full year in which Donald Trump will be a president and also in the year in which the Brexit negotiations should actually take place.

WHAT IS EUROPE'S MAIN TASK today? In my opinion: becoming an optimum economic area. Today there is only one macroeconomic pillar that is common for everyone: the currency one. We also need to have a budget and an investment pillar. Under the current terms, some countries are accumulating enormous surpluses which in a really balanced economic area would be reinvested.

*The comment was made by Denis Tersen for Bloomberg TV Bulgaria in a conversation with Silvia Grozeva. ■

Избери

пенсионните фондове **на**

ЦКБ Сила
пенсионноосигурително
акционерно дружество

защото **мечтите**

се нуждаят от **закрила.**

И не спирай.

ИЗБЕРИ ПОАД „ЦКБ-СИЛА“: ПЪРВОТО РЕГИСТРИРАНО В БЪЛГАРИЯ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ПРЕЗ ФЕВРУАРИ 1994 г. КЪМ 31.03.2017 г. – С НАД 420 ХИЛЯДИ КЛИЕНТИ И 1.09 МИЛИАРДА ЛЕВА УПРАВЛЯВАНИ НЕТНИ АКТИВИ (ДАННИ НА КФН WWW.FSC.BG).
ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ ОТ ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ОТ МАРТ 1996 г.

*Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати.

С грижа за Вас!

1113 София, бул. Цариградско шосе 87, Клиентски център - тел.: 0700 11 322, e-mail: office@ccb-sila.com, www.ccb-sila.com

ВСЯКА ФИРМА МОЖЕ ДА ПОЛУЧИ ЕВРОПЕЙСКО ФИНАНСИРАНЕ

Адв. Биляна Тончева, прокуриснт на "Еко Глоуб",
прег Bulgaria ON AIR

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография ИВАЙЛО ПЕТРОВ

Г-жо Тончева, съществена част от вашия бизнес е консултирането на проекти по различните европейски програми. Как преценявате ефекта от тях върху българската икономика? В последно време някои анализатори и дори представители на бизнеса обявиха европейските субсидии за едва ли не вредни...

Каквото и да се говори, едни от малкото свежи пари в държавата са от европейските фондове. Икономиката се нуждае от тях, за да върви напред.

Става дума предимно за машинно оборудване и по-малко за ново строителство - независимо за коя оперативна програма говорим. С какви други пари биха могли българските фирми да подменят оборудването си? Все още има останали машини отпреди 1989 година. С тях трудно бихме успели да бъдем конкурентни на европейския пазар.

Още със старта на предприемаческите програми у немало хора се създаде убеждението, че европейските пари не са за всеки, че са труднодостъпни, че човек трябва да има връзки, за да стигне до тях. Променят ли се тези нагласи?

Нашето мото като консултанти е, че няма гружество, което да не може да получи европейско финансиране. Разбира се, според спецификата на дейността парите са различни. Доказателство е огромният

диапазон от гружества, които получават финансиране - без значение от кой край на България са и в кой сектор работят. Да, някои получават за работно облекло, а други - за машинно оборудване.

Едно от най-хубавите неща при европейското финансиране е, че все повече научава българите да си декларираат доходите. За да могат фирмите да получат пари, трябва да имат отчетност и печалби. Не може да си гружество на загуба и да чакаш Европа да ти помага. Това изважда икономиката на светло.

Недоверие наистина все още съществува - има много гружества, които ни се обаждат с изумление, когато си получат парите.

Хората трябва да разберат, че най-важното нещо е да се кандидатства. Ние обикаляме от Белоградчик ▶

"Едно от най-хубавите неща при европейското финансиране е, че все повече научава българите да си декларираат доходите"

► през Ветово до Крумовград, за да убеждаваме малките фирми, че си струва. Големите като че ли имат повече опит, повече желание и повече доверие.

Доколко вече е защитена от измами и външни влияния процедурата на кандидатстване?

Опасността от измами вече е сведена до абсолютния минимум. В БАКЕП, асоциацията на консултантите по европейските проекти, постоянно си говорим колко добре е, че всичко се случва вече по електронен път. Говоря най-вече за Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“. Когато подадеш нещо онлайн, то няма как да бъде подменено, фалшифицирано. Всички са доволни. Първо, премахна се бумашината, не се налага повече да разнасяме едни кашончета с до-

кументи, както беше в миналото. Второ, критериите са изключително ясни и прецизни, субективният човешки фактор е максимално ограничен. Правата и възможностите на всички кандидати са равни. Никоу вече не може да каже: не се случи, понеже нямам връзки. Необходимо е само да положиш малко усилия. А благодарение

"Никоу вече не може да каже: не се случи, понеже нямам връзки. Необходимо е само да положиш малко усилия"

на тези усилия вече във всеки град има по някое живо предприятие, което работи и създава добавена стойност.

Какви са основните пречки и затруднения, пред които са изправени кандидатите за европейско финансиране?

Най-големите пречки са във формалностите, които затрудняват силно клиентите. Все още ги обучаваме какви документи да изваждат, как да се подписват с електронен подпис - за много фирми това е новост... Но дори и тези затруднения се облекчават от факта, че всичко вече се случва онлайн.

Това е проблем най-вече за малките и средните предприятия, предполагам? С какъв тип компании работите вие най-често?

вид толкова сградите - те не носят добавена стойност - а се съсредоточаваме върху машини и оборудване, внедряване на стандарти, обновяване на предприятията така, че те да излязат на европейския пазар и да са конкурентоспособни с продукцията си. Ние успяхме да подадем огромно количество проекти по процедура "Енергийна ефективност за малките и средните предприятия", които в момента са в процес на оценка и се очаква до края на май да излезе окончателното класиране. Имаше доста голям интерес, с близо хиляда подадени проекти.

В момента тече "Повишаване на енергийната ефективност в големи предприятия", тя ще приключи на 19 май. И тук интересът е доста голям, защото няма значение колко голям е бизнесът ти и колко милиона оборот правиш, винаги е по-добре да си помогнеш с допълнителни средства.

Подчертавам, че в края на миналата година в сила влезе законова промяна, според която големите предприятия - с над 250 служители - трябва да направят детайлно енергийно обследване, независимо от дейността. Все още законът не се прилага с достатъчна строгост, но е въпрос на време това да се случи.

Защо процедурата за насърчаване на енергийната ефективност при малките и средни предприятия е затворена за компании от хранителната промишленост, да речем?

Хранителната промишленост ползва средства от Държавен фонд „Земеделие“. Нашите енергийни обследвания носят допълнителни бонус точки и при кандидатстване там. В първата част на Мярка 4.2 се предвиждаше подпомагане само за машини и оборудване, но до края на годината се очаква и за подобряване на енергийна ефективност на сградния фонд.

Няма дружество, което да произвежда, преработва или добива, и да няма възможност да ползва помощ за енергийна ефективност.

Какъв ресурс е необходим за енергийно обследване, в зависимост от мащаба на предприятието? И след това колко време и разходи отнема самото кандидатстване?

Енергийното обследване на практика показва, че това, което ще бъде закупено, е по-енергийно ефективно от старото, съществуващо оборудване. В зависимост от това колко са мерките, обследването отнема различен срок. Имаше няколко екипа, които се занимават с това. Много сме щастливи, че от извършените вече обследвания виждаме реален резултат в енергоспестяването.

За големи предприятия максималната помощ по тази мярка е 2.5 милиона лева. Тя зависи и от региона - Югозападният регион например получава 25% от финансирането, тоест за да вземете 2.5 милиона лева от програмата, трябва да направите проект за 10 милиона. В другите региони е 50%, тоест проектът трябва да е за 5 милиона. Представете си колко оборудване може да се закупи с 5 милиона лева. Например, ако е предприятие от добивния сектор - трошачо-пресевна инсталация, ако е строително - асфалтови бази и бетонови възли, ако е текстилно - шивашки машини. От голямо значение е за колко големи активи става въпрос - дали е един за 5 милиона или множество малки за по няколко десетки хиляди лева. Това определя и колко бързо ще се случи енергийното обследване.

Имате доста задълбочен поглед върху производствената част на българската икономика, как оценявате процесите в нея?

Поне през моите очи нещата се променят за добро. Да, има затруднения, разбира се. Но все повече дружества, с които контактуваме, излизат на външните пазари - от обувната промишленост, през козметиката, до металообработването. Все повече променят оборудването и технологиите на производство. Мениджърите отделят повече внимание на планирането и маркетинговата стратегия. Няма как всичко да се случи веднага, но развитието е в правилната посока.

Какви тенденции се очертават за след 2020 година? Ще има ли отново акцент върху енергийната ефективност?

Няма да има, категорично. Затова възможностите на сегашния период трябва да се използват максимално. Например в средата на тази година ще отвори процедурата „Подкрепа за пилотни и демонстрационни инициативи за ефективно на ресурси“. Там няма да има нужда от енергиен одит.

Има ли мерки, към които липсва достатъчно интерес и остават неизползвани?

Не, няма такива мерки. Дори и в процедурите за иновации, уж по-сложни, сега предстои да бъдат отворени такива за т. нар. "зрели" предприятия - с тригодишна история. Като цяло иновациите са приоритет в този програмнен период. Аз изключително много ги харесвам, защото дават друг ъгъл, други възможности. Всички тези научни звена лека-полека се отупват от праха и им се дава възможност да работят и да се развиват. ■

Имаме голям диапазон от клиенти. Но нашата най-голяма сила е в областта на добивната промишленост, строителството, металообработването, шивашката промишленост... Имаме както фирми с по няколко души, така и фирми с по няколко хиляди души персонал. Пътят и за едните, и за другите е горе-долу еднакъв.

През миналия програмнен период немалоко компании се възползваха от процедурата „Енергийна ефективност и зелена икономика“. Как стоят нещата през новия цикъл?

Ние притежаваме лицензи за енергийно обследване както на сгради, така и на промишлени предприятия и се фокусираме най-вече в процедурите на енергийната ефективност. Когато говорим за енергийна ефективност обаче, нямаме пред-

ANY COMPANY CAN GET EU FUNDING

Lawyer Biliana Toncheva, Procurator at Eco Globe Ltd,
talks to Bulgaria ON AIR

By KONSTANTIN TOMOV / Photography IVAYLO PETROV

Mrs Toncheva, an essential part of your business is to advise clients on projects under various EU programmes. How do you assess their effect on the Bulgarian economy? Recently some analysts and even business executives argued that EU subsidies are little short of harmful?

No matter what they say, the EU funds are the only source of fresh money for this country. The economy needs them in order to move forward.

This applies mainly to machinery and less so to new construction – regardless of which operational programme we are talking about. What other financing could Bulgarian companies access in order to replace their equipment? They still use some machines left from before 1989. It would be difficult to compete on the EU market with them.

Back when the pre-accession programmes were launched, quite a few people were left with the impression that the EU funds were not for everyone, that they were not readily available, that you needed to be well-connected to get hold of them. Are these attitudes changing?

Our motto as consultants is that there is no company that cannot get EU funding. Of course, the funding varies by the specific activity. A proof of this is the huge range of companies that receive funding, regardless of where

in Bulgaria they are located and what sector they operate in. It is true that some get money for workwear, and others for machinery.

One of the best things about EU funding is that it increasingly teaches Bulgarians to declare their incomes. To get funding, companies must prepare accounts and report a profit. You can't be a money loser and expect the EU to help you. This rolls back the grey economy.

Distrust does still exist – there are many companies which call us in amazement when they get their money.

People must realize that the crucial thing is to apply. We travel from Belogradchik to Vetovo to Krumovgrad to persuade small businesses that it's worth it. Big companies seem to be more experienced, more willing and more trusting.

"One of the best things about EU funding is that it increasingly teaches Bulgarians to declare their incomes"

How far is the application procedure now safeguarded against fraud and external influence?

The risk of fraud has been reduced to an absolute minimum. At the Bulgarian Association of EU Programmes Consultants, we constantly discuss the major advantages of everything already happening online. I am speaking mainly about Operational Programme Innovation and Competitiveness. When you submit something online, it cannot possibly be switched or faked. Everybody's happy. First, the paperwork has been dispensed with, we no longer have to lug around boxes of document as we did in the past. Second, the criteria are extremely clear and precise, the subjective human factor is minimized. The rights and chances of all applicants are equal. Nobody can say any longer: it did not work because I am not well connected. All you have to do is make an effort. And thanks to such efforts every town now has one working enterprise that operates and generates value added.

What are the main obstacles and difficulties facing applicants for EU funding?

The biggest obstacles are the formalities that make life hell for clients. We still coach them which economic activity codes to submit in order to be admitted, how to sign using an electronic signature - for many companies this is a novelty... But even these bureaucratic hurdles ►

► are easier to clear once everything is already happening online.

I suppose this is mainly a problem for small and medium-sized enterprises? What kind of companies do you advise most often?

We have a wide range of clients. But our forte is the extractive industry, construction, metalworking, the tailoring industry... We have both small businesses with just a few employees and large companies with several thousand staff. But the procedure is more or less the same for both.

During the last programming period, many companies took advantage of the Energy Efficiency and Green Economy Programme. How are things standing in the new project cycle?

We are licensed to perform energy audits of both buildings and industrial enterprises and we focus mainly on the Energy Efficiency procedures. Speaking of energy efficiency, however, we don't mean buildings – they do not generate value added – but we rather focus on machinery and equipment, the implementation of standards, the renewal of businesses, so they can enter the European market and compete with their production. We managed to submit a huge number of projects under the procedure Energy Efficiency for Small and Medium-sized Enterprises, which are being evaluated, and the final rankings are expected by the end of May. There was keen interest, with nearly one thousand projects applying.

Currently the procedure Increasing Energy Efficiency in Large Enterprises is underway, which will end on May 19. Here, too, interest is keen, for no matter how big your business is and how many million turnover you have, it is always better to have the help of additional funds.

Additionally, I want to stress that at the end of last year, the law was amended requiring large enterprises – with over 250 staff – to undergo a detailed energy audit, regardless of their activity. The law is not yet enforced as rigorously as it should, but it is only a matter of time before this happens.

Why is the procedure promoting energy efficiency in SMEs off limits to companies, say, of the food industry?

The food industry benefits from financing handled by State Fund Agriculture. Our energy audits carry additional bonus points when

"More and more companies enter the international market - from the footwear industry to cosmetics to metalworking"

applying there. The first part of Measure 4.2 envisaged assistance only for machinery and equipment, but the energy efficiency of the building stock is also expected to improve by the end of the year.

Energy efficiency assistance is available to any company which produces, processes or extracts.

How much does an energy audit cost, depending on the size of the enterprise? And then how much time and money does the application itself take?

The energy audit in practice shows that the new equipment that will be bought is more energy-efficient than the old, existing one. The time needed for the audit varies depending on the number of measures. We have several teams that deal with this. We are delighted to see that the audits which have already been performed result in tangible energy savings.

For large enterprises, the maximum aid un-

der this measure is 2.5 million leva. It also depends on the region: the South-Western Region, for example, is allocated 25% of the funding, i.e. in order to get 2.5 million leva from the programme, you must design a 10 million leva project. In the other regions the share is 50%, i.e. the project must cost 5 million leva. Just imagine how much equipment 5 million leva can buy. If it is an enterprise in the extractive industry, it could be a crushing and screening plant. In the building industry, it could be asphalt plants and concrete plants. In the textile industry, it could be sewing machines. Asset size is all-important here – whether it is one plant worth 5 million or several small ones, for tens of thousands of leva each. This determines how fast the energy audit will be carried out.

You are an insider to the Bulgarian manufacturing industry, how do you assess the processes in it?

As I see it at least, things are changing for the better. Yes, there are difficulties, of course. More and more companies with which we are in contact enter the foreign market - from the footwear industry to cosmetics to metalworking. They are increasingly changing their equipment and production technologies. Managers are paying more attention to planning and marketing strategy. Everything cannot happen at once, but they are moving in the right direction.

How will trends develop after 2020? Will the focus again be on energy efficiency?

No, definitely not. That's why the opportunities offered by the current period should be used to the full. In the middle of this year, for example, calls will be launched for the procedure Support for Resource Efficiency Pilot and Demonstration Projects. No energy audit will be required there.

Are there any measures which do not attract enough interest and which remain unused?

No, there are no such measures. Even in the procedures for innovation, which are supposedly more complicated, calls for so-called "mature" enterprises, three-year-old, will be launched next. On the whole, innovations are a priority in this programming period. I love them because they provide a different angle, fresh opportunities. All these research units are gradually dusting themselves off and are given the chance to work and develop. ■

**Над 90% от чуждите
компаниии ще реинвестират
в региона**

Фокусът в Източна Европа са телекомуникации и медии

Следете онлайн:

bloombergtv.bg

facebook.com/BloombergTVBG

Bloomberg
TV BULGARIA

ЧЕТИРИ СТЕНИ? КАКВА ОТЖИВЕЛИЩА

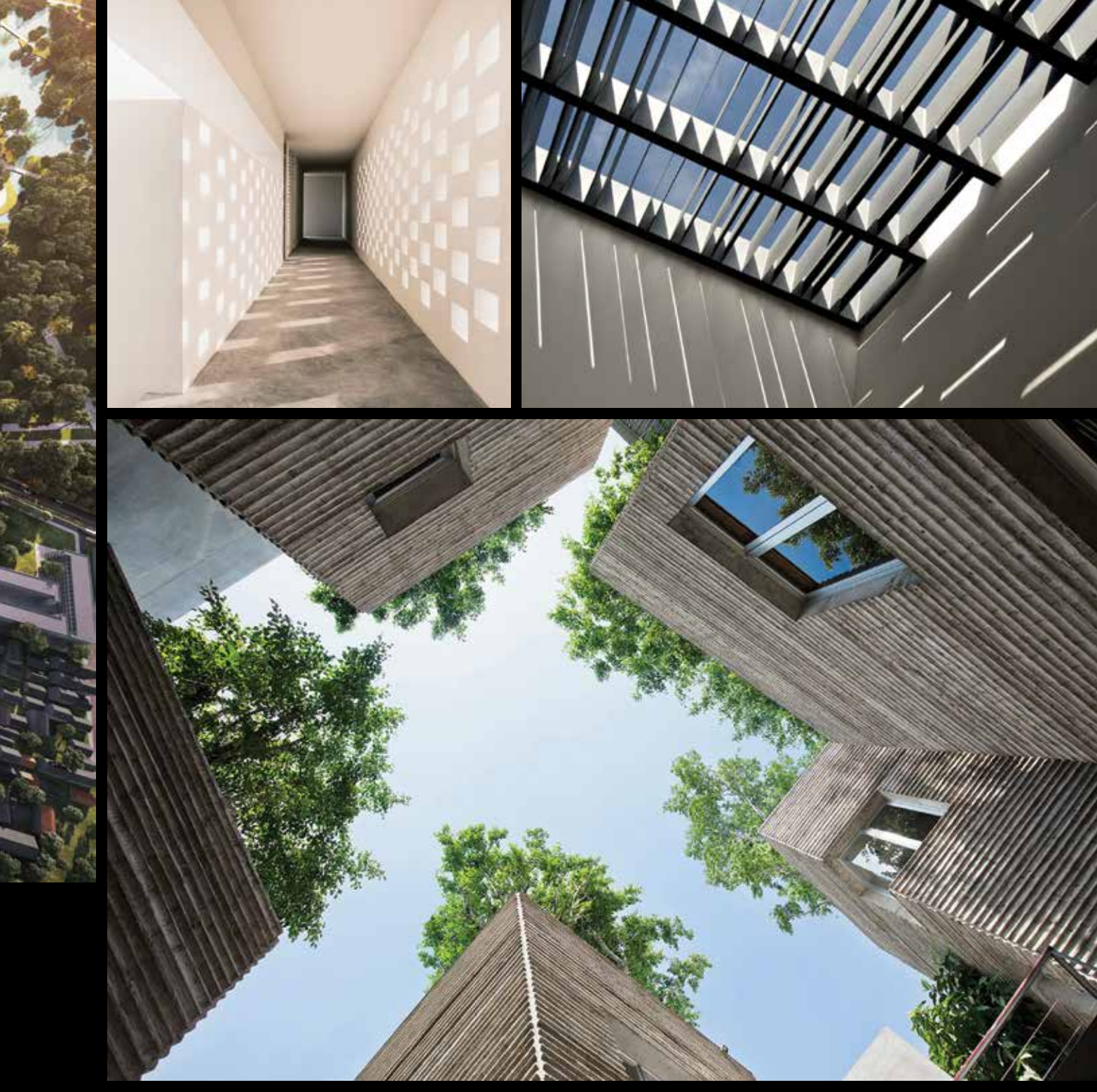
Отворени пространства, природа вътре и възможност да качите къщата си на колата: най-любопитните тенденции в архитектурата

Текст КРИСТИНА НИГОХОСЯН / Фотография АРХИВ

От 1981, когато IBM пусна на пазара своя пръв Personal computer, животът ни се промени до неузнаваемост. Само една част от него на пръв поглед си остава същата: домовете ни. Те все така се състоят от покрив, стени, врати и прозорци, както е било и преди 100 години. Но това е измамно впечатление. Всъщност жилищата са на прага на истинска революция - те отдавна вече не са "моята крепост", стаята губи статута си на интимно пространство, "вътре" и "вън" се сливат, покривите и фасадите са осеяни с всевъзможни отвори. Можете дори да натоварите къщата си на колата и да я преместите на друго място. Най-интересните тенденции в архитектурата за следващите години през

погледа на Bulgaria ON AIR.

ОТВОРЕН ПЛАН. Отминаха времената, когато една стая трябваше да има четири стени и врата. Все повече хора откриват чара на помещенията с отворен план – те се сливат едно с друго без прегради, като позволяват домът да се превърне в един вид огромна обща стая. Забравете традиционната идея, че кухнята е „работно пространство“, което да отделите с врата. Сега може да готвите, като разговаряте с половинката си, която почива на дивана във всекидневната, а децата вече похапват в трапезарията – всички тези места образуват общо пространство.

Концепцията е любима не само на по-общителните хора, но и на архитектите, защото им позволява да използват естествената светлина на много по-голяма площ, както и да пуснат въображението си на воля.

ДУПКИ И ПРОЦЕПИ. Искате повече светлина в дома си? Ако смятате, че прозорецът е достатъчен за целта, явно не следите архитектурната мода. В нея изобилстват фасади с на пръв поглед причудливи процепи, покриви с подобни на люкове отвори към небето и цели стени, „надупчени“ за повече естествено осветление. Разбира се, че основната им функция е неочакван декоративен елемент, който да направи дома ви различен. Но не е за пренебрегване и директният достъп на слънцето до вътрешността на къщата, както и възможността погледът ви да се рее отвъд, без да имате прозорец пред себе си.

ПРИРОДА ВЪТРЕ. Да направи така, че проектираната от него сграда да намери общ език със заобикалящия я пейзаж, е една от

основните задачи на архитекта. Почти всички проекти на жилища от последните години се „хвалят“ с връзката си с природата – някои залагат на витринни прозорци, други на просторни веранди, а трети оставят дивото да влезе вътре. Всеки може да сложи няколко саксии в дома си и да счита, че си е осигурил зеленина и естествени филтри за въздуха в стаята. Някои хора обаче стигат по-далеч и запазват цели дървета, които продължават да живеят насред самата постройка. По-авангардните интериорни дизайнери ще ви предложат и „зелени“ стени, напълно покрити от растения, да внесат истинска свежест и спокойствие в атмосферата на дома ви. Природата обаче не е само флора – друга актуална тенденция е запазването на масивни скални късове от естествения релеф на терена, които да станат акцент или дори да служат вместо стена на някоя постройка.

МОБИЛЕН ДОМ. В последните години все повече млади архитекти се обръщат към социално ангажираната архитектура, като предоставят свободно плановете на сградите си или да ►

FOUR WALLS? WHAT AN ANACHRONISM

Open spaces, nature inside the home and loading your house on a trailer: the most curious architectural trends

By CRISTINA NIGOHOSIAN / Photography ARCHIVE

Since 1981, when IBM introduced its first PC, our life has changed beyond recognition. At first glance, only a part of it seems to remain the same: our homes. They still have roofs, walls, doors and windows, the way they did 100 years ago. But this is deceptive. In fact, our homes are on the verge of a real revolution – they have long stopped being “my castle”, rooms are losing their status as intimate space, the indoors and outdoors merge, roofs and facades are dotted with all kinds of openings. You can even move your house to a different place with your car. Here are the most interesting trends in architecture for the coming years as seen by Bulgaria ON AIR.

OPEN PLAN. The time has passed when a room had to have four walls and a door. More and more people are discovering the charm of open-plan living – the rooms merge with each other without partitions, turning the home into one huge room. Forget the traditional idea of the kitchen as a work space that has to be separated by a door. Now you can cook while chatting to your spouse who is lounging on the sofa in the living room and the kids are eating in the dining room – all these rooms form a common space. The concept is favoured not only by gregarious people, but also by architects, because it allows them to use natural light on a much larger scale and to let their imagination run wild.

HOLES AND OPENINGS. You want more light in your home? If you think windows are enough for this, you're clearly not up to the latest fashion in architecture. It abounds in facades with at first glance odd openings, roofs with skylights, and entire walls “perforated” for more natural lighting. Basically, of course, they are an unexpected decorative element that makes your home look different. But the direct sunlight in your home and the possibility to look out at the world without a window obstructing your view are not to be ignored either.

NATURE INDOORS. To make his building share a common language with the surrounding landscape is one of an architect's main tasks. Almost all recent housing designs are proud of their relationship with nature – some bet on floor-to-ceiling windows, others on spacious decks, and still others let the wild enter the indoors. Anyone can put a couple of flowerpots inside their home and think they have added greenery and natural air filters to the

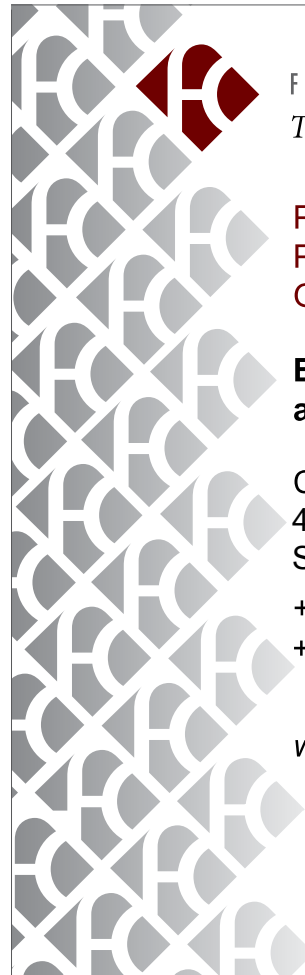

room. Some people even go further and keep entire trees that continue to live in the middle of the building. Trendsetting interior designers also introduce “green” walls, completely covered in plants, to bring real freshness and tranquillity to your home. But nature is not just flora – another current trend is to incorporate large natural rocks as indoor stone walls or as an added design highlight.

MOBILE HOME. In recent years, more young architects are turning to socially committed architecture by freely providing their blueprints or designing homes that even low-income earners can afford to build. Part of the trend are the ever more popular portable homes – cubes that rarely exceed 30 sq m, but which provide all that is needed for a comfortable, albeit unpretentious life. It is only natural that the main clients are people aged between 20 and 40, who are busy working in the big city and looking to escape from the daily hustle and bustle. Mobile homes give them the chance to change the landscape every week and to spend more time out in the open.

SKYSCRAPERS. And while for some people luxury is to find time for a simple life in the countryside, for others the big city offers all that is necessary for a happy existence. There are 64 cities with a population of over five million in the world and the only way to accommodate a newcomer, who wants to try his luck there, is height. The limited area has produced the latest trend of super skinny skyscrapers, which can almost fit into the area of a big house. The apartments they offer have limited floor space, but are therefore relatively affordable. The top floors are left for better-off clients, where they can enjoy the city lights.

SMART HOMES. If there's one trend in modern housing architecture unlikely to die soon, it's the use of digital technologies. They allow you not only to provide better security for your home, but also to remotely control your lighting, audio and video systems, to turn on the heating on your way back from work, and in general to control almost every process via your smartphone. In countries with a high living standard, home automation has long become the standard. Smart homes not only save work and inconveniences, they are also energy-efficient. ■

FAMA CONSULTING

The Public Affairs Practitioners

Public Affairs
Parliamentary Advocacy
Government Relations

**External Risk Assessment
and Management**

Contacts:
42, Parchevich Str.
Sofia, Bulgaria
+359 2 960 09 34
+359 888 456 020

www.famaconsulting.bg

► предлагат проекти, които и човек с ниски доходи да може да си построи. Част от тенденцията са все по-популярните преносими домове – кубове, които рядко надвишават 30 квадрата, но пък осигуряват всичко необходимо за удобно, макар и непретенциозно съществуване. Съвсем естествено клиентите на подобни проекти са хора между 20 и 40 години с интензивна работа в големия град, които търсят начин да избягат от задъханото си ежедневие. Мобилните къщи им дават възможност да сменят пейзажа всяка седмица и да прекарват повече време сред природата.

НЕБОСТЪРГАЧИ. И докато за някои луксът е да намерят време за простицък живот в провинцията, за други големият град предлага всичко необходимо за щастливо съществуване. В света има 64 града с население над 5 милиона души и начинът да се намери място за всеки следващ, който иска да си търси късмета там, е височината. Площта е толкова ограничена, че последната тенденция са супер тънките небостъргачи, които почти могат да се вместят на площ като за голяма къща. Апартаментите, които се предлагат в тях, са с ограничена квадратура, което пък ги прави сравнително достъпни. За хората с по-завидни финансови възможности остават последните етажи, откъдето да се любуват на светлините на града.

УМНИ ДОМОВЕ. Ако има тенденция в съвременната жилищна архитектура, която няма признаци скоро да заглъхне, то това е използването на дигитални технологии. Те ви позволяват не просто да осигурите по-голяма сигурност на дома си, но и да уп-

равлявате осветлението, аудио и видео системите си от разстояние, да настроите парното на комфортна температура още на път за дома, и въобще да контролирате почти всеки процес в него посредством смартфона си. В страните с висок жизнен стандарт автоматизирани домове отдавна са се превърнали в стандарт. Те ви спестяват не само работа и неудобства, но и са енергоефективни. ■

25 години Сглобяеми къщи **TES** Prefabricated houses Since 1992

+359 888 120 120
teswood@mail.bg; www.tes-bg.com

ЖИЛИШНА КРИЗА ПО ШВЕДСКИ

В Стокхолм чакането за апартамент под наем понякога отнема
30 години - хрестоматиен пример за несъвършенствата на
глобалния имотен пазар

Текст ЯНА СТАНКОВА / Фотография SHUTTERSTOCK

Магнит за предприема-
чи, център за иновации,
Стокхолм е сред най-бързо
разрастващите се градове
в света - и също сред най-
мъчителните за намиране на жилище.

САМО ЗА ПОСЛЕДНАТА ГОДИНА средната
цена на апартамент в шведската столица
се е покачила с 13%, достигайки 5.3 млн.
шведски крони (550 000 евро). Цената за
квадратен метър в центъра на Стокхолм
е 9150 евро, със 7% по-висока отпреди
една година. С тези темпове градът се
нарежда до Лондон и Ванкувър като един
от най-заstraшените от имотен балон,
според проучване на UBS Group.

КЛАСИЧЕСКИТЕ ПРАВИЛА на търсенето
и предлагането отдавна не работят в
Стокхолм. За последното десетилетие
населението на града е пораснало с 18%,
но предлагането изостава заради изклю-
чително сложните процедури за разреша-
ване на ново строителство.

От друга страна, продължителният пери-
од на ниски ипотечни лихви допълнително
напомпа цените - и нивото на задлъжня-
лост на шведите.

Към демографския натиск напоследък се
прибавят още два фактора - нараства-
щият интерес към Стокхолм от съсе-
дите датчани и норвежци, и свободният
прием на бежанци (163 000 души през
2015). Сега недостигът на жилища в
града се изчислява на около 130 000, и се
очаква да нарастне до 400 000 апарта-
мента през 2030.

НАД ЕДНА ТРЕТА ОТ ШВЕДИТЕ жи-
веят под наем, а по-голямата част от
имотите са собственост на общините
или държавни компании за отдаване под
наем. Шведският модел, изработен с
цел регулиране на пазара и създаване на
възможност за повече хора да живеят
при по-добри условия в центъра на града,
в момента всъщност работи с обратен
ефект и отразява абсурдна ситуация.
Ако не ползват никакво социално предим-
ство, кандидатите за жилище под наем
в Стокхолм чакат средно 10-12 години
в списъците (миналата година един
"късметлия" се дореди за апартамент,
за който се бил записал още през 1989
година).

ПОДОБНА СИТУАЦИЯ логично поражда и
други, неофициални пътища. На процъфтя-
ващия черен пазар необявените договори
за отдаване на жилище под наем се тър-
зуват свободно, давайки възможност за
"откупуване" правото на наем срещу при-
близително 20 000 евро – толкова струва
да изпреварите опашката от чакащи.
Жилищната криза обаче не е само неудоб-
ство за местните жители. Тя е и истин-
ска катастрофа за бизнеса, особено за
технологичните компании, които трудно
успяват да привлекат талантиливи кадри
отвън. Добър пример е Spotify. Миналата
година Даниел Ек и Мартин Лорентзон,
съоснователи на шведската компания за
стриймिंग на музика, се зарекоха, че ще
преместят седалището на компанията
си, ако проблемът с високите цени и
дефицита на жилища не се реши в скоро

време. А скандинавската държава е родно
място и на други изключително успешни
компани като Ikea, Volvo, Skype, Ericsson,
Mojang – само Силициевата долина може
да се похвали с повече компании с капи-
тализация над милион долара на глава от
населението.

ПРАВИТЕЛСТВОТО ВСЕ ПАК се за-
действа – от юни 2016 правилата за
амортизация на заемите са по-строги
и задължават собствениците с кредит
на стойност над 70% от стойността на
имота да внасят вноски от минимум 2%
(от стойността на имота) всяка година.
В същото време финансовият надзор се
мъчи да ограничи допустимото ниво на
дълг на едно домакинство до 600% от
годишния му доход. Но според някои данни
над четвърт от домакинствата отдав-
на вече надхвърлят тази граница.

ПРЕДСТОИ ДА ВИДИМ дали комбинаци-
ята от тези мерки, както и ефектът от
Brexit ще спомогнат за охлаждането на
шведския имотен пазар. До тогава обаче
основният въпрос е колко още бумът на
цените може да продължи и какви ще
са последствията върху икономиката,
когато лихвените проценти неминуемо
започнат да растат, а цените на имоти-
те - да падат. Само времето ще покаже.
А междувременно примерът на Стокхолм
би трябвало да служи като предупреж-
дение за регулаторите в имотния
сектор навсякъде по
света. ■

A Housing Crisis in Swedish

In Stockholm the waiting for an apartment that is rented out sometimes takes 30 years - a textbook case, indicating the imperfections of the global real estate market

By YANA STANKOVA / Photography SHUTTERSTOCK

A magnet for entrepreneurs, a centre of innovation, Stockholm is among the fastest growing cities in the world - and also among the ones where finding a dwelling is most difficult.

FOR THE LAST YEAR ALONE the average price of an apartment in the Swedish capital has increased by 13%, reaching 5.3 million SEK (550 000 EUR). The price for a square metre in the centre of Stockholm is 9150 EUR, by 7% higher than it was a year ago. With this pace the city ranks among London and Vancouver as one of those that are at the greatest risk of a real estate bubble, according to a study of UBS Group.

THE CLASSIC RULES of supply and demand have stopped working in Stockholm long ago. The population of the city has increased by 18% during the last decade, but the supply falls behind due to the exceptionally complex procedures for permitting new building works. On the other hand, the long period of low mortgage interest rates additionally inflated the prices - and the level of indebtedness of the Swedes.

Two more factors are lately added to the demographic pressure - the growing interest in Stockholm from the neighbours - Danes and Norwegians, and the liberal admission of refugees (163 000 people during 2015). Now the shortage of dwellings in the city is estimated at 130 000, and is expected to increase to 400 000 apartments in 2030.

OVER A THIRD OF THE SWEDES are renting dwellings, and the largest portion of the properties is owned either by the Municipalities or by state

companies for renting out. The Swedish model, elaborated with the aim of regulating the market and creating the opportunity for more people to live at better conditions in the city centre, is now actually working with an opposite effect and is reflecting an absurd situation.

If they do not benefit from some social advantage, the candidates for a rented dwelling in Stockholm wait in the lists for 10-12 years on average (last year a "lucky guy" managed to finally get an apartment, for which he had applied for as early as 1989).

SUCH A SITUATION logically also gives rise to other, unofficial routes. On the prospering black market the unannounced for letting a dwelling out are traded freely, giving the opportunity to "buy off" the right of rent for around 20 000 EUR - that is how much it costs to get ahead of the queue of waiting people.

But the housing crisis is not only an inconvenience for the local residents. It is also a real catastrophe for the business, particularly for the technological companies, which are hardly able to attract talented personnel from

outside. Spotify is a good example. Last year Daniel Ek and Martin Lorentzon, co-founders of the Swedish music streaming company pledged their word to move the head office of their company if the problem with the high prices and the housing deficit is not solved soon. And the Scandinavian country is also the birthplace of other extremely successful companies such as Ikea, Volvo, Skype, Ericsson, Mojang - only the Silicon Valley can boast of more companies with a capitalization of over a million dollars per capita.

THE GOVERNMENT, HOWEVER, started to act - since June 2016 the rules for amortization of loans are stricter and oblige the owners with a credit amounting to over 70% of the value of the real estate to pay instalments of at least 2% (of the value of the real estate) each year. At the same time the financial supervision endeavours to restrict the acceptable level of debt of a family to 600% of its annual income. But according to some data over a quarter of the households have long been exceeding this limit.

WE HAVE YET TO SEE if the combination of these measures, as well as the effect of Brexit will contribute to the cooling of the Swedish real estate market. Until then though, the main question is how much longer may the price boom last and what will the consequences for the economy be, when the interest rates inevitably begin to rise, and the property prices - to fall. Only time will tell. And in the meantime Stockholm's example should serve as a warning to the regulators in the real estate sector worldwide. ■

Как да изберем жилище

Колко голямо, с какво изложение, с какъв тип строителство? На пръв поглед отговорите на тези въпроси изглеждат елементарни. Но според брокери голяма част от купувачите изпитват колебания как да си отговорят на тях. Заради това сайтът dnes.bg се опитва да даде основните насоки в традиционната си рубрика Apartmenttherapy.

Какъв тип строителство?

ПАНЕЛНИ ЖИЛИЩА. Наследство от социализма, те са изключително масови в големите български градове. Представяват стени от бетонни плочи, свързани помежду си със "свързки" и заварки. Изключително важно за тези блокове е свързките да бъдат периодично изследвани и ремонтирани, когато се наложи. Плюсът на панелките е само един, но пък съществен - по-достъпната цена.

Минуси са по-лошата топло- и шумоизолация, както и фактът, че панелното жилище не дава особен шанс за преустройство. Събарянето на която и да е стена е опасно и нежелано, защото може да наруши целостта на цялата сграда.

ЕДРОПЛОЩЕН КОФРАЖ (ЕПК). Този вид строителство е внедрен първоначално в Германия през 60-те и ползва монолитен стоманобетон, а вместо панели се изливат кофражи с по-големи мащаби. Методът позволява висока скорост на строителство и дава относително голяма устойчивост, поради което и най-често с него се строят високи сгради.

ЕПК има няколко плюса пред панелките - първо, позволява известни вътрешни преустройства, и второ, дава малко по-добра изолация. Нуждата от поддръжка във времето също не е толкова голяма.

Минус е, че заради височината ще сте зависими от асансьори-

те, а и обикновено в един вход на такава сграда се събират голям брой домакинства, което прави вземането на общи решения доста сложно.

ТУХЛЕНО СТРОИТЕЛСТВО. Най-доброто решение от гледна точка на шумо- и топлоизолацията. Освен това тухлите дават възможност за по-интересни и нестандартни апартаменти, а не просто класическите правоъгълни "кутийки". Лесно можете да местите стени, стига да не са носещи.

Минусът тук логично е цената, която трябва да платите - доста по-висока от тази при панелките и ЕПК. Но имайте предвид, че жилищата в тухлени сгради най-добре запазват цената си във времето.

Колко голямо?

ДВУСТАЙНО ЖИЛИЩЕ. Най-търсеният вариант в големите градове заради компромиса между цена и функционалност. Двустайният апартамент е подходящ за млади семейства, защото им предоставя собствена спалня и, разбира се, всекидневна, в която спокойно да се събират с приятели. Освен това по-малкият апартамент ще ви спести и излишното чистене, което както знаем, не е най-приятната част, особено ако имате често гости.

ТРИ И ПОВЕЧЕ СТАИ. Ако вече имате своята половинка и мислите за деца, е най-добре да се ориентирате към по-големи жилища. Добре е освен вашата спалня, да има поне още една за вашето дете (деца.) Доста често хората купуват и апартамент, който е с перспектива за евентуално заграждане на една от стаите, така че след време от нея да станат 2 помещения. Такъв вариант е малко краен, но все пак би ви свършил работа.

ЕДНОСТАЕН, СТУДИО. Ако пък вече децата ви са големи и са напуснали семейното огнище, а вие оставате с голям апартамент, може да помислите дали не е по-добре да го продадете и вместо него да вземете нещо по-ново и по-малко, на по-добра локация. С парите от продажбата на едното жилище може да си купите друго, а с остатъка може да подпомогнете децата си за техен собствен дом.

Някой тук ще каже: Защо да го продавам, като може да остане след години на децата ми? Практически е така, но си отговорете на въпроса дали децата ви ще искат след още 20 години да живеят в същото жилище, в което са отраснали. И в жилище, което ще е тотално остаряло.

С какво изложение?

Апартаментите с южно изложение получават най-много слънчева светлина и респективно са по-топли, поради което и се радват на най-голям интерес. Това е сериозно предимство през зимата, когато с една добра изолация южното изложение може да ви спести немалка сума за отопление. През лятото в такова жилище ще е по-горещо, но тук има известна условност, защото през летните месеци слънцето е високо и лъчите му падат косо върху южните прозорци. Доста по-горещо ще ви е в стая със западно изложение, където слънцето пече директно в най-топлите следобедни часове.

Стая със северно изложение е най-приятна за обитаване през лятото и свежда нуждата от климатик до минимум. Но през зимата е мрачна, студена и влажна.

Разбира се, изложението на някои стаи е по-важно от изложението на други. Мнозина специалисти съветват да се обърне внимание на първо място на дневната, в която ще прекарвате най-много време денем. ■

Since 1979

Since 2016

Beratungs- & Orga-Control AG

Nordstrasse 1
CH-6302 Zug

boc@boczug.com

Blvd. Tottleben, 53-55
BG-1606 Sofia

www.boczug.com

Our Services

- Setting up companies and fiduciary services
- Private Banking and exchange transactions network
- Moving to Switzerland
- Gold transactions
- Tax and auditing
- Representation / assignments abroad
- International Trade Platform

How to Choose a Flat?

How large should it be, what direction should it face, what should be the type of construction? At first sight, answering these questions seems simple. But according to brokers, a great part of the buyers feel hesitant about doing it. That's why [dnes.bg](#) tried to give some major guidelines in its traditional column Apartment-therapy.

What type of construction?

PANEL BUILDINGS. Inherited from socialism, they are extremely popular in big towns in Bulgaria. They are walls made of concrete slabs connected with "ties" and welds. It is of extreme importance for these buildings to have the ties regularly examined and repaired if necessary. Panel buildings have only one advantage, even though it is an enormous one: they have an affordable price. The disadvantages include a worse heat and sound insulation, as well as the fact that the reconstruction of a panel building is almost impossible. Demolishing any of the walls is dangerous and unwelcome as it may break the integrity of the entire building.

MONOLITHIC IN-SITU CAST CONCRETE CONSTRUCTION. This type of construction was initially applied in Germany in the 1960s. It uses monolithic armoured concrete, and instead of panels formwork of a larger scale is cast. The method allows that construction work makes progress fast and guarantees a relatively large extent of stability which is why it is most frequently used for the construction of high buildings.

The monolithic construction has several advantages compared to panel buildings. First, it allows some reconstruction to be made and second, it provides slightly better insulation. There is not a great need of maintenance in the course of time, either.

One disadvantage is that because of the height you will be dependent on elevators. A second one is that there is usually a large number of households living in an entrance of such buildings which makes taking joint decisions a complicated task.

BRICK BUILDINGS. They are the best deci-

sion when it comes to sound and heat insulation. Besides, bricks enable the construction of more extraordinary flats than the classic rectangular "boxes". You can easily move walls provided they are not supporting ones.

Logically, their price is a disadvantage – you will have to pay much more than you would for panel or monolithic construction. Still, bear in mind that flats in brick buildings keep their price more stable as time goes by.

How big?

TWO-ROOM FLATS. This is the most popular type of flats in the big towns due to their balance between price and functionality. The two-roomed flat is suitable for young families as it provides them with their own bedroom and a living room, of course, where to gather with friends. What is more, a smaller flat will need less cleaning which, as we know, is not so pleasant especially if you like gathering with friends often.

THREE OR MORE ROOMS. In case you al-

ready have a family and are planning to have kids, you'd better start looking for flats of a larger size. It is a good idea to have one bedroom for you two and at least another one for your child (children). Quite frequently, people buy flats that would allow potential separation of one of the rooms so that they would have two smaller rooms instead. Such an option sounds a little bit extreme, but still it might turn out useful for you.

ONE ROOM OR A STUDIO. If, however, your children have grown up and already left your home and you found yourself living in a large flat, you might think about selling it and buying something newer and smaller, at a better location. You could use the money from the sale to buy a new one and lend a hand to your children in buying their own one, too.

A question might arise here: Why would I need to sell it if I could leave it to my children after years? In practice, that sounds logical, but you should think about whether in twenty years from now your children would really want to live in the same flat they grew up in. And that flat would have grown very old indeed.

What exposure?

Flats that are facing south get the greatest amount of sun shine and are therefore warmer which makes them most attractive. This is a significant advantage in winter when a good insulation could save you a significant amount for heating. In summer such a flat would be warmer, too, but still this might not be a problem because in summer months the sun stays high and its rays fall aslant on the southern windows. In fact, you would feel much hotter in a room exposed to the west when the sun shines directly in the warmest hours in the afternoon.

A room facing north is most pleasant to live in in the summer and it saves you the need to buy an air conditioner. However, in winter it is dull, cold, and humid. Of course, there are rooms which exposure is more important than the exposure of others. A number of experts advise that you pay attention to the living room first as you will spend most of the day time there. ■

260 КВАДРАТА В СОФИЯ =
18 КВАДРАТА В ЛОНДОН

260 SQUARE METRES IN SOFIA =
18 SQUARE METRES IN LONDON

София е европейската столица с най-евтини жилища според проучване на френската мрежа от агенции за имоти "Ера". Според изследването с 200 хиляди евро в София човек може да си купи с апартамент от 260 квадратни метра, докато в Париж за тези пари ще получи 22 квадрата, а в Лондон (най-скъпия от изследваните градове) - едва 18.

Sofia is the European capital with the cheapest flats, according to a research by Era, the French network of real estate agencies. The results show that 200,000 euro can buy you a flat of 260 sq m in Sofia, whereas in Paris you would get 22 sq m for the same amount. In London (which is the most expensive of all cities in the study) you could only buy 18 sq m for that money.

Save time! Skip waiting! Reserve online your **VIP** service!

Varna and Burgas Airports invite our passengers who prefer exclusive services to enjoy a comfortable and relaxing airport experience with priority services and in elegant VIP Lounges or their terraces.

VIP Lounge – Varna Airport
Terminal 2
Tel.: +359 52 573 460
Mobile: +359 884 113 221
Mobile: +359 884 156 077
E-mail: vip@varna-airport.bg
Web: www.varna-airport.bg

Varna Airport

VIP Lounge – Burgas Airport
Terminal 1
Tel.: +359 56 870 266
Mobile: +359 884 801 263
E-mail: vip@burgas-airport.bg
Web: www.burgas-airport.bg

Burgas Airport

VIP Exclusivity and Priority Services

Клуб INVESTOR.BG

ПРЕДСТАВЯ

TALKING WITH PROF. ERIC FLAMHOLTZ

СВЕТОВНО ИЗВЕСТНИЯ АВТОР НА

„СТЪЛБАТА НА УСПЕХА“

ЗА ПЪРВИ ПЪТ В БЪЛГАРИЯ!

КАК ДА СЪЗДАДЕТЕ
УСТОЙЧИВО
ПЕЧЕЛИВША КОМПАНИЯ?

30 МАЙ

CAPITAL FORT

ЗАПАЗИ СВОЕТО МЯСТО НА
club.investor.bg

ГЕНЕРАЛЕН
ПАРТНЬОР:

Postbank

Решения за твоето утре

С ПОДКРЕПАТА НА:

ЛИЦЕНЗИРАНТО НА

56 | ПРИНЦОВЕ
И ПРОСЯЦИ
PRINCES AND PAUPERS

50 | НАЙ-АБСУРДНАТА ГРАНИЦА
THE MOST ABSURD BORDER

52 | КЕНЕДИ ОТ ПРИКАЗКИТЕ
KENNEDY OF THE FAIRYTALES

НАЙ-АБСУРДНАТА ДЪРЖАВНА ГРАНИЦА

THE MOST ABSURD STATE BORDER

Най-нелепата държавна граница ще стане малко по-нормална на 31 юли тази година, когато Индия и Бангладеш са се споразумели да си обменят 162 различни парцела земя. Двете азиатски държави споделят 4100 км граница, която се пада в един от най-гъсто населените региони в света. Но вместо обичайната криволинечна линия, тази граница е всъщност истински лабиринт от криволиции, завои и всевъзможни анклави в територията на другия. Сред тях има и такъв: индийска земя, обградена отвсякъде от бангладешка територия, която на свой ред е вградена вътре в индийски анклав, потънал в Бангладеш.

Има няколко легенди за възникването на тази абсурдна граница: игра на шах между местни махараджи, в която парцелите били залагани, или пък немарливост на пиян британски офицер, който накарал мастило на картата.

Каквато и да е истината, тази разпокъсана география е огромен проблем за 50-те хиляди свои обитатели, понеже граничният контрол е невъзможен и местните хора са на практика без паспорти и без държава. Затова двете страни ще си разменят общо 162 анклава (111 бангладешки и 51 индийски). Местните хора ще могат да избират на коя държава искат да останат поданици.

The most ridiculous state border will become a bit more normal on July 31 this year, when India and Bangladesh have agreed to exchange 162 different plots of land.

The two Asian countries share a 4,100 kilometre border in one of the most densely populated places in the world. However, instead of the usual meander line, this border is in fact a real labyrinth of curves, turns and all sorts of enclaves in the other country's territory. Among them there's also an Indian patch of land fully surrounded by Bangladeshi territory, which is in turn within an Indian enclave contained by Bangladeshi land.

There are several myths about the emergence of this absurd border: a chess game between local maharajas in which the tracts of land were gambled or the negligence of a drunken British officer who spilled ink on the map.

Whatever the truth is, this fragmented geography is a huge problem for its 50,000 inhabitants as border control is impossible and local people practically have no passports and no state. That's why the two countries will exchange a total of 162 enclaves (111 Bangladeshi and 51 Indian). Local people will be able to choose their country of citizenship. ■

WIKIPEDIA ЩЕ ОПРАВЯ И НОВИНИТЕ

WIKIPEDIA WILL FIX THE NEWS TOO

Джими Уейлс, съзателят на свободната интернет енциклопедия Wikipedia, събира средства за стартирането на глобален новинарски сайт, чиято главна цел ще е да се бори с фалшивите новини. Наречен Wikitribune, и той като Wikipedia ще се финансира от гарения, за да бъде независим от рекламодателите. Уейлс твърди, че новият му проект ще създава собствено журналистическо съдържание, а няма да е само сайт за проверка на факти като Politifact или Correctiv.

Jimmy Wales, the founder of the non-profit encyclopedia Wikipedia, is raising funds to launch a global news site aiming to fight fake news. As with Wikipedia, the site called Wikitribune will be funded by donations in order to be independent from advertising. Wales claims his new project will create its own journalistic content, and won't just be a fact-checking site like Politifact or Correctiv. ■

Атина

€45

€104

Цените са крайни и включват 1 бр. ръчен багаж до 10 кг, кетъринг на борда, безплатен избор на място в самолета, безплатен check-in.

Чекиран багаж може да се закупи преди полет на летище или в офиса на издателя на билета – цена на първо парче багаж до 23 кг - 20 евро на посока за международни полети. В случай на по-тежък, по-обемн или допълнителен чекиран багаж, се прилагат стандартните правила на България Ер.

България Ер
Национален Превозвач www.air.bg

ПРИЯТЕН
ПОЛЕТ

ПРИЯТНИ
ЕМОЦИИ

www.air.bg

През този май той щеше да навърши 100. Защо историята бе едновременно толкова жестока и толкова щедра към най-идеализирания американски президент?

КЕНЕДИ ОТ ПРИКАЗКИТЕ

Текст БОЙКО ВАСИЛЕВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Кралят – рицар, или рицарят – крал: красавец, умник, благородник. Печели трона след двубой със зъл магьосник и владее мъдро и справедливо, обграден от символите на доблестта: замъкът Камелот и братството на Кръглата маса. Води битки, бори се със злото и съзерцава звездите. Жени се за принцеса, но и най-красивата дама на кралството не може да му устои. Внезапно пада убит от подла засада. Накрая, всички плачат за него – и приятели, и врагове. Името му ще се помни вечно.

МИСЛИТЕ, ЧЕ ГОВОРЯ ЗА КРАЛ АРТУР? Аз пък ще Ви кажа, че е Джон Фицджералд Кенеди: 35-ият президент на САЩ, избран през 1960 и убит през 1963. Първият католик, управлявал Америка, най-младият президент, натоварил на гърба си повече митология, отколкото може да понесе. И наистина: той е красавец, умник и благородник, от богатата, амбициозна и влиятелна ирландска фамилия Кенеди. Млад, с тен и

в чудесна форма, побеждава в първия телевизионен дебат в историята. При това надвишава най-големия карък сред американските президенти, бъдещия анти-герой от Уотъргейт Ричард Никсън, едвам отървал импийчмънта с преждевременна оставка и завинаги олицетворил злото на власт.

ИСТОРИЯТА ЩЕ БЪДЕ КРАЙНО НЕСПРАВЕДЛИВА към Никсън – и няма да забележи нито една от заслугите му. Точно обратното е с Джон Кенеди. Упорито и някак естествено, тя ще остане сянка за всичките му грешки.

И как иначе? Кенеди спаси света. В последния момент се разбра се с Хрущов за Карибската/Кубинската криза и ядрените ракети останаха в хангарите.

Но оставете това. Той беше съпруг на прекрасната Джаки и, според натрапчивите слухове, любовник на Мерилин Монро: нали тя, звездата на звездите, изпя „Честит рожден ден, 2-н президент“? И като казах „звездите“ – кой друг можеше така красиво да призо-

Ве американския народ вдигне глава към небето, да компенсира изоставането от Съветския съюз и да превземе Космоса?

ВЪОБЩЕ КЕНЕДИ БЕШЕ ЦАР на големите фрази. „Ich bin ein Berliner“, „аз съм берлинчанин“, каза той пред Берлинската стена – и Je suis Charlie Hebdo не бе нито първият, нито последният път, когато цитирахме тези думи. Да не говорим за прочутото „Не питай какво страната ти може да направи за теб, а какво ти можеш да направиш за страната си“.

След смъртта му Джаки нарече неговия екип „Камелот“, уникален прозорец в пространството, който никога повече няма да се отвори. Там геополитически умовете се прескачаха с напредничави интелектуалци: Уолт Ростоу, Робърт Макнамара, Артур Шлезинджър, собственият му брат Робърт, и той застрелян по-късно. Въобще, насилствената и преждевременна смърт е редкият шанс на героите. Кенеди беше застрелян в Далас – и неговото убийство начаса се превърна в поредния мит. Кой го уби? Лудият Ли Харви Освалд, мафията, ЦРУ, кубинските емигранти, руснаците – или всички заедно? И днес знайни и незнайни конспиратори си изкарват хляба с тази интрига.

ГЕРОЯТ Е ОСЪДЕН НА ИДЕАЛИЗАЦИЯ; тогава трезвите въпроси отстъпват на загнен план. Защото към Джон Фицджералд Кенеди има и друга, по-реалистична гледна точка. Британският историк Пол Джонсън а безжалостен: Джей Еф Кей е провал. Поддаде на съветския блъф в Берлинската криза и допусна изграждането на Стената, заложил погрешна стратегия за Виетнам, предизвиквайки Виетнамската война – и зловещо се издъни в Залива на прасетата, където дошлите да освобождават Куба емигранти напоиха пясъка с кръвта си.

ЛИБЕРАЛНАТА ПРЕСА обаче му прости всичко, включително стотиците женски истории, заради които всеки друг лидер би бил обесен на реята. Казват, че Кенеди не можел и ден без секс. Дали е така, не знаем. Със сигурност е известно, че не е бил нито здрав, нито свеж. Страдал е от жестоко аутоимунно заболяване и непрекъснато е приемал лекарства, а екипът му успял успешно да прикрие и това.

Освен това трябва да кажем, че Кенеди се влюбил в Камелот заради любимия си мюзикъл; че репликата „не питай“ би могла да бъде изречена от всеки диктатор; че по правилата на немския език ein Berliner може да означава, че ораторът е не берлинчанин, а поничка с крем.

НО ЗАЩО, ПИТАМЕ СЕ И ДНЕС, продължаваме да обичаме Кенеди? Защо му прощаваме всичко?

Според мен, заради времето. Изборът на Кенеди означава началото на 60-те; едно велико десетилетие. То стана символ на младостта, жизнеността, модерното, свободното, либералното – и едновременно с това на драмата и смъртта. 60-те бяха времето на Бийтълс, Ролинг Стоунс, Уудсток, хипитата и рока, но и на революциите, Че Гевара, Мартин Лутър Кинг, наркотиците и самоубийствения полет на Джим Морисън и Джанис Джоплин. Студентите бяха много, пенсионерите – малко, отнесли ги бяха големите войни. Западът никога повече нямаше да бъде толкова млад и толкова крехък.

ДА, ИСТОРИЯТА НАИСТИНА БЕ щедра към Джон Кенеди. Поставете го в началото на 60-те – и му даде младост и ранна смърт. Сложи го в епохата на митовете. Превърна го в приказка. Така кралят – рицар стана мит: въпреки пречките, болките, фактите; въпреки истината дори.

Защото, какво може да стори истината? И тя не може да спре легендата, чието време е дошло. ■

“I’ve got a
business partner
in 140 different
countries.”

moving *Jamie's* way

Your partner in over
140 countries worldwide.

Leading car rental and operational
leasing company in Bulgaria

Car & Van rental | Operational Leasing | Chauffeur Services

For car rental reservations or further information on innovative leasing solutions please contact us at office@europcar.bg, by phone on +359(0)700 18 688, online at europcar.bg or through our Facebook page EuropcarBulgaria.

Kennedy of the Fairytales

This May he would have turned 100. Why was history both so cruel
and so generous to the most idealised US President?

By BOYKO VASILEV / Photography SHUTTERSTOCK

The King Knight, or the Knight King: handsome, clever, noble.

Wins the throne after a single combat with an evil magician and rules wisely and fairly, surrounded by the symbols of valour: the Castle of Camelot and the Brotherhood of the Round Table. Wages battles, fights evil and contemplates the stars. Marries a princess, and even the most beautiful lady of the realm finds him irresistible. All of a sudden, he is killed in a treacherous ambush. In the end, everybody cries for him – friends and foes alike. His name will be remembered forever.

YOU THINK I'M SPEAKING OF KING ARTHUR? Wrong guess: I'm speaking of John Fitzgerald Kennedy: the 35th President of the United States, elected in 1960 and assassinated in 1963. The first Catholic to govern America, the youngest ever president, burdened by more mythology than is humanly bearable. And indeed: he was handsome, clever and noble, an offspring of the rich, ambitious and influential Irish Kennedy clan. Young, tanned and in great shape, he won the first televised debate in history. Moreover, against the most unlucky of US presidents, the future Watergate

anti-hero Richard Nixon, who barely escaped impeachment by an early resignation and came to epitomize forever the evil in power.

HISTORY WILL BE EXTREMELY UNFAIR to Nixon and won't notice any of his merits. It is the exact opposite with JFK. Persistently and somehow naturally, it will turn a blind eye to all his mistakes.

Small wonder. Kennedy saved the world. He reached a last-minute agreement with Khrushchev on the Cuban Missile Crisis and the nuclear missiles did not leave the hangars.

But forget about this. He was the husband of the dazzling Jackie and, as persistently rumoured, a lover of Marilyn Monroe: after all, it was she, the star of stars, who sang "Happy Birthday, Mr President". And speaking of "stars" – who else could have so beautifully urged the American people to look up at the sky, to catch up with the Soviet Union and to conquer space?

IN GENERAL, KENNEDY WAS A MASTER of sound bites. "Ich bin ein Berliner" (I am a Berliner), he said at the Berlin Wall – and Je suis Charlie Hebdo was neither the first nor the last time we quoted these words. Not to mention the famous "Ask not what your country can do for you; ask what you can do for your country." After his death, Jackie called his team Camelot, a unique window in space that will never open again. There great geopolitical minds rubbed shoulders with progressive intellectuals: Walt Rostow, Robert McNamara, Arthur Schlesinger, his own brother Robert, also gunned down later. In general, violent and premature death is the rare chance of heroes. Kennedy was shot dead in Dallas – and his assassination immediately gave rise to yet another myth. Who killed him? Crazy Lee Harvey Oswald, the mafia, the CIA, the Cuban exiles, the Russians – or all of them together? To this very day known and

unknown conspiracy theorists make a living off this mystery.

THE HERO IS DOOMED TO IDEALIZATION; that's when serious questions retreat into the background. For there is also another, more realistic viewpoint of John Fitzgerald Kennedy. British historian Paul Johnson is merciless: JFK was a failure. He fell for the Soviet bluff in the Berlin crisis and let the Wall be built, staked on the wrong strategy for Vietnam, causing the War in Vietnam – and failed miserably in the Bay of Pigs where the exiles who came to liberate Cuba drenched the sand with their blood.

BUT THE LIBERAL PRESS forgave him everything, including the hundreds of romantic affairs for which any other leaders would have been crucified. They say Kennedy could not go without sex even for a day. Whether this is true, we don't know. But we know for sure that he was neither healthy, nor fresh. He suffered from a severe autoimmune disease and was constantly on medication, but his team managed to keep a lid on that, too.

We must also say that Kennedy fell in love with Camelot due to his favourite musical, that the "don't ask" line could have come from any dictator, that according to the rules of the Ger-

man language, ein Berliner could mean that the speaker is not a citizen of Berlin but a jelly doughnut.

BUT WHY, WE KEEP ON ASKING EVEN TODAY, do we continue to love Kennedy? Why do we forgive him everything?

In my opinion, because of the time. Kennedy's election ushered in the 1960s – a great decade. It became the symbol of all that was young, vivacious, modern, free, liberal, and at the same time, of tragedy and death. The Sixties were the time of the Beatles, Rolling Stones, Woodstock, hippies and rock, but also of revolutions, Che Guevara, Martin Luther King, drugs and the suicidal flight of Jim Morrison and Janis Joplin. The students were many, the pensioners were few – they had perished in the great wars. The West would never again be as young and as fragile.

YES, HISTORY WAS INDEED generous to JFK. It placed him at the beginning of the '60s and gave him youth and an untimely death. It placed him in the age of myths. Turned him into a fairytale. That's how the King Knight became a myth: despite the obstacles, pains, facts; despite truth itself.

For what can truth do? Even it cannot stop the legend whose time has come. ■

GRAND HOTEL SOFIA

GRAND CAFÉ GARDEN

+359 2 811 0 940

ПРИНЦОВЕ И ПРОСЯЦИ

Никога досега в човешката история толкова големи богатства не са се предавали по наследство

Текст ВАЛЕРИ ЦЕНКОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Един призрак броди из света на богатите – призракът на лишените от наследство. След като през октомври Бил Гейтс обяви официално, че ще дари своите 70 милиарда долара за благотворителност и ще остави на наследниците си само по някакъв си 10 милиона, сега и телевизионната звезда Гордън Рамзи обяви, че няма да завещае на децата си своето състояние от 188 млн. лири (225 млн. евро).

СВЕТОВНОИЗВЕСТНИЯТ ГОТВАЧ се възмуща, когато научил, че дъщеря му е летяла в първа класа от Ню Йорк за Лондон - напук на изричната му забрана. Тили Рамзи му се похвалила, че в самолета била седнала до Дженифър Лопес. На учудения му въпрос как така тя признала, че си купила билет първа класа.

„За мен най-важното е те да останат стъпили на земята“, казва Рамзи, натрупал парите си с няколко популярни ресторанта в Лондон, но навече с участието си в телевизионни реалити формати. Рамзи, бивш футболист, е отраснал в общинско жилище и от малък бил принуден да си изкарва сам прехраната. Сега се опитва да научи на същото децата си. Най-голямата му дъщеря Меган (18) получава по 100 лири на седмица, за да си плаща градския транспорт и телефона, а другите му деца Тили (15) и близнаците Джек и Холи (17) получават само по петдесетачка на седмица.

КОГАТО ПЪТУВАТ В САМОЛЕТ, Гордън и съпругата му Тана сядат в първа класа, защото сами си изкарват парите, а децата им са в икономична, защото не са го заслужили още. Това е семеен принцип: никакъв лукс, ако не си се бяхтил за това. Затова Матилда се е хванала на работа в организацията на Лондонския маратон, а двамата близнаци помагат на благотворителни организации като Great Ormond Street Hospital. Гордън разкрива, че ще им помогне единствено да си купят жилище, и то само за 25% от цената. Останалите си пари ще остави за борба с бедността.

НА СЪЩАТА МИСИЯ, макар и в други мащаби, се е посветил най-богатият човек на планетата Бил Гейтс. Освен парите, които вече е дарил за благотворителност, той оставя още 70 милиарда долара в завещанието си за благотворителната фондация, която основа с жена си Мелинда. Противно на спекулациите, трите му деца напълно подкрепят филантропските амбиции на баща си. За тях ще останат трохици от наследството на основателя на Microsoft - едва по 10 милиона долара.

До момента Бил и Мелинда са вложили 30 млрд. долара за борба с най-опасните детски болести по света и са успели да намалят детската смъртност от 12 млн. през 1999 до 6 млн. през 2016 - с амбицията да я съкратят до 3 млн. през 2030. ►

Princes and Paupers

Never before in human history has such great wealth been handed down by inheritance

By VALERI TSENKOV / Photography SHUTTERSTOCK

A spectre is haunting the world of the rich – the spectre of the disinherited. After Bill Gates officially announced last October that he would donate his \$70 billion to charity, leaving his heirs a paltry \$10 million each, now TV personality Gordon Ramsey has also said he will not leave his £188 million (€225 million) fortune to his children.

THE CELEBRITY CHEF was indignant to learn that his daughter had travelled first class from New York to London, despite his explicit ban. Tilly Ramsey had boasted about sitting next to Jennifer Lopez on the plane. When he asked her in surprise how come, she admitted to buying a first class ticket.

Raising his kids with their feet firmly planted on the ground is the most important thing to Ramsay, who made his fortune with several popular restaurants in London, but mainly as a reality television personality. Ramsay, a former football player, grew up on a council estate and was forced to earn his living from an early age. Now he is trying to teach his children the same. His eldest daughter Megan (18) gets £100 a week to pay for her transport fares and phone charges, and his other children, Tilly (15) and the twins Jack and Holly (17), get just £50 a week.

WHEN FLYING, Gordon and his wife Tana sit in first class, because they've worked hard for their money, while their children travel economy because they haven't earned theirs yet. This is a family principle: no luxury, unless you've worked hard for it. That's why Matilda has been working on the London Marathon, and the twins help charity organisations like Great Ormond Street Hospital.

Gordon reveals that he will only help them buy a flat, for which they will get a 25% deposit. He will donate the rest of the money to help fight poverty around the world.

THE SAME MISSION, albeit on a different scale, is what the richest man on the planet, Bill Gates, has devoted himself to. Besides the money he has already donated to charity, in his will he is leaving another \$70 billion to the charity foundation he founded with his wife Melinda. Contrary to speculations, his three children fully support their father's philanthropic ambitions. They will be left mere crumbs of the Microsoft founder's fortune – only \$10 million each.

So far, Bill and Melinda Gates have invested \$30 billion to fight the most dangerous child diseases in the world and have managed to bring down child mortality from 12 million in 1999 to six million in 2016 – with the ambition to reduce it to three million in 2030.

BUT THE TRUTH IS THAT PEOPLE LIKE Gates or Ramsay are the exception rather than the rule. Most billionaires prefer to leave their

fortunes to their offspring – and these fortunes have never been larger. Scientists at Boston College predict that a total wealth of \$59 trillion will be transferred in the span of one generation – as much as the market capitalisation of all companies in the world today. According to Bloomberg, the largest family fortunes in the US have doubled since 1998. Only 5% of American households control 63% of the country's wealth. The Walton family alone, owners of the Wal-Mart supermarket chain, has over \$160 billion. The revenue of the family business last year was \$482 billion – roughly Bulgaria's GDP for the whole period since the fall of communism.

The total fortune of the three living children of founder Sam Walton – Rob, Jim and Alice – is larger than the combined wealth of the 100 million poorer Americans.

ACCORDING TO BRITISH SCIENTISTS Prof. Gregory Clark and Dr. Neil Cummins, an average 75% of family fortunes is handed down to the next generation. This creates a class that is much more privileged and detached from the

rest of humanity than feudal aristocracy was in its time. The children of millionaires generally live longer, attend the best universities, as a result of which they earn more and, ultimately, grow even more detached from mere mortals.

The ever more immense wealth that is transferred by inheritance, lends an impetus to a specific consulting business which teaches rich children how to preserve their inheritance. These services are so popular and in such demand that financial courses are now organised for heirs from the tender age of five –

Бил Гейтс / Bill Gates

in the form of tabletop or role-playing games.

A LEADING COMPANY in this sector is Ascent, a subsidiary of U.S. Bancorp, which decorates its offices (in Seattle, San Francisco, Cincinnati, Denver and Minneapolis) completely in white, like Apple's stores. The company's roots go back to the 19th century, when it served the dynasty of James Pierpont Morgan. Later it started to also advise other millionaires.

Today there are over 3,000 companies specialising in this field in the developed countries. Naturally, their services are by no means cheap – Ascent's commitment to the descendant of a millionaire, for example, costs at least \$200,000 per year. Moreover, the service is comprehensive. The Center for Wealth Impact, for example, provides clients with a "family history director" and two "wealth dynamics" coaches. Their task is to prevent any negative impact of wealth and the undesirable defects of communication between members of the rich dynasty.

ASCENT PRESIDENT Michael Cole says his idea is to help clients manage "the impact of wealth" and to refute the proverb that exists in almost all languages and which dates from

ancient Rome: "shirtsleeves to shirtsleeves in three generations". Another English version is going "from clogs to clogs", the Japanese version is "rice bowl to rice bowl". The idea is that the first generation amasses the fortune, the second generation enjoys life and spends it, and the third generation squanders it completely and returns to poverty.

Cole believes that the children of the rich should not go to a normal school, but from a tender age learn to appreciate the achievements of the previous generation, to innovate new ideas. Many of his clients complained that the children were not in the least interested in business, wanting only to buy Lamborghinis and Ferraris and to have fun.

BACK IN 2003 ROY WILLIAMS AND VIC PREISSER published the book *Preparing Heirs*, based on 20 years of research, interviewing 3,250 affluent families. Over 70% of the cases of squandered family assets were due to two main reasons: lack of family communication and unprepared heirs. Only 3% were accounted for by legal action or taxes.

THOMAS CORLEY, author of two books on the habits of the rich, interviewed 233 wealthy indi-

viduals with an annual income of over \$3 million (including 177 self-made millionaires). His conclusion: Rich people like to read, but not for entertainment or to kill time, but only books from which they can learn something.

None of the interviewees had read the global bestseller *Fifty Shades of Grey*. But 85% said they read at least two books a month for education and learning purposes; 63% listened to educational audio books while commuting or training; 58% read biographies of famous successful people, and 51% read history books. Only 11% of the rich read for entertainment purposes.

It is common knowledge that Bill Gates and Mark Zuckerberg are ardent book fans and devote at least three hours a day to reading for the purpose of learning.

Corley's conclusion is clear: the rich deserve to be rich because they put in the work that success requires. "Success isn't easy. It's a process that requires doing certain things every day that move you toward realizing your dreams and achieving the goals behind those dreams. Part of that process requires that you read every day for at least 30 minutes, solely for purposes of education. If you ignore one component, the entire process breaks down," Corley says. ■

LA CASA DEL HABANO

RADISSON BLU HOTEL

4 Narodno Sabranie Sq.

M. +359 887 27 35 97

Working hours:

10:00 – 02:00 h every day

MALL OF SOFIA

101 Alexander Stamboliyski Blvd.

M. +359 889 51 37 98

Working hours:

10:00 – 21:00 h every day

SOFIA AIRPORT

Terminal 2, 1 Hristofor Columb Blvd.

M. +359 886 66 57 47

Working hours:

05:00 – 21:00 h every day

THE MALL

115 Tzarigradsko Shosse Blvd.

M. +359 884 76 00 07

10:00 – 22:00 h every day

SERDIKA CENTER

48 Sitnyakovo Blvd.

M. +359 887 72 10 01

10:00 – 22:00 h every day

BULGARIA MALL

69 Bulgaria Blvd.

M. +359 888 40 06 70

10:00 – 22:00 h every day

PARK CENTER SOFIA

2 Arsenalski Blvd.

M. +359 888 88 11 27

10:00 – 22:00 h every day

Premium

CIGARS & TOBACCO

PARADISE CENTER

100 Cherni vrh Blvd.

M. +359 882 47 05 23

Working hours:

10:00 – 22:00 every day

SOFIA RING MALL

214 Okolovrasten pat Blvd.

M. +359 888 600 191

Working hours:

10:00 – 22:00 every day

VINOPOLY SOFIA

5 Paprat Str.

M. +359 879 444 441

Monday – Friday: 07:30 – 21:00 h

Saturday – Sunday: 09:00 – 21:00 h

VINOPOLY

WINE | COFFEE | GOURMET | CIGARS

More **La Casa del Habano**,
Premium Cigars&Tobacco
and **Vinopoly** boutiques
are all around Bulgaria at
www.kalimancaribe.com

Follow us

f Kaliman Caribe

ig kaliman_caribe

KALIMAN CARIBE

HONORED TO REPRESENT
THE HABANOS MASTERPIECES

ROMEO Y JULIETA

PARTAGAS
HABANA · CUBA

► **НО ИСТИНАТА Е, ЧЕ ХОРА КАТО** Гейтс или Рамзи са по-скоро изключения. Повечето милиардери предпочитат да оставят състоянията си на своите потомци - а тези състояния никога не са били по-големи. Учени от Boston College пресмятат, че при смяната на едно поколение със следващото ще бъде прехвърлено общо богатство в размер на 59 трилиона долара - колкото е пазарната капитализация на всички сега съществуващи компании в света. По данни на Bloomberg най-едрите фамилни състояния в САЩ са се удвоили от 1998 насам. Едва 5 процента от американските семейства контролират 63 процента от богатството на страната. Само семейство Уолтън, което притежава веригата супермаркети Wal-Mart, има над 160 милиарда долара. Оборътът на семейния бизнес за миналата година е \$482 млрд. - горе-долу колкото брутния продукт на България за целия период след падането на комунизма.

Сумарното състояние на трите живи деца на основателя Сам Уолтън – Роб, Джим и Алис - е по-голямо от това на 100-те милиона по-бедни американци, взети заедно.

СПОРЕД БРИТАНСКИТЕ УЧЕНИ г-р Грегъри Кларк и Нийл Къминс, средно около 75% от фамилните състояния се предават на следващото поколение. Кое то вече създава една класа, много по-привилегирована и отделена от останалото човечество, отколкото е била навремето феодалната аристокрация. Децата на милионерите като цяло живеят по-дълго, учат в най-добрите университети, в резултат на това печелят повече, и в крайна сметка още повече се откъсват от прокстосмъртните. Все по-колосалните богатства, които се предават по наследство, дават тласък и на един специфичен консултантски бизнес, който трябва да научи децата на богатите как да опазят завещаното им. Тези услуги са толкова популярни и търсени, че напоследък започнаха да се организират финансови курсове за наследниците още от момента, в който навършат 5 години - под формата на настолни или ролеви игри.

ВОДЕЩА КОМПАНИЯ в този сектор е Ascent, която е подразделение на U.S. Bancorp и декорира своите офиси (в Сиатъл, Сан Франциско, Синсинати, Денвър и Минеаполис) изцяло в бяло, като магазините на Apple. Корените на фирмата водят към XIX век, когато тя обслужва династията на Джеймс Пиърпонт Морган. След това започват да съветват и други милионери.

Днес в развитите страни има над 3000 компании, специализирани в тази област.

Гордън Рамзи с дъщерите си
Gordon Ramsay with his daughters

Естествено, услугите им никак не са евтини - ангажиментът на Ascent към един милионерски потомък например струва минимум по \$200 000 на година. При това обслужването е комплексно. Центърът за въздействие на богатството (Center for Wealth Impact) например осигурява на клиента „директор по фамилна история“ и двама инструктори (coach) по „динамика на богатството“. Тяхната задача е да предотвратят всички негативни въздействия на многото пари и нежеланите дефекти от комуникацията между членовете на богатата династия.

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА ASCENT Майкъл Коул споделя, че идеята му е да подготви клиентите си за „бремето на богатството“ и да опровергае поговорката, която съществува в почти всички езици и която датира още от древния Рим - „от звездите до обора за три поколения“. В британския вариант тя гласи „от дървените обувки до дървените обувки“ (from clogs to clogs), на японски „от купичката с ориз до купичката с ориз“. Идеята е, че първото поколение натрупва състоянието, второто си живее живота и харчи парите, а третото ги пропилява окончателно и се връща към бедността.

Според Коул децата на богатите не трябва да ходят на нормално училище, а от малки да се научат да ценят постигнатото от предишното поколение, да реализират нови идеи. Много от клиентите му се оплаквали, че децата въобще не се интересуват от бизнес, искат само да си купуват ламборгини и ферарита и да се забавляват.

ОЩЕ ПРЕЗ 2003 РЕЙ УИЛЯМС и Вук Прай-

сър издадоха книгата „Подготвяне на наследници (Preparing Heirs)“, основана на 20-годишни проучвания в 3250 състоятелни семейства. Над 70 процента от случаите на разпиляване на семейните активи се дължат на две главни причини – нарушение на семейна комуникация или неподготвени наследници. Едва 3% се пада на съдебни спорове или данъци.

АНГЛИЧАНИНЪТ ТОМАС КОРЛИ, автор на две книги за навиците на богатите, е интервюирал 233 богаташи с годишен доход над 3 млн. долара (от които 177 - самосъздали се милионери). Изводът му: преуспелите хора обичат да четат, но не за развлечение и за убиране на времето, а само книги, от които научават нещо. Нито един от запитаните не бил чел глобалния бестселър „50 нюанса сиво“. Но 85% заявили, че четат поне по 2 образователни книги месечно; 63% слушали аудиокниги, докато пътуват или тренират; 58% четат биографии на успели хора, а 51% - историческа литература. Едва 11% четат развлекателни романчета.

Не е тайна, че Бил Гейтс и Марк Зукърбърг са заклетни почитатели на книгата и продължават да се образоват, като отделят минимум по 3 часа за четене дневно.

Изводът на Корли е еднозначен: богатите заслужават успеха си, защото влагат необходимите за него усилия. „Успехът е лесен. Това е процес, който изисква да правиш всеки ден неща, които те приближават към реализацията на мечтите и постигане на целите. Част от този процес е да четеш всеки ден по минимум 30 минути единствено с цел образование. Ако пренебрегнеш един компонент, целият процес се разпада“, отбелязва Корли. ■

Потребителски кредит

МЕЧТА

Без поръчител

Одобрение до 1 час

Ниски лихви

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

0800 11 400
www.ccbank.bg

ЗАСТРАХОВКА

ЗАЩИТЕНА ФАМИЛИЯ

Великденска промоция

ЗАСТРАХОВАЙТЕ СВОЯ ДОМ НА ПРОМОЦИОНАЛНА ВЕЛИКДЕНСКА ЦЕНА!
С 20% отстъпка до 31 май 2017 г.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНО
АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО
Армеец
www.armeec.bg

Винаги с вас!

67 | **УГАСВАЩИ
СЪКРОВИЩА**
FADING TREASURES

74 | **ЗИМАТА ИДЕ**
WINTER IS COMING

80 | **ПЕТРОЛЪТ НА XXI ВЕК**
THE OIL OF THE 21ST CENTURY

ВЪЗКРЕСЯВАНЕТО НА ЛЕДЕНАТА ЕПОХА

BRINGING BACK THE ICE AGE

Ледниковите периоди и косматите мамути досега принадлежаха само на учебниците по палеонтология (и на поделението за анимационни филми на XX Century Fox, разбира се). Но ако усилията на двама руски учени се увенчаят с успех, съвсем скоро и условията, при които са живели мамутите, а и самите мамути отново ще се материализират. Геофизикът Сергей Зимов, директор на руската Североизточна научна станция, и синът му Никита от години работят за обособяването на резерват в Сибир, в който да съхранят максимално условията от епохата на плеистоцена (и точно така планират да го нарекат - Плеистоценски парк). В резервата ще се развъждат животни от последната ледникова епоха като бизони и овцебикове, а също и мамути, ако успее проектът по лабораторното им възкресяване.

Целта на баща и син Зимови обаче е още по-мощна. Те търсят начини да забавят или спрат разтопяването на т.нар. Вечна замръзналост - близо 35 милиона квадратни километра вледенени почви в Арктика, изключително богати на въглеродни съединения. Евентуалното им разтопяване би ускорило грастично парниковия ефект.

Up until now, Ice Ages and woolly mammoths have belonged exclusively to paleontology books (and the XX Century Fox Animation Division, of course). Yet, if the efforts of two Russian scientists are crowned with success, pretty soon the living conditions of the mammoths, as well as the mammoths themselves, will be recreated.

Geophysicist Sergey Zimov, Director of Russia's Northeast Scientific Station, and his son, Nikita, for years have been working on establishing a reserve in Siberia, where to best preserve the conditions of the Pleistocene Epoch (and that's how they plan to call it - Pleistocene Park). Animals from the last Ice Age like bison and musk oxen, as well as mammoths - if their lab-grown project succeeds - will be bred in the reserve.

However, the Zimovs have an even greater goal. They are looking for ways to delay or stop the thawing of the so called permafrost - nearly 35 million square kilometres of frozen soils in the Arctic, extremely rich in carbon compounds. If it melts, it will dramatically accelerate global warming. ■

ЗВУКОВИ ХАКЕРИ

SOUND HACKERS

Най-обикновен високосговорител за 5 долара е в основата на най-актуалната схема за хакване на мобилни телефони, предупреждава The New York Times. Чрез определени звукови вълни хакерите могат да овладеят акселерометрите в смартфона ви - тоест устройството, което му показва кога се движи в пространството и колко бързо. А чрез сензорите на акселерометъра могат да контролират на практика всички функции - включително и специалните приложения за отключване на автомобили.

The most basic 5 dollar speaker is in the basis of the latest mobile phone hacking scheme, warns The New York Times. By certain sound waves hackers can take control over the accelerometers in your smartphone - that is the device that shows when it moves around and how fast. And through the sensors of the accelerometer they can virtually control all the functions, including the special unlock your car apps. ■

Искрец / Iskrets

УГАСВАЩИ СЪКРОВИЩА: МОНАСТИРЪТ В ИСКРЕЦ

Склоновете на красивата Понор планина крият
останките на много интересни храмове

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография КОЛЕЛА

Чували ли сте термина "войнугани"? Тъкмо по неговите следи сме тръгнали в това издание на Угасващите съкровища, което ни води в красивата планина Понор, западно от Своге.

РАЗХВЪРЛЯНИТЕ КЪЩИЧКИ по склоновете ѝ днес се наричат Добравица, но в миналото са били войнуганско село с името Загъжене.

Войнуганите са се появили в разпокъсаните средновековни български гържавици като особена каста воители на повикване. Обособени в отделни села, те били освобождавани от данъци и получавали наслед-

ствена земя, в замяна на задължението да се отзовават винаги, когато се свиква войската.

В СРАВНЕНИЕ С ОБИКНОВЕНАТА рая войнуганите били доста по-свободни и независими - и според някои учени тъкмо от тях започват българското възраждане и националноосвободителните борби.

А правото да задържат част от плячката им е давало възможност да строят храмове и манастири, каквито повечето групи села не могли да си позволят.

ТЪКМО МЪЛВАТА ЗА ОСТАНКИТЕ от такъв храм ни е довела тук, край старото

селско гробище на Загъжене. Описал ги е още Асен Василев през 40-те години.

Ето какво е останало от този храм днес: една порумена стена, обрасла в храсталак, и един добавен по-късно оброчен кръст.

Няма никакви извори, които да ни кажат кога е построена тази църква и дори на кой светец е била посветена. Архитектурните особености най-общо говорят за XVI-XVII век.

Но шансовете за реставрация и по-сериозно проучване са нищожни, а до броени години свлачището може да ликвидира и тези жалки развалини.

МАЛКО ПОВЕЧЕ ЗНАЕМ за манастира ►

FADING TREASURES: ISKRETS

The slopes of the beautiful Ponor Mountain hide the remains of many interesting temples

By KONSTANTIN TOMOV / Photography KOLELA

Have you ever heard the term “voynugans”? It is precisely the term we are after in this issue of Fading treasures, which brings us to the beautiful Ponor Mountain, west of Svoge.

THE SMALL HOUSES, SCATTERED on its slopes are now called Dobravitsa, but in the past they were a voynugans' village with the name Zagazhene.

The voynugans appeared in the fragmented small medieval Bulgarian States as a peculiar caste of “on call” warriors. Grouped in separate villages, they were exempt from taxes and received plots of land, in return for the obligation to respond anytime, when the army was called upon.

IN COMPARISON TO THE ORDINARY slaves, the voynugans were more free and independent - and according to some scholars they were the reason the Bulgarian National Revival and the National Liberation Movement began. The right to keep any loot they gathered gave them the opportunity to build temples and monasteries, which most other villages could not afford.

THE RUMOR OF THE REMAINS of such a temple is what has brought us here, near the old village graveyard of Zagazhene. They were described by Asen Vasilev as early as the 1940s.

This is what is left of this temple today: a crumbling wall, covered with bushes, and a stone cross, which was added later.

There are no sources to tell us when the

church was built, or its patron saint. The architectural aspects suggest it's from the 16th or 17th centuries. But the chances of a restoration and a more serious exploration are minimal, and within a few years the landslide may wipe out even those pitiful remains.

WE KNOW A LITTLE BIT MORE about the “Vaznesenie Gospodne” (“Feast of the Ascension”) monastery in the neighboring village of Breze - the next step in our route.

Perched on the southeastern end of the village, this cloister was probably founded as early as the 12th century. It was destroyed during the Ottoman invasions, and today only a part of the walls of the monastery's temple are left.

In the past, scientists speak of traces of mural paintings; today there is no trace of them. The resources and ability for restoration of the temple have not been found; there is only enough for setting up tables for votive offerings. This need to connect the spiritual with eating and drinking is purely Bulgarian, as far as we have observed.

After these two depressing ruins we are on our way to the much livelier village of Iskrets and its monastery, Uspenie Bogorodichno (Dormition of the Mother of God).

FOUNDED DURING the 13th century, destroyed during the 15th century, and restored in the 17th century, it has somehow managed to outlive even the raids of the people's power, which used its buildings for the personnel of the neighboring sanatorium. Today, nothing is left of these buildings; but the monastery's

Стенописи в Искрец / Murals in Iskrets

temple and the unique heptagonal baptistery next to it remain, and they are in a better condition than we could have asked.

"The frontal church – the naos – is from the 17th century, and the narthex, which in the past was the monastic school of Iskrets, is from the 19th century," explained father Lachezar Lazarov, prelate's vicar of the Godech clerical district. "What is also notable in an architectural aspect is the baptistery, located outside the temple, because this type is not encountered often. According to our data it is the only one in the entire Balkan peninsula."

The two buildings are in an acceptable state today, thanks to the late father Vasil Aleksandrov and local donors, with the efforts of whom the foundations and roof were hydro-insulated. "Although the murals are not in an enviable state, at least what was done has ensured the

Добравица / Dobravitsa

Брезе / Breze

stopping of their further destruction," father Lachezar emphasized.

THE MURALS ARE the most valuable thing here. They are in two layers – an upper layer, from the middle of the 19th century, and a lower layer, dating from the very beginning of the 17th century and attributed to Saint Pimen Zografski – one of the most striking figures in the late Bulgarian Middle Ages. After several attempts of cleaning the old frescoes, it is evident that beneath the impastos and the salts they are in relatively good condition. They only need some professional attention in order to be transformed into a truly priceless monument. Father Lachezar has a project prepared organized just for that and hopes that quite soon he will have the resources to execute it. We can only hope with him. ■

► "Възнесение господне" в съседното село Бреже - следващата стъпка по маршрута ни. Кацнала в югоизточния край на селото, тази обител е била основана вероятно още през XII век. При османските нашествия е разрушена и днес са останали само част от стените на манастирския храм. В миналото учениците говорят за следи от стенописи; днес от тях няма и помен. Средства и сили за възстановяването на храма не са се намерили; стигнали са само да се сложат маси за курбан. Тая потребност духовното непременно да се свързва с ядене и пиене си е чисто българска, доколкото имаме наблюдения.

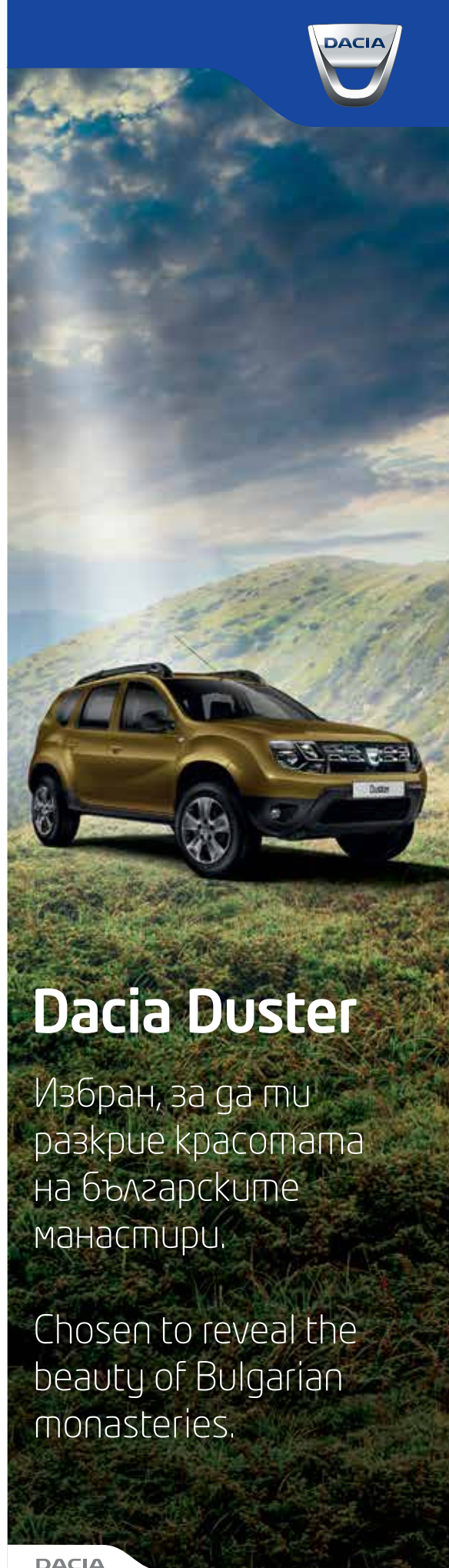
След тези две тягостни развалини се упътваме към госта по-оживеното село Искрец и тамошния манастир "Успение Богородично".

ОСНОВАН ПРЕЗ XIII век, разрушен през XV и отново възстановен през XVII, той е успял някак да надживее дори набезите на народната власт, ползвала сградите му за персонала на съседния санаториум. Днес от тези сгради не е останало нищо; но манастирският храм и уникалният седмостранен баптистерий до него си стоят и са в по-добро състояние, отколкото смеехме да се надяваме.

"Предната църква - наосът - е от XVII век, а притворът, който в миналото е бил килийно училище на Искрец, е от XIX", разказва ни отец Лъчезар Лазаров, архиерейският наместник на Годечката духовна околия. "В архитектурен план забележително е и изнесеното извън храма кръщелно, тъй като такива не се срещат често. По данни наши то е единственото на целия балкански полуостров".

Двете сгради днес са в приемливо състояние благодарение на покойния отец Васил Александров и на местни дарители, с чиито усилия основите и покривът са били хидроизолирани. "Макар стенописите да не са в завидно състояние, поне е направено така, че те да не се разрушават повече", подчертава отец Лъчезар.

ТЪКМО СТЕНОПИСИТЕ са най-голямата ценност тук. Те са в два слоя - горен, от средата на XIX век, и долен, който датира от самото начало на XVII век и се приписва на самия свети Пимен Зографски - една от най-ярките фигури в късното българско средновековие. Няколкото опита да се почистят старите фрески показват, че под напластяванията и солите те са в завидно добро състояние. Нуждаят се само от малко професионално внимание, за да се превърнат в наистина безценен паметник. Отец Лъчезар има готов проект за това и се надява, че съвсем скоро ще има средствата да го реализира. Ние можем само да се надяваме с него. ■

Dacia Duster

Избран, за да ти разкрие красотата на българските манастири.

Chosen to reveal the beauty of Bulgarian monasteries.

DACIA
GRUPE RENAULT

www.dacia.bg

Среден разход на гориво при смесен цикъл:
от 4,4 до 8,1 л/100 км. Емисии на CO₂: от 115 до 155 г/км.
Снимката е илюстративна.

НЕПОСЛУШНИТЕ ПЕЧЕЛЯТ ПОВЕЧЕ

Зависи ли успехът ви в живота от детството?
Науката отговаря с категорично „да“

Текст КРИСТИНА НИГОХОСЯН / Фотография SHUTTERSTOCK

Дори и да нямате понятие от теориите на Фройд за детството, ви е ясно, че начинът, по който сте отгледани и възпитани, до голяма степен ви е превърнал в човека, който сте. Психологически изследвания разнищват до дъно този факт и стигат до извода, че определени фактори от детството могат да предreshат това дали сте успешен възрастен. Ето 10-те най-важни от тях.

НЕПОКОРНИТЕ ДЕЦА ПЕЧЕЛЯТ ПОВЕЧЕ. Когато навършил 11, Бил Гейтс започнал да създава проблеми на родителите си. Не желал да изпълнява командите им и станал изключително чувствителен към това те да определят правилата. В едно по-късно интервю, вече като основател на Microsoft, той споделя, че е бил във война с родителите си за това кой държи контрола върху живота му. Едно изследване, което проследява деца в Люксембург от 1968 насам, показва, че непослушните хлапета после имат по-високи доходи от „добрите деца“. Самият Малкълм Гладуел, автор на бестселъри като „Повратна точка“ и „Давид и Голиат“, пише в последната, че предприемачи от ранга на Стив Джобс и основателя на IKEA Ингвар Кампрад са успешни, защото не са се подчинявали на правилата и това им е позволило да поемат социални рискове.

СПОРЕТЕ ПРЕД ДЕЦАТА. Няма семейство без кавги. А когато в него има и деца, шансът да станат свидетели на някоя караница е близък до 100 %. И макар яростните крясъци и тръшкане на врати със сигурност да имат негативен ефект върху детската

психика, ако родителите успяват да държат спора в рамките на сравнително добрия тон и всичко приключи с помирение, отрочетата им ще развият по-добри социални умения и емоционална интелигентност от тези, израснали в тиха среда. Според Марк Къмингс от университета Notre Dame, така малките разбират, че конфликтите могат да бъдат разрешени. Затова пък съзнателно оттегляне от спора на единия от родителите е по-вредно за тях от открития сблъсък, защото ги оставя с чувство на несигурност.

МАЙЧИНСТВОТО СЕ ИЗПЛАЩА. Децата, отгледани у дома от майки, които са си взели майчинство, като цяло се оказват с по-добро образование, по-висок коефициент на интелигентност и по-висок среден доход. Това показват данни на проучване на Института по изучаване на труда в Бон, Германия. Учените дори настояват за преразглеждане на законодателствата в страните, където платеният отпуск по майчинство е изключително кратък (България има едно от трите най-продължителни допустими майчинства в света).

ДЕТСКАТА ГРАДИНА РЕШАВА ЗА УНИВЕРСИТЕТА. Проучване на Щатския университет на Пенсилвания и университета Дюк, проведено в продължение на 20 години, показва, че децата, които са били по-комуникативни в детската градина, помагали са на другарчетата си и са показвали по-висока емоционална интелигентност, след това по-често продължават образованието си и след

училище. „Винаги готовите да помогнат деца развиват социални и емоционални умения, които им помагат да изградят по-успешно бъдеще“ коментира Кристин Шуберт, програмен директор на фондация Robert Wood Johnson, която се занимава изключително със здравни изследвания.

МАТЕМАТИКАТА - ОТРАНО. Обширно изследване на над 35 хил. деца от САЩ, Канада и Великобритания даде повод на Грег Дънкан от Northwestern University да заключи, че колкото по-рано детето научи числата, техния ред и някои основни математически действия, толкова по-лесно ще му е да се справя и с останалите предмети в училище. Това, което шокирало Дънкан, бил фактът, че резултатите не се различавали при деца с различен социален, физически и емоционален статус.

ДЪЩЕРИТЕ НА РАБОТЕЩИ МАЙКИ ПЕЧЕЛЯТ ПОВЕЧЕ. Средно с 23% по-висок е доходът на дъщерите на семейства, в които майката ходи на работа, а не е просто домакиня. Позитивните ефекти върху синовете на тези жени също не са за пренебрегване – те стават по-грижовни бащи, които отделят по 7 часа повече на седмица в отглеждането на собствените си деца от мъжете с майки-домакини. Кейтлин Макгин от бизнес училището в Харвард обяснява всичко това с ключовата роля на моделите за поведение, на които децата стават свидетели и които имат много по-силен ефект върху тях от това да им обяснявате кое е правилно и кое – не.

СЕКСУАЛНОТО НАСИЛИЕ ВОДИ ДО ЗАТЛЪСТЯВАНЕ. Повод за изследвания по темата дава работата на д-р Винсент Фелити, завеждащ програмата за борба със затлъстяването към Департамента по превантивна медицина на медицинския център Kaiser Permanente. Той забелязал, че голяма част от пациентите му се отказват от лечението в момента, в който се доближат до желаните килограми. Започнал да проучва причината за това и стигнал до извода, че поне половината от тях са страдали от сексуални посегателства в детството си. Други проучвания от 2007 и 2009 пък доказали, че подобно насилие води до 27% по-висок риск от затлъстяване сред момичетата и шокиращите 66% сред момчетата.

ПОВЕЧЕ ТЕЛЕВИЗИЯ - ПО-ЛОША КОМУНИКАЦИЯ. Казано с думи – телевизията възпрепятства връзката между родител и дете. Дори когато семейството разговаря, докато седи пред телевизора, репликите рядко са в отговор на детските питання или желания. Така се стига до непродуктивна комуникация, която пък пречи впоследствие на порасналите деца да влязат в пълноценна връзка с останалите.

ДЕПРЕСИИТЕ СЕ ЗАЛАГАТ ОТРАНО. Учени от Кралския колеж в Лондон проучили поведението на 26 хиляди души и стигнали до извода, че различни форми на грубо отношение към децата повишават риска от депресии в по-късен етап от живота им почти 3 пъти. Сред тях са липса на внимание от страна на майката, прекалено сурови наказания, честта смяна на детегледачката/градинара/учебното заведение, физическо и психическо насилие.

ПОЛЗАТА ОТ ДОМАКИНСКАТА РАБОТА. Джули Литком-Хеймс е преподавател в Станфордския университет и автор на книгата „Как да отгледаме възрастен“. Тя твърдо защитава тезата, че децата трябва да се товарят с някои от домашните задължения, за да научат, че работата трябва да се свърши и всеки да допринесе на общото благо. Според нея тези задачи развиват екипния дух в детето, емпатията и чувството за отговорност. Освен това го правят независимо и способно само да взема решения, и да преодолява проблемите в живота си. ■

World Luxury
Spa
Awards
WINNER 2015

RAMADA
SOFIA

VICTORIA SPA

★★★★★
THE REAL ASIAN SPA

Victoria spa is the biggest spa in Sofia, situated in
Ramada Princess hotel on 3500 sm .
There are on your disposal:

INDOOR SWIMMING POOL ; CHILDREN POOL;
VITAMIN BAR; FITNESS CENTER & SPORTS HALL
FOR GROUP CLASSES; FINNISH SAUNA, SALTED
SAUNA, STEAM BATH; TURKISH BATH HAMMAM
WITH ORIENTAL PEELING / kese /; 8 LUXURY
MESSAGE ROOMS WITH JAKUZZIES; COSMETICS;
V.I.P SPA APARTMENT; HAIR DRESSERS SALOON
WITH MANICURE & PEDICURE; SUN BED; MORE
THEN 150 DIFFERENT MESSAGES AND SPA
RITUALS; INTERNATIONAL SPA TEAM FROM BALI,
THAILAND AND THE PHILIPPINES;
5 STARS SERVICE

For more information and reservations please dial :
Bulgaria, Ramada Princess hotel +359 895 79 29 38

www.victoria-spa.com

Naughty Children Benefit More

Does success in life depend on your childhood? Science flatly says “yes”

By CRISTINA NIGOHOSIAN / Photography SHUTTERSTOCK

Even if you have no clue about Freud's theories on childhood, you're aware that the way you have been raised and educated, to a great extent has made you the person you are. Psychological research tackles this fact and reaches the conclusion that certain factors from your childhood may predetermine whether or not you'll be a successful adult. Here are the 10 most important ones.

UNRULY CHILDREN EARN MORE. When he turned 11, Bill Gates began giving his parents trouble. He didn't want to obey their orders and became extremely sensitive to them setting the rules. Later on, in an interview, already as a Microsoft founder, he said he was at war with his parents about who had control over his life. A study, which has been tracing children in Luxembourg since 1968, has shown that later in life naughty kids have higher income than “good kids”. Malcolm Gladwell himself, author of bestsellers such as *Tipping Point* and *David & Goliath*, wrote in the latter book that entrepreneurs like Steve Jobs and IKEA founder Ingvar Kamprad were successful because they didn't obey the rules and this let them take social risks.

ARGUE IN FRONT OF THE KIDS. There are no families without quarrels. And when there are children, the chance of witnessing an argument is close to 100%. Although furious screaming and door slamming will surely have a negative effect on the child's psyche if the parents manage to keep the argument in fairly good manners and everything ends in reconciliation, their children will develop better social skills and emotional intelligence than those brought up in a quiet environment. According to Mark Cummings at the University of Notre Dame, that's how young ones see conflicts can be resolved. However, deliberate withdrawing from the argument by one of the parents is more harmful for them than the open collision as it leaves them with a sense of insecurity.

MATERNITY LEAVE PAYS OFF. Children raised at home by mothers who

have used a maternity leave, in general, end up with a better education, a higher IQ and a higher average income. The data has been shown by study at the Institute for the Study of Labour in Bonn, Germany. Scientists even insist on reviewing legislation in countries where paid maternity leave is extremely short (Bulgaria has one of the three longest maternity leave periods in the world).

KINDERGARTEN DECIDES ABOUT UNIVERSITY. A study by the State University of Pennsylvania and Duke University, conducted over a 20-year period, shows that children who were more communicative at kindergarten, helped their friends and showed higher emotional intelligence, later on continued their education more often. “Helping children develop social and emotional skills that help them build a more successful future,” says Kristin Schubert, Managing Director of the Robert Wood Johnson Foundation, which mainly deals with health research.

MATH – STARTING EARLY. An extensive study of over 35,000 children from the USA, Canada and the UK has made Northwestern University researcher Greg Duncan conclude that the earlier the child learns the numbers, their order and some basic mathematical operations, the easier it'll be for them to do well in the rest of the school subjects. What shocked Duncan was the fact that the results didn't differ in children of different social, physical and emotional status.

WORKING MOTHERS' DAUGHTERS EARN MORE. On average, the income of daughters in families where the mother works and is not just a housewife, is 23% higher. Positive effects on these mothers' sons shouldn't be ignored either – they become more caring fathers who spend 7 hours a week more raising their own children than men with housewives mothers. Kathleen McGinn at the Harvard Business School explains all this with the key role of role models children witness and which have a much stronger effect than telling them what's right and wrong.

SEXUAL ABUSE LEADS TO OBESITY. The reason for researching this issue is the work of Dr. Vincent Felitti, director of the obesity-treatment programme at the Department of Preventive Medicine for Kaiser Permanente. He noticed that a large number of his patients gave up treatment the moment they reached the desired weight. He began researching the reason for this and concluded that at least half of them had experienced sexual abuse in their childhood. Yet, other 2007-2009 studies proved that such violence resulted in a 27% higher risk of obesity among girls and the shocking 66% among boys.

MORE TELEVISION – WORSE COMMUNICATION. In a nutshell – television hinders the parent-child connection. Even when the family talks while sitting in front of the TV, what's said is hardly ever in response to children's queries or desires. This leads to unproductive communication which subsequently prevents grown-up children from maintaining a healthy relationship with others.

DEPRESSION IS LAID DOWN EARLY. Scientists at the Royal College of London have studied the behaviour of 26,000 people and concluded that various forms of rude treatment towards the kids increased the risk of depression at a later stage in their lives by almost three times. These include the mother's lack of attention, excessively severe punishments, frequent change of babysitter/kindergarten/school, physical and psychological violence.

THE BENEFIT OF HOUSEWORK. Julie Lythcott-Haims is a lecturer at Stanford University and the author of *How to Raise an Adult*. She firmly defends the thesis that children need to be given some chores in order to learn that work must be done and everyone contributes to the common good. In her view, such tasks develop children's team spirit, empathy and sense of responsibility. Besides, they make kids independent and capable of making decisions and overcoming life difficulties. ■

СТРАТЕГИЧЕСКИ ИМПЛАНТОЛОГИЧЕН ЦЕНТЪР НУРИДЕНТ

STRATEGIC IMPLANT CENTRE NURIDENT

Ви предлага професионално обслужване и висококачествено лечение на най-сложните клинични случаи на частично или пълно обеззъбяване чрез иновативната имплантологична система на базалните бикортикални дентални импланти. Върнете си самоувереността с нова усмивка постигната само за 3 дни.

Offers you professional service and high-quality treatment of the most complex clinical cases of partial or complete edentulism through innovative implant system of basal bicortical dental implants.

Regain your self-confidence with a new smile achieved in only 3 days.

Нуридент разполага със специалисти по:

- Имплантология
- Орална хирургия
- Зъбно протезиране
- Ортодонтия
- Ендодонтия
- Пародонтология
- Терапия (кариес диагностика)
- Естетична стоматология
- Детска стоматология
- Филъри

Nurident has specialists in:

- Implantology
- Oral surgery
- Protetics
- Orthodontics
- Endodontics
- Periodontology
- Therapy (caries diagnosis)
- Aesthetic dentistry
- Pediatric dentistry
- Fillers

Освен дентални и хирургични кабинети на територията на Нуридент може да намерите още рентгенов кабинет и зъботехническа лаборатория.

Along with dental and surgical offices at Nurident, you can also find an x-ray room and a dental lab.

София, ул. Златовръх 52, тел.: 02 885 55 55, 0887 77 07 03

София, ул. Златовръх 71, тел.: 02 953 09 31, 0889 67 73 14

Sofia, 52, Zlatovrah Str., phone: +359 2 885 55 55, +359 887 77 07 03

Sofia, 71, Zlatovrah Str., phone: +359 2 953 09 31, +359 889 67 73 14

e-mail: drnoori3@yahoo.com, info@nurident.com

www.drnuri.com

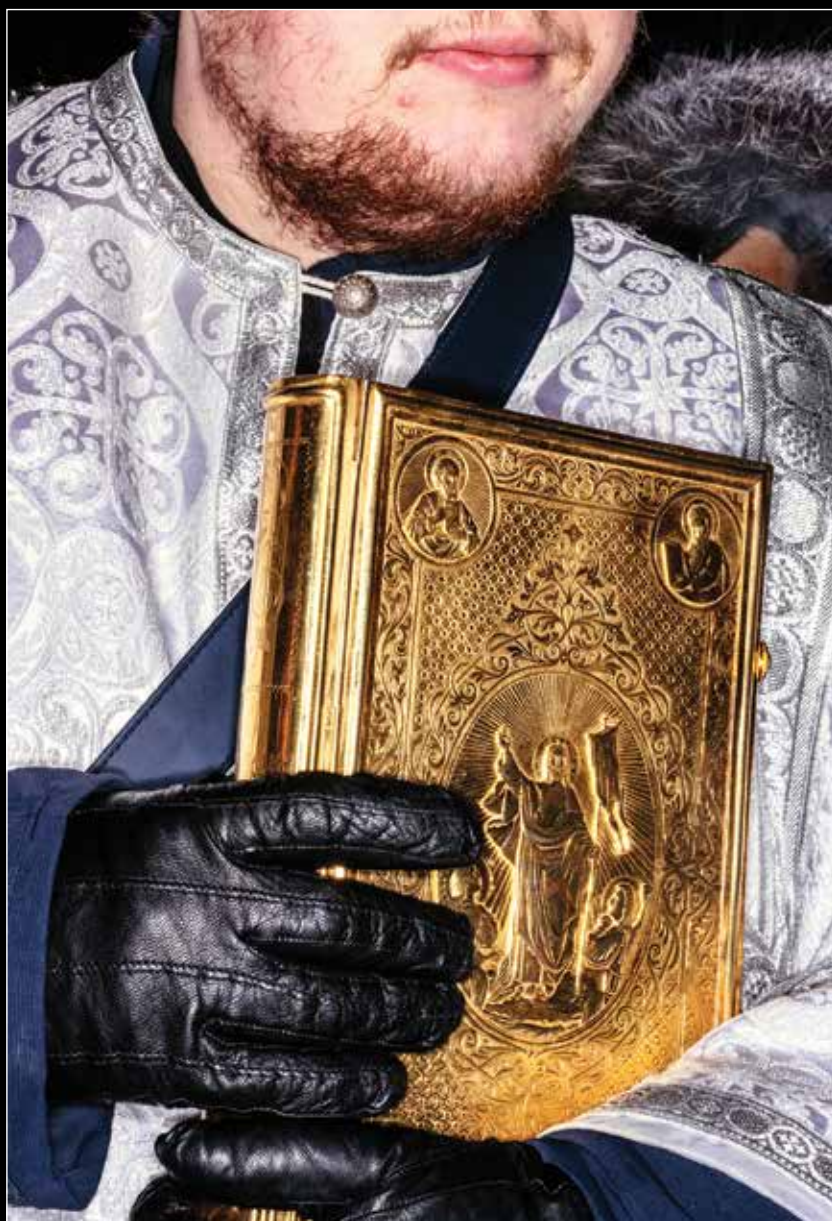
ЗИМАТА ИДВА WINTER IS COMING

Конкурсът с 10-годишна история Sony World Photography Awards обяви победителите и в най-интригуващата категория - професионалната. За "Фотограф на годината" е обявен белгиецът Фредерик Бейкс (Frederik Buysck) заради серията си кадри под заглавие Whiteout, които улавят трансформиращата се природа на Балканите, Скандинавия и Централна Азия при започването на зимата. За най-добра снимка бе обявен портретът "Матилда" на руснака Александър Виноградов. Най-добрите снимки, сред които са някои от избраните от The Inflight Magazine, са изложени в Somerset House в Лондон до 7 май.

The 10-year-old competition – Sony World Photography Awards – has announced the winners in the most intriguing category – Professional. Belgian photographer Frederik Buysck has been named Photographer of the Year for his series of images titled "Whiteout" that captures the transformation of nature in the Balkans, Scandinavia and Central Asia when winter arrives. The portrait "Mathilda" by Russian photographer Alexander Vinogradov has been selected as the best single shot. The winning images, among which are some selected by The Inflight Magazine, are exhibited at Somerset House in London until May 7.

Таснем Алсулман, Саудитска Арабия
Tasneem Al Sultan, Saudi Arabia

Алис Канара Малан, Италия
Alice Cannara Malan, Italy

Александър Ануфриев, Русия
Alexander Anufriev, Russia

Кристина Симънс, Исландия
Christina Simons, Iceland

Диего Майон, Италия
Diego Mayon, Italy

Ренши Чен, Китай
Renshi Chen, China

Жулиен Шатлен, Франция
Julien Chatelin, France

Сандра Хоун, Германия
Sandra Hoyn, Germany

Ли Сонг, Китай
Li Song, China

Донни, Китай
Dongni, China

SCIENCE
PHOTOGRAPHY

ON
AIR

Айвър Прикетт, Ирландия
Ivor Prickett, Ireland

Фредерик Бейкс, Бельгия
Frederik Buyckx, Belgium

Уил Буррад-Лукас, Великобритания
Will Burrard-Lucas, United Kingdom

Кристиан Визл, Мексика
Christian Vizl, Mexico

Джордж Майер, Русия
George Mayer, Russia

CASINO SOFIA

LIVE GAMES

AMERICAN ROULETTE
BLACK JACK
CARRIBBEAN POKER
THREE CARD POKER
ULTIMATE TEXAS POKER

POKER ROOM

TEXAS HOLD'EM POKER
OMAHA POKER
CHINESE POKER

phone INFORMATION POKER ROOM
+359 878 170 161

SLOTS

PREMIER SERIES
WMS MULTI GAME
SUPER GAMINATORS
RISE OF RA
MEGA JACK
CAT 4 CASH
HOT GAME
ELECTRONIC
ROULETTE

CASINO OFFERS VERY ATTRACTIVE CONDITIONS
AND BONUSES FOR THE PLAYERS,
FREE FOOD, DRINKS AND TRANSPORT
FOR THE GOOD PLAYERS CASINO OFFERS
FREE ACCOMMODATION IN THE HOTEL

Radisson **BLU**

RADISSON HOTEL SOFIA

4, NARODNO SABRANIE Sq.

e-mail: casinosofia@cebs.bg

www.cebs.bg

free line +359 (0)800 18 800

phone: +359 2 980 10 60

ПЕТРОЛЪТ НА XXI ВЕК

Литиево-йонната батерия ще става все по-ключов елемент от икономиката. И е крайно време да отсеем фактите за нея от митовете

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Електромобилите са една голяма измама. Литият за батериите се добива чрез страшно мръсна технология. Залежите са недостатъчни и скоро ще свършат. Компонентите за електрическите коли се събират от цял свят и производството им всъщност замърсява повече, отколкото бензиновите и дизеловите двигатели.

Чували сте поне част от тези твърдения. Може би дори всичките. В епохата на най-изобилна и най-малко достоверна информация подобни неща се разпространяват по-бързо от горски пожар. Част от цитираните "истини" почиват върху преувеличени и изопачени факти. Друга част изобщо не почиват върху факти. Нека се опитаме да хвърлим малко по-обективна светлина върху литиево-йонната батерия, от която в съвсем близко бъдеще ще зависят не само автомобилите, но и домовете ни, и цялата световна икономика.

ИЗМИСЛЕНИ СА ОТ ПЕТРОЛНА КОМПАНИЯ. Точно така - технологията, която заплашва основния пай от печалбите на петролните гиганти, всъщност е родена в лабораториите на Еххон. Но японците от Sony бяха първите, намерили комерсиално приложение на литиево-йонната батерия - още през 1991. Днес тя присъства навсякъде - в дома ви, в смартфона или лаптопа, на който четете тази статия, и във всевъзможни други електроуреди. Tesla вече продава своя Powerwall - голяма батерия, с която можете да съхранявате за битови нужди енергията, която произвеждат соларните панели на покрива ви, да речем. А енергийни гиганти като AES започват да строят индустриални батерии, които да съхраняват запаси от порядъка на 1 гигаватчас за нуждите на електропреносната мрежа. Добавете към това надигащата се вълна от електромобили, и ще разберете защо бъдещето на литиево-йонната батерия изглежда толкова розово за инвеститорите.

СТРУВАТ ПОВЕЧЕ, НО И ВЪРШАТ ПОВЕЧЕ. Един доклад на Европейския съюз от 2012 сравнява литиево-йонните с други типове батерии - оловно-киселинни, никел-кадмиеви, никел-металхидридни и натрий-серни. Заключение е, че литиевите са най-енергоемки за производство - за изработката на 1 кг батерии са нужди 1.6 литра петрол, и се отделят 12.5 kg CO₂. Но компенсацията за това е, че литиево-йонните батерии имат най-висока енергийна плътност - тоест могат да складираат повече енергия за единица обем (или маса). При различните типове тази плътност е между 100 и 250 Втч за килограм - двойно над никеловите.

"Почти идеалната батерия", казва Винсън Баталия, шеф на групата по електрехимични технологии в националната лаборатория Lawrence Berkeley. Според него батерията от литий задържа заряда несравнимо по-добре от по-тежки алтернативи като олово, цинк и никел-кадмий. Освен това при нея го няма познатия ни от старите gsm-и "ефект на паметта" - нуждата батерията да се разрежи напълно преди зареждане и после да се зарежи до край, иначе губи капацитет.

МИНУСИТЕ: ЗАПАЛИМИ, С ОГРАНИЧЕН ЖИВОТ. Литият е силно реактивен метал - тоест много лесно се свързва с други елементи, особено с кислорода. Оттам и прословутите самозапалвания на един скорошен модел на Samsung, както и причинените от акумулаторите пожари на борда на новия Boeing 787. След тези шумели случаи обаче учените намериха начини да контролират проблема.

По-сериозният проблем си остава с ограничението живот на батерията. Нека опитаме да обясним каква е причината. Когато батерията се зарежда или отдава електричество, по графитния ѝ анод се образува тънка "кожичка" от литиеви съединения. Но анодът постоянно се разширява и свиwa - и съответно при свиването се отърсва от образуваната кожица, така че след това тя започва да се образува наново. Това постоянно отнема литиеви йони от батерията и понижава капацитета ѝ.

Двама китайски учени обаче откриха решение. Те използват алуминиев анод, който обаче е покрит с фина черупка от титаниев оксид. Така "кожичката" се образува върху статичната титаниева черупка, а вътре в нея анодът спокойно се разширява и свиwa. Опитите на китайците показаха, че след 500 цикъла на зареждане и разреждане техните батерии имат 4 пъти повече капацитет от традиционните с графитен анод. Въпрос на няколко години е технологията да е готова за пазара.

"МРЪСЕН" ЛИ Е ЛИТИЯТ? Двете снимки по-горе обиколиха Facebook миналата година. На горната се вижда марсианският пейзаж мина за литий, от който се правят батерии за електромобили. На долната е зелена канадска гора със самотна сонда за добив на петрол от т. нар. петролни шисти. "Кажи ми пак как електрокарът ти е по-добър за природата", гласи текстът.

Едната снимка е лъжа. "Мината за литий" е всъщност медното находище Ескондига, експлоатирано от ВНР. Добивът на мед действително остава такива пейзажи ►

The Oil of the 21st Century

Lithium-ion batteries will increasingly become a key element of the economy. And it's high time to separate the facts from the myths

By KONSTANTIN TOMOV / Photography SHUTTERSTOCK

Electric vehicles are a big scam. The technology used to produce the lithium for the batteries is extremely dirty. The reserves are insufficient and will soon run out. The components for electric cars come from around the world and their production is actually more polluting than petrol or diesel engines.

You've heard at least some of these statements. Maybe even all of them. In the age of the most abundant and least reliable information, such items spread faster than wildfire. Some of the cited "truths" are based on exaggerated and distorted facts. Others are not based on fact at all. Let's try to throw a more objective light on lithium-ion batteries, on which in the very near future not only cars, but also our homes and the entire global economy will depend.

INVENTED BY AN OIL COMPANY. That's right – the technology that threatens the lion's share of oil giants' profits, was actually born in the Exxon laboratories. But the Japanese at Sony were the first to introduce the first commercial lithium-ion battery, back in 1991. Today it is everywhere – in your home, smartphone or laptop on which you are reading this article, in all sorts of other consumer electronics. Tesla is already selling its Powerwall – a large battery for home storage of the energy produced by your rooftop solar panels, for example. And energy giants such as AES have started building industrial batteries to store reserves of 1 GWh for the electricity transmission network. Add to this the new wave of electric cars, and you'll see why the future of lithium-ion batteries looks so rosy to investors.

COST MORE, BUT DO MORE. A European Union study of 2012 compares lithium-ion to other types of batteries: lead-acid, nickel-cadmium, nickel-metal-hydride and sodium sulphur. The conclusion is that lithium-ion batteries are the most energy-consuming technology, using the equivalent of 1.6 kg of oil per kg of battery produced, and emit 12.5 kg of CO₂.

The compensation is that lithium-ion batteries have the highest energy density, i.e. they are able to store more energy per unit volume (or mass). Among the different types this density varies between 100 and 250 watt hour per kilogram – double that of nickel batteries.

"Almost the ideal battery," says Vince Battagli, Head of the Electrochemical Technologies Group at the Lawrence Berkeley National Laboratory. According to him, lithium batteries are capable of retaining a useful charge far better than heavier alternatives like lead, zinc or nickel-cadmium. Moreover, here you don't get

the "memory effect" familiar from the old mobile phones – the need to completely discharge the battery before fully recharging it, or it shortens its life.

MINUSES: FLAMMABLE, FINITE LIFESPAN. Lithium is a highly reactive metal, i.e. it easily combines with other elements, particularly with oxygen. Hence the infamous self-igniting of a recent Samsung mobile phone model, and the fires caused by battery on board the Boeing 787 Dreamliner. But now scientists have found a way to control the problem.

The more serious problem is the battery's finite lifespan. Let's try to explain the reason for this. When the battery is charged or discharged, a thin skin of lithium compounds is deposited on its graphite anodes. But they continually expand and contract – and contraction causes the skin to slough off, and then a new skin forms. This gradually saps the battery of the lithium ions and lowers its capacity.

But two Chinese scientists have come up with a solution. They used an aluminium anode, but one that is covered with a fine shell of titanium oxide. Thus the skin forms on the static titanium-oxide shell, while inside it the anode can easily expand and contract. The scientists showed that after 500 cycles of charging and discharging, their batteries have four times the capacity of conventional graphite anodes. In a matter of a few years the technology will be ready to hit the market.

IS LITHIUM "DIRTY"? The two photos above were posted on Facebook last year. The upper shows the Martian landscape of a lithium mine, the metal being used to make batteries for electric vehicles. The lower shows a green Canadian forest with a single drill for extracting oil from so-called oil shales. The caption reads: "Tell me again how your EV is saving the environment."

One of the photos is a lie. The "lithium mine" is actually the Escondida copper mine, operated by BHP. Copper extraction does indeed produce such landscapes (including in Bulgaria, which is the second largest supplier of this raw material in Europe).

In it, huge amounts of rocks are excavated, tonnes of explosives are used, the crushed rocks are leached with sulphuric acid and poured into poisonous tanks to extract the copper. Despite this, nobody has spoken out against the production of copper, although it amounts to about 20 million tonnes a year compared to only 185,000 tonnes a year of lithium (650,000 tonnes, counting the intermediate product

used for transportation).

Unlike most other metals, lithium is found mainly in brine deposits in the form of lithium chloride. The lithium-rich brine is concentrated by pumping it into solar evaporation ponds – more or less the same technology by which sea salt is extracted. By means of electrolysis or chemical agents, the lithium is then extracted from the remaining thick slurry and turned into lithium carbonate and hydroxide for transportation.

The process is not entirely clean, of course, but neither is it the described extraction with blasts, excavation and large acid-devastated areas.

Moreover, the largest lithium deposits are found in the Atacama Desert in Chile and the Uyuni salt flats in Bolivia - places without any population or life. Scientists from NASA studied the region of Yungay in Atacama and failed to find even microscopic signs of life.

EV PARTS COME FROM ALL OVER THE WORLD. You may remember how Jeremy Clarkson described the path of a hybrid: the raw material is extracted in China, sent to Canada for processing, then on to Japan to be turned into a battery and be installed in the car, and finally arriving in Europe where the buyer is. That's the naked truth – but it applies to all products that use batteries. In Chile, for example, SQM, the largest producer of lithium, sends it to China from where ready modules are sent to the US for the production of industrial batteries, and in the end they are returned for the needs of SQM, 12 km from the place where the lithium was originally extracted.

These round-world trips of electric car components undoubtedly add a lot to their carbon footprint. But many of the parts for conventional cars, powered by petrol or diesel, also travel in the same way. A modern European petrol hatchback can have components from Canada, China, Japan, Europe and even South Africa.

In general, that's how the modern economy works. You, too, become part of it by ordering something for \$1.99 from Alibaba, or if you buy a pound of Argentine pears from your neighbourhood supermarket.

LITHIUM RESERVES WILL SOON RUN OUT. This is another frequently cited myth: that with the expected EV boom the need for the anyhow rare metal will sharply increase and it will disappear within a few years.

For one thing, lithium is by no means a rare metal. There are about 230 billion tonnes in the oceans, dissolved in the seawater. In some areas, for example near hydrothermal vents, its concentration is almost the same as in the Atacama Desert deposits.

Besides this, batteries – not only for cars, but also for smartphones, tablets and any other home electronics – currently account for less than half the annual consumption of lithium. It is widely used in the glass industry, for the production of lubricants, in air-conditioners and in various metal alloys.

There is no doubt that the growing demand from the automotive sector will affect its price. In China, for example, along with the current boom in electric machines, lithium carbonate has doubled in price in less than a year. This is partly explained with the fact that it is mined by only four large companies: Chile's SQM (controlled by Pinochet's former son-in-law), the American Albemarle and FMC, and the Chinese Tianqi.

But its price rise will also trigger another process - the recycling of scrap batteries. Although more complex than with other types of batteries, it is quite possible. Currently less than 10% of lithium-ion batteries are recycled, but a British consulting company estimates that if the price of lithium carbonate rises by a further quarter, this figure will reach almost 50%.

IN BRIEF: ELECTRIC BATTERIES are not the perfectly clean solution for the transport of the future, as the marketing departments of automakers would have it. But neither are they a global conspiracy, into which oil lobbies try to turn it. Like any other industrial production, theirs too, is accompanied by environmental pollution and increased greenhouse gas emissions. Exactly by how much depends on the specific manufacturer and the specific technology. In any case, these are indicators that we can control and technologies that we can improve. As long as our attitude to them is rational and not based on some Facebook memes.

And if you really want perfectly clean transport... We were about to say: get a horse. But actually the methane emitted by ruminants is a 30 times stronger greenhouse agent than the carbon dioxide emitted by cars. Yet another fact which proves that in the real world nothing is ever just black or white. ■

DENTAL CLINIC

EO Dent

И ДЕНТАЛЕН ТУРИЗЪМ В БЪЛГАРИЯ

Погарете си красива усмивка в ЕО Дент и решете своите проблеми със зъбите за една седмица в България.

Цялостна грижа – от избелване до имплантология, 3D-диагностика, лечение с лазер, фасети и циркониеви конструкции. Всичко това е реалност в дентални клиники ЕО Дент.

Вече 15 години – опит, доверие и сигурност.

ЕО Дент е клиниката, която преобрази усмивката на Силвестър Сталоун и на още много други известни личности.

ПЪРВАТА БЪЛГАРО-НЕМСКА
ИМПЛАНТОЛОГИЧНО-ХИРУРГИЧНА
ДЕНТАЛНА КЛИНИКА

THE FIRST BULGARIAN-GERMAN
DENTAL SURGERY AND
IMPLANT CLINIC

EO DENT AND DENTAL TOURISM IN BULGARIA

Treat yourselves to a beautiful smile at EO Dent and find a solution to your teeth problems during one week in Bulgaria.

Complete care for your smile – from teeth whitening to implant dentistry, 3D diagnostics, laser treatment, veneers and zirconia constructions – all this is a reality in the EO Dent dental clinics.

Already 15 years of experience, confidence, and security.

EO DENT is the clinic that transformed Sylvester Stallone's smile – and many other celebrities, too.

www.eo-dent.com info@eo-dent.com EODent
meA./tel.: +359 888464666, +359 888615487, +359 884434363

► (включително и в България, която е вторият най-голям доставчик на тази суровина в Европа).

При него се изкопават огромни количества скали, използват се тонове експлозив, раздробената скална маса се пръска със сярна киселина и се излива в отровни резервоари, за да се извлече мекта. И въпреки това никои не е надигнал глас срещу производството на мек, макар то да е около 20 милиона тона годишно срещу едва 185 000 тона годишно за лития (650 000 тона, ако смятаме междинния продукт, ползван за транспортиране).

За разлика от повечето други метали, литият се открива най-вече в подпочвени находища под формата на солени разтвори (литиев хлорид). Добитът се състои в изпомпването на този разтвор в големи плитки резервоари, където слънцето да изпари водата - горе-долу същата технология, с която се добива и морска сол. После чрез електролиза или с химически агенти литият се извлича от останалата гъста каша и се превръща в литиев карбонат и хидроксид, за да се транспортира. Процесът не е съвсем чист, разбира се, но не е и опасната минна дейност с взривяване, изкопаване и опустошаване на големи площи с киселини.

При това най-големите находища на литий се намират в пустинята Атакама в Чили и в солниците Уюни в Боливия - места, където не само няма население, но и няма живот. Учени от NASA изследваха района Юнгай в Атакама и не откриха живот дори на микроскопично равнище.

ЧАСТИТЕ НА ЕЛЕКТРОМОБИЛИТЕ ИДВАТ ОТ ЦЯЛ СВЯТ. Помните как Джеръми Кларксън описваше пътя на един хибрид - суровината се изкопава в Китай, праща се в Канада за обработка, оттам отива в Япония, за да се превърне в батерия и да се вгради в автомобила, и накрая пристига в Европа при купувача. Това е самата истина - но тя важи за всички стоки, в които се използват батерии. В Чили например SQM, най-големият производител на литий, го праща в Китай, оттам готови модули се изпращат в САЩ за производство на индустриални батерии, и накрая те се връщат за нуждите на SQM, на 12 км от мястото, където литият е изкопан. Тези околосветски пътешествия на компонентите за електрооборудването несъмнено добавят доста към въглеродния им отпечатък. Но по същия начин пътуват и много от частите за конвенционалните автомобили, с бензинов и дизелов двигател. Един съвременен европейски бензинов хечбек може да има компоненти от Канада, Китай, Япония, Европа и дори Южна Африка. Като цяло така функционира съвременна-

та икономика. И вие също се включвате в нея, когато си поръчате нещо за 1.99 долара от Alibaba, или си купите половин кило аржентински круши от кварталния супермаркет.

ЛИТИЯТ ЩЕ СЪВРШИ СЪВСЕМ СКОРО.

Това е друг най-често цитиран мит: че с очаквания бум на електрооборудването от и без това редкия метал ще нарасне рязко и той ще се изчерпи за броени години.

Преди всичко литият съвсем не е рядък метал. В океаните има около 230 милиарда тона, разтворени в морската вода. В някои райони, примерно с подводни термални комини, концентрацията му е почти същата, като в находищата в Атакама.

Освен това батериите - не само за автомобили, но и за смартфони, планшети и всякакви други - в момента са по-малко от половината от годишното потребление на литий. Той се използва широко в стъкларската индустрия, за производството на лубриканти, в климатиците и в различни метални сплави.

Няма съмнение, че нарастващото търсене от автомобилния сектор ще се отрази на цената му. В Китай например покрай актуалния бум на електрически машини литиевият карбонат поскъпна два пъти за по-малко от година. Част от обяснението е и във факта, че добитът е в ръцете на само четири големи компании - чилийската SQM (контролирана от бившия зет на Пиночет), американските Albemarle и FMC, и китайската Tianqi.

Поскъпването на суровината обаче ще отключи един друг процес - преработката на стари батерии. Макар и по-сложна, отколкото при другите типове батерии, тя е съвсем постижима. В момента под 10% от литиево-йонните батерии се преработват, но една британска консултантска компания изчисли, че ако литиевият карбонат поскъпне още с една четвърт, този процент ще достигне почти 50%.

НАКРАТКО: ЕЛЕКТРИЧЕСКИТЕ БАТЕРИИ

не са идеално чистото решение за транспорта на бъдещето, както ни ги представят маркетинг отделите на автомобилпроизводителите. Но те не са и световната конспирация, в каквато се мъчат да ги превърнат петролните лобита. Като всяко друго промишлено производство, и тяхното е съпроводено със замърсяване на природата и увеличаване на парниковите емисии. С колко точно, вече зависи от конкретния производител и конкретната технология. При всички случаи това са показатели, които можем да контролираме, и технологии, които можем да подобрим. Стига само отношението ни към тях да е рационално, а не основано на разни Facebook-мемии.

А ако наистина искате идеално чист транспорт... Щяхме да кажем - вземете си конче. Но всъщност метанът, отделян от преживните животни, е 30 пъти по-силен парников агент от въглеродния диоксид, отделян от автомобилите. Още един факт, който доказва, че в реалния свят нищо не е само черно или само бял ■

РАЗМЕРЪТ ИМА ЗНАЧЕНИЕ

Новото BMW M240i приятно ни напомня за доброто старо
време, когато важно бе преди всичко карането

Текст КОНСТАНТИН ТОМОВ / Фотография КОЛЕЛА

340

к.с. максимална мощност
hp max power

500

Нм максимален въртящ момент
Nm max torque

4.6

секунди 0-100 км/ч
seconds 0-100 km/h

Всеки, който прехвърли зрялата възраст от 16 години, неизбежно започва да говори за „доброто старо време“, когато нещата бяха толкова по-истински, отколкото са днес.

ЗА ЖАЛОСТ И НИЕ НЕ СМЕ изключение. Днес например ще се повайваме за онази епоха, в която табелите по автомобилите бяха по-прости и галеч по-честни. Тогава 1600 на задницата на някое BMW значеше, че това моторът му е с 1600 кубически см обем. 2000 означаваше двулитров мотор, а ако случайно той се окажеше с турбо, така си и пишеше – 2000 Turbo.

А вижте какво се случва сега. Пред очите ви е тъкмо идейният наследник на доброто старо 2000 Turbo – тоест най-мощната версия на най-компактното купе на баварците. Доскоро той се наричаше M235i. Днес вече се казва M240i. Но под капака и в двата случая има шестцилиндров редови мотор с работен обем 3000 кубически сантиметра. Какво им пречеше да го кръсят 3000 Turbo?

ОЩЕ ПЪРВИЯТ КОНТАКТ с новата кола обаче ни кара да забравим мрънкането. Това 240i има сериозни шансове да се окаже най-добрата машина, произвеждана в момента от BMW.

Това може да ви се стори крайно, разбира се, защото баварците имат доста мощни, по-бързи, по-люксови и по-технологични модели. Дори и в тесните граници на Серия 2 ще намерите по-голяма риба в лицето на чудесното M2.

Но ако попълним всички графи в списъка какво очакваме от една кола, това M240i има всички шансове да се окаже начело.

С ПРОСТО ОКО ТРУДНО ще забележите минималните промени спрямо досегашното 235i. Разликата е най-вече под капака: макар да е с шест цилиндъра и с приблизително същия обем, това вече е съвсем нов двигател. Старата кола ползваше мотора N55, който ще откриете и в M2. Тук вместо него откриваме новия B58 – с няколко кубически сантиметра повече и с мъничко по-голямо twin-scroll скрол турбо.

Какво означава това ли? Първо, мощността скача до 340 коня – само с 30 по-малко от M2, а въртящият момент е дори по-голям. Добавете към това и по-ниското тегло, и ще разберете защо в определени моменти 240i е дори по-бързо от подгот-

веня за пустите батко.

РАЗБИРА СЕ, M2 има един непобедим коз в лицето на електронния диференциал с ограничено приплъзване, докато M240i ползва сериен отворен диференциал.

На някоя писта или по рали отсечките разликата е осезаема. Но навсякъде другаде – което означава в 95% от времето ви за шофиране – тази кола е една също толкова бърза, но доста по-тиха и чувствително по-евтина алтернатива.

“Евтина” е малко странен избор на дума в случая, разбира се, защото M240i започва от 93 000 лева с ръчни скорости и от 101 000 лева с 8-степенния автоматик на ZF, който тестваме днес.

ТОВА Е ДОСТА СОЛЕНО за автомобил, който ви дава по-малко вътрешно пространство от Volkswagen Golf. Но е с над 16 хилядарки по-малко от M2, и с повече от 30 000 под Porsche Cayman S, от което ще получите горе-долу същите способности.

Това BMW е прекрасна машина за шофиране – усеща се лека, пъргава и сигурна, но със забележима приключенска нотка. Двигателят се развърта спокойно до 7000 оборота и произвежда чудесен звук, на който обаче ще се наслаждават повече пешеходците заради врагдената в купето система за потискане на шума.

Естествено, всичко това важи и за M2, и то в по-голяма степен.

НО ГОЛЕМИЯТ КОЗ на това 240i е, че то може да бъде и нормален автомобил. Тоест да се придвижва гладко, тихо и без да събира всички погледи. Обявеният разход от 7.1 литра е измишльотина, разбира се. Но 9 на сто са съвсем реални и са завидно постижение за нещо, което се изстрелва от нула до сто за 4.6 секунди.

Единственият минус, който ни идва наум, е в интериора – една малко хаотична смес от скъпи и неготам скъпи материали, който не съответства напълно на шестцифрената цена.

НЯМАМЕ ОБАЧЕ НИКАКВИ ЗАБЕЛЕЖКИ към информационната система – последна версия на iDrive.

От BMW упорито отказват да прибягнат към тъч скрийн, което за нас изглежда логично. Тъч скрийнът е най-удобното нещо, когато стоите на място, и най-неудобното, когато шофирате. А M240i не е кола, в която ще поускате да стоите на място. Уверяваме ви в това. ■

VBS Rental Service

Rent a car

NEW CARS

EASY ONLINE RESERVATIONS

FREE DELIVERY*

08960 800 92

0700 800 92

**SOFIA, 33 VASIL LEVSKI BUL.
WWW.VBSERVICE.BG**

*FOR SOFIA AND VICINITY

Size Matters

The new BMW M240i pleasantly reminds us of the good old days when driving was the most important thing

By KONSTANTIN TOMOV / Photography KOLELA

Anyone past the mature age of 16, inevitably starts talking about “the good old days” when things were so much more real than they are now.

UNFORTUNATELY WE ARE NO EXCEPTION either. Today, for example, we will lament the age in which the signs featured on cars were simpler and much more honest.

At that time, the number 1600 at the rear of a BMW meant that its engine had 1,600 cubic centimetres capacity. 2000 denoted a two-litre engine, and if it happened to be turbocharged, it said so – 2000 Turbo.

And look what’s happening now. You’re looking at the conceptual successor of the good old 2000 Turbo, i.e. the most powerful version of the most compact BMW coupe. Until recently it was called M235i. Now it is called M240i. But in both cases the hood hides a six-cylinder engine with 3,000 cub cm capacity. So why didn’t they call it 3000 Turbo?

BUT THE FIRST CONTACT with the new car stops us grumbling. This 240i has every chance of being the best machine currently made by BMW.

This may sound a bit far-fetched, because the Bavarians have much faster, more powerful, luxurious and technological models. Even within the narrow framework of the 2 Series you’ll find a bigger fish in the wonderful M2.

But if we tick all boxes in the list of what we expect from a car, this M240 stands a good chance of heading it.

WITH THE NAKED EYE it would be difficult to notice the minimal changes from the former 235i. The difference is mainly beneath the hood: although it has six cylinders and approximately the same capacity, this is a brand new engine. The old car used the N55 engine you’ll also find in the M2. Instead of it, here we have the new B58 – a few cubic centimetres bigger and with a slightly larger twin-scroll turbo.

What it means? First, power jumps to 340 hp – just 30 less than the M2, and the torque is even greater. Add to this the lower weight, and you’ll know why at times the 240i is even faster than

its older brother, groomed for the racetrack.

OF COURSE, THE M2 has an unbeatable trump card in the electronically-controlled, limited slip-differential, while the M240 has an open differential.

On some racetracks or rally sections the difference is tangibly felt. But anywhere else – which means 95% of the time you drive – this car is just as fast, but a quieter and much cheaper alternative.

“Cheap” is an odd choice of word in this case, of course, because the M240i starts from 93,000 leva with manual transmission and from 101,000 leva with the eight-speed ZF automatic we tested.

THAT’S PRETTY STEEP for a car that gives you less interior space than the Volkswagen Golf. But it is 16 grand less than the M2, and more than 30,000 leva under the Porsche Cayman S, which will give you more or less the same performance.

This BMW is a beautiful machine to drive – it feels light, quick and safe, but with a noticeable touch of adventure. The engine easily surges to 7,000 rpm and produces a great

sound, which is likely to be enjoyed more by pedestrians due to the active noise control system inside the car.

Naturally, all this also applies to the M2, and that to a greater extent.

BUT THE BIG TRUMP CARD of this 240i is that it can also be a normal car. That is, it can move smoothly, quietly and without having all eyes glued to it. The declared consumption of 7.1 litres is not realistic, of course. But 9 per cent is quite real and an enviable achievement for a car that goes from 0 to 100 in 4.6 seconds.

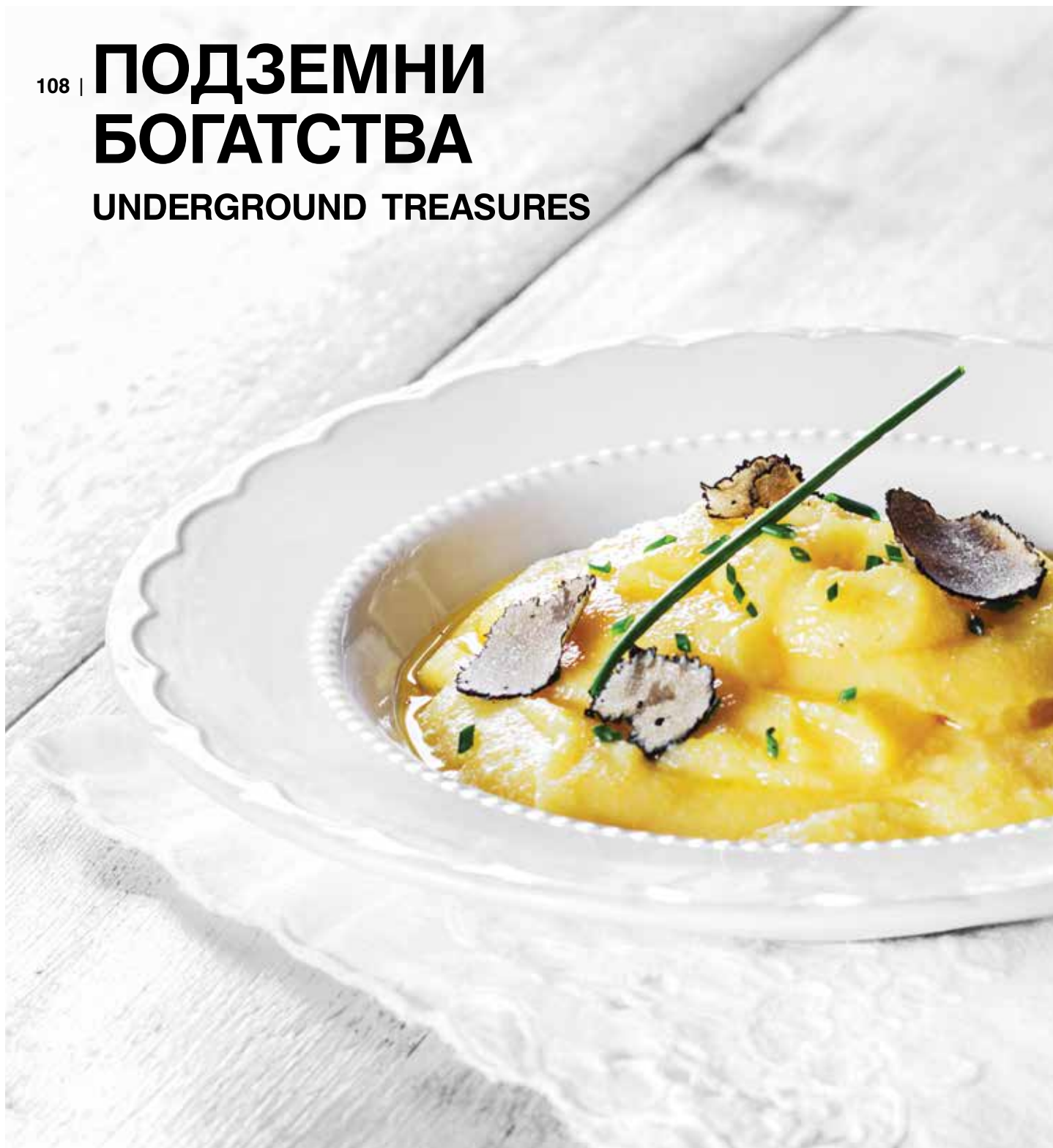
The only drawback we can think of is in the interior – a slightly chaotic mixture of expensive and not so expensive materials, which does not quite match the six-digit price.

BUT WE CAN FIND NO FAULT with the information system – the latest iDrive version.

BMW stubbornly refuses to use a touchscreen, which seems logical to us. A touchscreen is the most convenient thing when you’re standing still and the most inconvenient thing when you’re driving. And the M240i is not a car in which you want to stand still. Trust us! ■

108 | **ПОДЗЕМНИ
БОГАТСТВА**
UNDERGROUND TREASURES

92 | **СМЪРТ В ХОЛИВУД**
DEATH IN HOLLYWOOD

96 | **АБСУРДНО ПЪТЕШЕСТВИЕ**
ABSURD JOURNEY

АФИШ

Събитията
и нещата, за
които ще се
говори през
май

ФЕСТИВАЛ

АНТИСТАТИК // 10-то издание на фестивала за съвременен танц и перформанс е с тема „Романтично“. Сегем представления на реномирани артисти от България, Сърбия, Австрия, Франция, Полша, Германия, Израел, Япония ще изследват темата, а съпътстващата програма включва работилници за професионалисти и любители, лекции и най-различни партита. Повече подробности може да намерите на antistaticfestival.org.

12- 20 май, София

КИНО

КРАЛ АРТУР: ЛЕГЕНДАТА ЗА МЕЧА // След като разказа своята версия за приключенията на Шерлок Холмс, Гай Ричи се заема с друг легендарен герой. От трейлъра става ясно, че неговият „Крал Артур“ ще е мрачна приказка за измяна и отмъщение с грандиозни визуални ефекти, напрегната атмосфера и големи злодеи. Най-лошият е крал Вортигърн (Джуд Лоу), а Артур е поверен на Чарли Хънам („Синовете на анархията“).

От 12 май по кината

КЛУБЕН САУНД

MARIO BIONDI // "Италианският Барн Уайт" пристига за първи път в България, за да зарадва многобройните фенове на дълбокия си тембър и да представи новия си албум Best of Soul. Син на италианската естрадна легенда Стефано Бионди, Марио носи музиката в гените си. Популярността му излиза извън границите на родината с тоталния хит This Is What You Are, който всички се надяват да чуят на живо в София.

25 май, Sofia Live Club, София

EN

FESTIVAL

ANTISTATIC // The 10th edition of the completely static electricity-free and loaded with electrifying emotions contemporary dance and performance festival is under the slogan Romantic. Seven performances by renowned artists from Bulgaria, Serbia, Austria, France, Poland, Germany, Israel, Japan will explore the issue, and the accompanying programme includes workshops for professionals and amateurs, talks, parties. For more details, please visit antistaticfestival.org and www.facebook.com/Antistaticfest/.

May 12-20, Sofia

CINEMA

ATTRACTION // A science fiction action film, **KING ARTHUR: LEGEND OF THE SWORD** // After telling his own version of The Adventures of Sherlock Holmes, Guy Ritchie takes on another legendary hero. The trailer shows that his King Arthur is going to be a grim tale of betrayal and revenge with spectacular visual effects, tense atmosphere and great villains. King Vortigern (Jude Law) is the most evil, and Charlie Hunnam (Sons of Anarchy) has been entrusted with the role of Arthur. Astrid Berges-Frisbey as The Mage, shines most brightly among the ladies.

In theatres May 12

CLUB SOUND

MARIO BIONDI // Italy's Barry White is coming to Bulgaria for the first time to delight the numerous fans of his deep timbre and to present his latest album Best of Soul. Son of Italy's pop legend Stefano Biondi, Mario has the music in his blood. His popularity goes beyond the borders of his homeland with the total hit This Is What You Are, which everyone is hoping to hear live in Sofia. However, the main emphasis in his concert will be the Best of Soul songs, marking 10 years on stage.

May 25, Sofia Live Club, Sofia

Events and
things that
will be
discussed in
May

POSTER

СВЕТЪТ ОКОЛО НАС

СОФИЙСКИ ФЕСТИВАЛ НА НАУКАТА // Десетото издание на събитието, посветено на технологии и открития, е с толкова наситена програма, че няма начин да не пропуснете нещо интересно. Сред най-любопитните лекции са тези за технологичното предприемачество, феномена Big Data, повторната поява на болести заради неваксинация, тайните на тъмната материя, най-известните хакер атаки, как да отсеем фалшивите новини. Има и паралелна детска програма.

11 – 14 май, Sofia Tech Park, София

КНИГА

ДРЕВНА СВЕТЛИНА // История за любов и загуба, която постави ирландския писател Джон Банвил на световната литературна карта. Главният герой в този роман е актьор в заета на кариерата си, който прави равностойна на живота си и двете събития, които са го белязали най-силно – единствената му любов с майката на негов съученик, когато е 15-годишен, и смъртта на дъщеря му. Поканата за участие във филм му дава нова перспектива към тях.

Издателство "Колибри"

ЛЕГЕНДИ

DEEP PURPLE // Още едни от стожерите на хард рока решиха да се разделят с феновете си. Гостуването на Deep Purple в България е част от прощалното им турне, на което ще представят четири нови парчета, но ще изпълнят и песните, с които са отраснали няколко поколения - Smoke on the Water, Highway Star, Perfect Strangers, Burn, Lazy. Групата пристига в състав Иън Гилън, Роджър Глоувър, Иън Пейс, Стийв Морз и Дон Еъри, и обещава специални гост-звезди.

14 май, Зала Арена Армеец, София

EN

THE WORLD WE LIVE IN

SOFIA SCIENCE FESTIVAL // The 10th edition of the event dedicated to science, technology and breakthroughs has such a rich programme that you'll surely miss something interesting. Among the most intriguing lectures are the ones dedicated to technological entrepreneurship, the Big Data phenomenon, the re-emergence of diseases due to lack of vaccination, dark matter mysteries, the most famous hacker attacks, how to spot fake news. The parallel children's programme makes the festival appropriate for a family event.

May 11-14, Sofia Tech Park, Sofia

BOOK

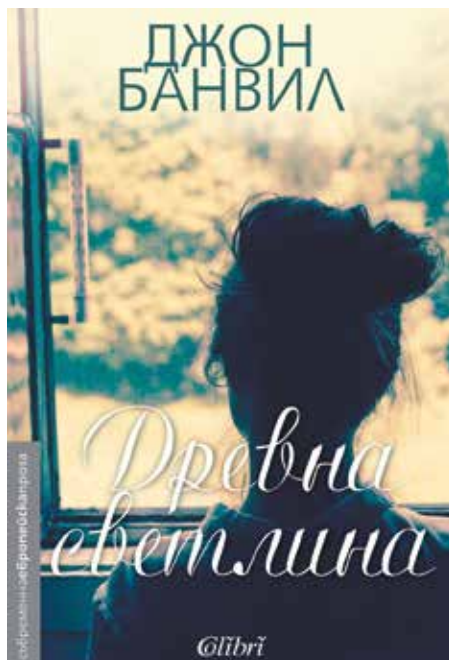
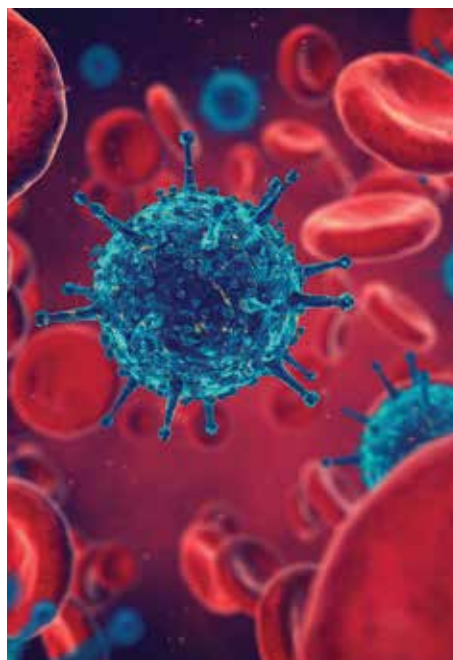
ANCIENT LIGHT // A tale of love and loss, of not having reconciled with your past – these are the themes that have put the Irish writer John Banville on the world literary map. The main character in this novel is an actor in the twilight years of his career who takes stock of his life and the two most important milestones – his only affair with his classmate's mother when he was 15, and the death of his daughter. An offer to play the lead in a film gives him a new perspective on them.

Colibri Publishing House

LEGENDS

DEEP PURPLE // Another one of the pillars of rock has decided to part with their fans. Deep Purple visit in Bulgaria is part of their farewell tour which will present four new songs from their latest EP Time for Bedlam, but will also perform the songs several generations grew up with – Smoke on the Water, Hush, Perfect Stranger, Burn, Lazy. The band will tour comprising Ian Gillan, Roger Glover, Ian Paice, Steve Morse and Don Airey, and promises special guest musicians whose names will be kept secret for the moment.

May 14, Arena Armeec Hall, Sofia

Текст: КРИСТИНА НИГОХОСЯН / By: CRISTINA NIGOHOSIAN

СМЪРТ В ХОЛИВУД

Бизнесът в световната столица на киното
процъфтява както никога преди. Но изкуството е
на път окончателно да я напусне

Текст КАЛИН АНГЕЛОВ / Фотография SHUTTERSTOCK, PARAMOUNT

Звучеше като Холивудската мечта.

МАРТИН СКОРСЕЗЕ, един от най-прочутите режисьори на последния половин век, бе решил отново да се върне към любимата си тема - мафията, и да направи филм за една от най-големите мистерии в новата американска история - убийството на синдикалния лидер Джими Хофа. Работното заглавие на проекта в Paramount бе The Irishman - по прякора на главния герой, Франк "Ирландец" Шийрн. Дългогодишен наеман убиец на клана Буфалино, Шийрн призна на смъртния си огър, че той е ликвидирал Хофа.

РОБЪРТ ДЕ НИРО БЕ ПОТВЪРДИЛ, че ще изиграе ролята на Франк - негова първа съвместна работа със Скорсезе от "Казино" насам. Ал Пачино бе склонен да изиграе Хофа и да се срещне с Де Ниро на екрана за пръв път от "Жега". Дори Джо Пеш изглеждаше склонен да се върне от пенсия заради стария си приятел Скорсезе. В миналото директорите на киностудии биха убивали, за да сложат ръка върху такава комбинация. Сега

Paramount прецени, че проектът е "икономически рисков", и го прекрати.

МНОЗИНА ВИДЯХА В ТАЗИ ИСТОРИЯ окончателното доказателство, че Холивуд умира. Умира не като бизнес модел, разбира се, защото студиите бълват ленти, които непрекъснато чупят рекордите по приходи. Последният епизод на "Бързи и яростни", реалистичен като реклама на прах за пране и също толкова смислен, само за първите три дни след премиерата си спечели над половин милиард долара.

Тъкмо там е проблемът. Големите студии вече прекалено добре познават публиката си и знаят какво точно ще проработи - в смисъл, че ще продаде достатъчно билети, пуканки и газирани напитки. Комиксите по Marvel са гарантиран успех, също като "Междувъзвездни Войни", "Карибски пирати", Джеймс Бонд и така нататък. Докато смисленото кино е риск, който, дори да се оправдае, никога няма да донесе същите печалби - просто защото по презумпция смисленото кино е за по-малобройна публика. ►

Death in Hollywood

Business in the world's capital of cinema flourishes like never before. But art is about to leave it for good

By KALIN ANGELOV / Photography SHUTTERSTOCK, PARAMOUNT

It sounded like the Hollywood dream.

MARTIN SCORSESE, one of the most famous directors of the past half century, had decided to return once again to his favorite theme - the Mob, and to make a movie about one of the greatest mysteries in recent American history - the murder of the labor union leader Jimmy Hoffa. The working title of the project in Paramount was *The Irishman* - as was the nickname of the main character, Frank "The Irishman" Sheeran. A long time assassin, working for the Bufalino clan, Sheeran confessed on his deathbed that he was the one who liquidated Hoffa.

ROBERT DE NIRO HAD CONFIRMED that he would play the part of Frank - his first collaboration with Scorsese since "Casino". Al Pacino was willing to play the part of Hoffa and to meet De Niro on-screen for the first time since "Heat". Even Joe Pesci seemed willing to return from retirement because of his old friend Scorsese.

In the past the directors of film studios would have killed in order to get their hands on such a combination. Now Paramount estimated that the project is "economically unsound", and discontinued it.

MANY PEOPLE SAW IN THIS STORY the final proof that Hollywood is dying. Dying not as a business model, of course, because the studios are churning out films, which are constantly breaking the revenue records. The last installment in "The Fast and the Furious", realistic as a washing powder commercial and equally meaningful, earned over half a billion dollars for just the first three days after its premiere. That is precisely where the problem is. The big studios know their audience too well already and know exactly what is going to work - in the sense that it will sell enough tickets, popcorn and soft drinks. The Marvel comics are a guaranteed success, same as "Star Wars", "Pirates of the Caribbean", James Bond and so on. While meaningful cinema is a risk, which,

even if turning out to be justified, would never generate the same profits - simply because presumably meaningful cinema is for a less numerous audience.

BY AN IRONY OF FATE exactly Paramount was the last large studio, which afforded to take such risks - with Christopher Nolan's *Interstellar* for example, or with "Silence", Scorsese's last movie. And maybe because of that it was also the last of the big studios with respect to revenue lately.

By the way, precisely "Silence" was one of the reasons for the company to reconsider its policy and to part with its former Executive Officer Brad Grey. "Silence" was the director's dream of Scorsese, the film, which he admitted he had always wanted to make. This three hours long intellectual movie about Jesuit missionaries in Japan was initially not designed to be a box office hit - and logically it manage to return only 15 million dollars from the invested 40 million. Some independent observer would say that such a digression is inadmissible for a director of Scorsese's class, one who doubled the studio's investment with "The Aviator" and "Gangs of New York", tripled it with "The Departed" and earned almost 400 million dollars with "The Wolf of Wall Street" - a result that is even in the realm of the superhero movies. But for the shareholders of Paramount the risk for the di-

gression to recur was too big.

HOLLYWOOD IS REALLY flourishing as a business model - but it is dying as a place, where art is made. It is going back to the state from the dawn of the 20th century, when moving pictures were rather a catchpenny spectacle, than something with artistic value. People such as David W. Griffith, Charlie Chaplin, Fritz Lang and Jean Renoir changed that and turned movies into an art, commensurable with Literature. But today these people run in panic away from Hollywood and towards television. This is where we are to reassure you: do not pine after "The Irishman" and the magical Scorsese-De Niro-Pacino get-together. It will still take place, because the entire project was bought out (for around 100 million dollars) by the gathering might streaming giant Netflix.

THIS COMES AS NO SURPRISE: for years television has been overshadowing cinema as a magnet for the talents. Scorsese himself created several big television projects, with "Boardwalk Empire" leading; Steven Spielberg, Steven Soderbergh, Terrence Malick are working for the small screen, as well as screenwriters such as Aaron Sorkin and Alan Ball, actors such as Kevin Spacey, Anthony Hopkins, Matthew McConaughey, Colin Farrell.

"I do not expect a decline of traditional cinema - diplomatically said the Executive Officer of HBO Richard Plepler during a talk with Bulgaria ON AIR. - But television has definitely transformed into a place, where the talented directors, authors and actors know that they can create something valuable. Television offers a very wide painting canvas - a possibility to tell a story for ten hours, or thirteen hours in TV Series or TV Mini-Series. If you are an artist, this is a very attractive offer".

So, be in no hurry to pine after the foretold death of Hollywood. The good cinematic art will not go away - it is just moving from the movie theatre to your own living room. The only thing you need is a popcorn machine. ■

► **ПО ИРОНИЯ НА СЪДБАТА** именно Paramount бе последното голямо студио, което си позволяваше да поема такива рискове - например с *Interstellar* на Кристофър Нолан или с "Мълчание", последния филм на Скорсезе. И може би заради това бе и последното от големите студии по приходи напоследък.

Впрочем тъкмо "Мълчание" бе една от причините компанията да преразгледа политиката си и да се раздели с досегашния си изпълнителен директор Браг Грей. "Мълчание" бе режисьорската мечта на Скорсезе, филмът, който той призна, че винаги е искал да направи. Тази тричасова, умозрителна история за йезуитски мисионери в Япония по начало не бе замислена като касов хит - и логично успя да върне едва 15 милиона долара от вложените 40 милиона. Някой независим наблюдател би казал, че подобно отклонение е допустимо за режисьор от ранга на Скорсезе, който удвои инвестицията на студиото с "Авиаторът" и "Бандите на Ню Йорк", утрои я с "От другата страна" и спечели почти 400 милиона долара с "Вълкът от Уолстрийт" - резултат вече в територията на фи-

лмите със супергерои. Но за акционерите на Paramount рускът отклонение да се повтори бе твърде голям.

ХОЛИВУД НАИСТИНА процъфтява като бизнес модел - но умира като място, където се прави изкуство. Той се връща към състоянието от зората на XX век, когато движещите се образи бяха по-скоро панаирджийски спектакъл, отколкото нещо с художествена стойност. Хора като Дейвид У. Грифит, Чарли Чаплин, Фриц Ланг и Жан Реноар промениха това и превърнаха филмите в изкуство, съизмеримо с литературата. Но днес тези хора бягат панически от Холивуд в посока телевизията. Тук е мястото да ви успокоим: не страдайте за "Ирландец" и магическата сбирка Скорсезе-Де Ниро-Пачино. Тя все пак ще се състои, защото целият проект бе откупен (за около 100 млн. долара) от набиращия мощ стрийминг-гигант Netflix.

ТОВА НЕ Е ИЗНЕНАДА: от години телевизията засенчва киното като магнит за талантите. Самият Скорсезе създаде ня-

колко големи телевизионни проекта, начело с "Престъпна империя"; за малкия екран работят Стивън Спилбърг, Стивън Содърбърг, Терънс Малик, сценаристи като Аарън Соркин и Алън Бол, актьори като Кевин Спейси, Антъни Хопкинс, Матю Маконъхи, Колин Фарел.

"Не очаквам упадък на традиционното кино - дипломатично каза изпълнителният директор на HBO Ричард Плелър в разговор с Bulgaria ON AIR. - Но телевизията определено се превърна в място, където талантливите режисьори, автори и актьори знаят, че могат да създадат нещо стойностно. Телевизията предлага много широко платно за рисуване - възможност да разказвате една история в продължение на десет часа, или тринайсет часа, в сериали или минисериали. Ако сте творец, това е много привлекателно предложение".

Така че не бързайте да страдате за преизвестената смърт на Холивуд. Доброто филмово изкуство няма да си отиде - то просто се премества от киносалона в собствения ви хол. Единственото, което ви е нужно, е машина за пуканки. ■

ДОБРЕ ДОШЛИ В ИНТЕРХОТЕЛ САНДАНСКИ!

Скъпи приятели,
Голямо удоволствие за нас е да представим 4-звездния Интерхотел в Сандански – едно от най-красивите и топли места в България, известно с уникален климат, лечебни минерални извори и множество възможности за лечение и почивка. Тук може да се насладите на въздуха, слънцето и разнообразието на луксозни СПА процедури. На разположение на нашите гости е един от най-големите балнео центрове за лечение и възстановяване на Балканите, в който може да се насладят на трите ни басейна с минерална вода и вълшебни терapiи. С 285 уютни стаи и апартаменти, три тематични ресторанта, лоби бар и бар-басейн, ще допринесем да се почув-

ствате приятно и достатъчно отпочинали, за да се насладите на ваканцията си. За вашата различна лятна ваканция в Интерхотел Сандански ви предлагаме да се насладите на спокойствие и приятна атмосфера, а наша грижа е да преоткриете тайните на здравето и красотата!

WELCOME TO INTERHOTEL SANDANSKI

Dear guests,

It is a great pleasure to present the 4**** INTERHOTEL SANDANSKI - one of the most beautiful and warm places of Bulgaria, famous with unique climate, healing mineral springs and a lot of possibilities for curing and relaxation. Here you can enjoy the air, the sun and varieties of luxury SPA procedures. We offer one of the largest medical centers for treatment and rehabilitation on the Balkans and three mineral water swimming pools. With 285 cozy rooms and suites, three restaurants, lobby bar and pool bar, you will feel comfortable and relaxed enough to appreciate your vacation. For your different summer holiday at Interhotel Sandanski we offer you to enjoy the calm and pleasant atmosphere, and our job is to make you discover the secrets of health and beauty!

www.interhotelsandanski.bg
tel.+359 (746) 31162/65
email : reservations@ihsand.com

АБСУРДНО ПЪТЕШЕСТВИЕ

Ваканция с товарен кораб, каталог на гробове и как да обиколим Ирландия с хладилник: най-странните туристически пътеводители от цял свят

Текст ДИМИТРИНА АСЕНОВА / Фотография SHUTTERSTOCK

Вслучай, че ви е писнало от стандартните туристически маршрути, но нямате собствена джаза за алтернатива, просто трябва да посегнете към подходящ пътеводител. Go On Air подбра няколко, които могат да направят пътуването ви наистина уникално.

ПЪТУВАЙТЕ КАТО БАГАЖ. Вероятно ще ви се стори, че туристите, предпочитащи товарните кораби като основен ваканционен транспорт, са пренебрежимо малък брой. От издателство Cadogan обаче са решили, че и тези хора имат право на свой пътеводител. Резултатът е изданието „Пътувай с товарен кораб“ (Travel by Cargo Ship), в което има изчерпателна информация за 120 маршрута, които може да покорите с всевъзможни карго съдове. Освен колко ще ви струва и колко време ще отнеме, пътеводителят ще ви разкрие и вероятността избраният от вас транспорт да бъде похитен от пирати и да съсипе ваканцията ви.

НЕ ИЗПУСКАЙ ХЛАДИЛНИКА ОТ ОЧИ. Всъщност „Из Ирландия с хладилник“ (Round Ireland with a Fridge) не е класически пътеводител, а резултат от загубен бас. Подобно на толкова други хора, употребили повечко бира предната вечер, авторът Тони Хоукс се събудил с отрезвяващ мисъл за обещанията си от снощи. В конкретния случай обещанието, подкрепено със солиден облог, било да обикаля Ирландия цял месец в компанията на огромен хладилник. След като преценил, че честта му е по-ценна от неудобствата на подобно пътешествие, Тони се заел да спечели облога. После описал преживяванията си в книга, за да улесни евентуалните си последователи.

НАЙ-ТИХАТА ВАКАНЦИЯ. „Намерили вечен покой в Калифорния“ (Laid to Rest in California) се цели в туристите, отегчени от музеи, архитектурни забележителности и паркове. При това - отегчени до смърт. В пътеводителя належащо са

посочени адресите на гробовете на различни знаменитости – спортисти, музиканти, актьори, политици. Всеки може да избира според интересите си.

НОЩУВКА, ЗАКУСКА И ТРАНСПЛАНТАЦИЯ. Ако се нуждаете от операция, но ви се струва, че местните лекари надценяват труда си, вече можете спокойно да махнете с ръка и да потърсите по-разумни цени в чужбина. „Пътеводител на медицинския турист“ (The Complete Medical Tourist) ще ви разведе из болниците по света и ще ви посъветва къде да уголемите бюста си, да коригирате носа си или пък да си направите чернодробна трансплантация. Повечето медицински дестинации са в Азия, но не сме сигурни дали издателството гарантира за качеството на предложените услуги.

УДОВОЛСТВИЕТО ОТ РАБОТАТА – ЧУЖДТА. Какво по-приятно от това да гледате как гругите се трудят, докато сте в отпуската? Вероятно това си е помислила Джейн Уест, преди да се посвети на написването на пътеводителя „Работата на гругите“ (Other People's Business). Той съдържа списък от над 100 фабрики в американския щат Охайо, из които можете да се разходите и да наблюдавате работниците, докато изливат бетон, шият копчета или пакуват прясно мляко.

НЕИЗСЛЕДВАНАТА СТРАНА НА ПТИЦИТЕ. Ако изпитвате натрапчив интерес какъв вид е птицата, изпуснала се върху предното стъкло на колата ви, ще откриете отговора в „Коя птица го направи: Шофьорски пътеводител за често срещаните птици в Северна Америка“ (What Bird Did That?: A Driver's Guide to Some Common Birds of North America). Авторите Питър Хансгард и Бъртън Силвър са посветили немалко усилия да опишат подробно как да различите отделните петна по прозорците, за да ги припишете на точния орнитологичен вид. ■

Absurd Journey

A cargo ship holiday, a catalogue of graves and how to tour Ireland with a fridge: the world's weirdest tourist guides

By DIMITRINA ASENOVA / Photography SHUTTERSTOCK

In case you're sick and tired of conventional tourist itineraries, but don't know what to do about it, just reach for the relevant guide. Bulgaria On Air has selected a few which may make your trip truly unique.

TRAVEL LIKE LUGGAGE. You might think that the number of tourists who prefer cargo ships as their main holiday transport is negligible. Cadogan publishers, however, decided that these people, too, are entitled to their own guide. The outcome is the *Travel by Cargo Ship* book, which contains comprehensive information about 120 itineraries you can cover with various cargo vessels. Besides telling you how much it will cost and how much time it will take, the guide also estimates the likelihood of this means of transport being kidnapped by pirates and ruining your holiday.

DON'T LET THE FRIDGE OUT OF YOUR SIGHT. Actually, *Round Ireland with a Fridge* is not your classical guide, but the result of a lost bet. Just like plenty of other people who had a few beers too many the night before, author Tony Hawks woke up with a sobering thought regarding his last night's promises. In his case the promise, backed by a solid bet, was to tour Ireland for a month with a huge refrigerator. After assessing that his honour was worth more to him than the inconvenience of such a trip, Tony set out to win the bet. He then described his mishaps in a book to facilitate any possible followers.

THE MOST PEACEFUL VACATION. *Laid to Rest in California* targets tourists bored with museums, architectural sights and parks. Bored to death, in fact. The guide duly lists the addresses of the graves of various celebrities – sportsmen, musicians, actors, politicians. Anyone can choose according to his interests.

OVERNIGHT, BREAKFAST AND TRANSPLANT. If you're in need of surgery but find you local

doctors way too expensive, you can now look for more affordable prices abroad. The *Complete Medical Tourist* will take you through hospitals across the world and advise you how to enlarge your breasts, straighten your nose or have a liver transplant. Most medical destinations are in Asia, but we are not sure whether the publishers guarantee the quality of the services offered.

THE PLEASURE OF WORK – OTHER PEOPLE'S. What could be more enjoyable than to watch other people working, while you're on vacation? That's what Jane West must have been thinking before sitting down to write the guide *Other People's Business*. It

contains a list of over 100 factories in the US state of Ohio where you can walk around and watch the workers pouring concrete, sewing buttons and packaging milk

THE UNEXPLORED SIDE OF BIRDS. If you absolutely want to know what kind of bird splattered your windshield with its droppings, you'll find the answer in *What Bird Did That?: A Driver's Guide to Some Common Birds of North America*. Its authors, Peter Hansard and Burton Silver, have devoted great effort to describe in detail how to distinguish the various splatterings on your car windows in order to assign them to the exact ornithological species. ■

В куфара на Рая Попова

Рая Попова е управител и собственик на Carpisa България, която от 2014 представлява у нас прочутия италиански бранд за дамски и мъжки чанти, куфари и аксесоари, чието лице е Пенелопе Крус. Нещата, без които не тръгва на път:

Бизнес чанта Carpisa: има отделение за лаптоп и е безценен помощник при бизнес пътуванията, при които винаги се налага да се носи техника - лаптоп, таблет и т.н.

Книга: аз съм от поколението, което обича да чете и задължително нося четиво със себе си - художествена или специализирана литература, криминалета, актуални заглавия.

Несесер: като човек, който пътува много, съм се научила да оптимизирам времето си - винаги имам подготвен несесер, зареден с дубликат на всички необходими лични козметични вещи. Така не се налага всеки път да се чудя дали не съм си забравила нещо и си спестявам лутането из къщи в събиране на различни аксесоари.

Парфюм: традиционалист съм и от години ползвам парфюма на JLo, това е моят аромат.

Сет за маникюр: най-неподходящият момент да ти се случат нокът е, когато си в командировка. Затова съм подготвена с портативен сет за маникюр и четки за грим.

Калъф за бижута: всеки тоалет може да бъде преобразен, като сменим бижутото. Но притесненията да оставим скъпоценностите си в куфара е естествено - затова нося специален калъф за бижута, в който подреждам необходимите ми украшения. Той е достатъчно малък, за да се побере в дамската чанта, и достатъчно организиран, че всеки пръстен, гривна или колие да си е на мястото. ■

In the Suitcase of Raya Popova

Raya Popova is Carpisa Bulgaria manager and owner and since 2014 the company has been representing the famous Italian brand for men's and women's handbags, suitcases and accessories whose face is Penelope Cruz. The things she always takes when travelling:

Carpisa Business Bag: it has a laptop compartment and is an invaluable assistant during business trips when one always needs to carry electronics – a laptop, a tablet, etc.

Book: I belong to the generation that loves reading and I always have something to read with me – fiction or specialized literature, crime novels, the hottest titles.

Makeup Case: as a person who travels a lot I've learnt to optimize my time – I always have a prepared case loaded with replicas of all the necessary cosmetics. So I never need to wonder whether I've forgotten something and I save myself the trouble of wandering around the house gathering different accessories.

Perfume: I'm a traditionalist and for years I've been using JLo perfume; it's my fragrance.

Manicure kit: the worst moment to break a nail is on a business trip. That's why I'm prepared with a portable manicure and makeup brushes kit.

Jewelry Case: each outfit can be transformed by changing the jewelry. However, the concerns about leaving our jewels in the suitcase are natural – that's why I carry a special jewelry case where I arrange the necessary jewelry. It's small enough to fit in the handbag, and organized enough so that every ring, bracelet or necklace is in place. ■

Samsonite

BY YOUR SIDE

Ипотечен кредит **ДОМ ЗА ТЕБ**

*От Вкъщи
по-хубаво няма!*

- С ниски лихви
- Честен подход и прозрачни условия
- Безплатна имуществена застраховка

Централна Кооперативна Банка
Важният си ти.

0800 11 400
www.ccbank.bg

4x4 ЗА ЛЯТОТО

Най-важните аксесоари за новия сезон - за него и за нея

Смяната на сезоните обикновено ни хвърля в паника, че нямаме достатъчно грехи, и ни кара да причиняваме на кредитната си карта неописуеми неща. Но истината е, че това изобщо не е необходимо. За да сте актуални, свежи и да правите впечатление, достатъчно е да обновите само няколко основни аксесоара, които ще доминират през това лято.

4 ЗА ДАМИТЕ

Кошница

Вдъхновена от легендарния кръгъл модел на Джейн Бъркин, кошницата се оказва най-модерният тип чанта за сезона. Видяхме я в ръцете на всяка францужойка с уклон към модата още в края на зимата, когато приятно се съчетаваха с дебелия връхни грехи и елегантни боти. За лятото пък може да я носите буквално от сутринта до вечерта, и от плажа до офиса.

Равни платформи

Всяка дама тайно обича равните обувки заради комфорта им. Сега обаче може да се чувствате едновременно удобно и „на високо“ - сандалите на равна платформа са онзи тип обувка, която може да съчетае с всичко – от рокля с ексцентрична кройка до спортен панталон. Потърсете ги в ярък цвят за допълнителна доза настроение.

Слънчеви очила с декорации

Ако имате нужда от неочакван акцент във външния си вид, това лято може да замените яркото червило с очила, чиито рамки са обиспани с камъчета и перли. Формата им обикновено е класическа, за да се компенсира и без това привличащия

погледите блясък. Останалата част от тоалетът ви също е добре да е семпъл.

Големи обеци

„Преди да излезете от вкъщи, махнете един от аксесоарите“. Тази мисъл на Кoko Шанел не важи този сезон. Напротив – дизайнерите ни предлагат най-гръзките огромни и цветни обеци – от омарите на Dolce & Gabbana до скулптурните приумици на J.W.Anderson. Ако изберете подобно бижу, го съчетайте с блуза с голи рамене и приберете косата си.

4 ЗА ГОСПОДАТА

Еспариле

Типичната обувка за лятото е актуална за пореден сезон. А хубавото е, че все

по-малко мъже посягат към тях с боязън. Напротив – може да видите еспарилите съчетани както с меки памучни панталони с навити крачоли, така и с джинси или шорти. Ако имате съмнение как да ги носите, просто отворете L'Uomo Vogue.

Wayfarer

Ако трябва да изберем най-класическата форма слънчеви очила, то това няма да са „ленънките“. Легендарният модел Wayfarer на Ray-Ban е създаден през 1952 от Реймънд Стеджмън, който едва ли е предполагал, че Холивуд доброволно и безплатно ще се погрижи за популярността му. Сред феновете на Wayfarer са Райън Гослинг, Леонардо ДиКаприо, Джеймс Франко, Джоуи Ден.

Сандали

Лято, ваканция, време за релакс. Колкото и да е приятно да сте боси по това време, много лесно е добрият стил да ви се изплъзне в момента, в който плъзнете крака си в сандал. Ясно е, че чорапите са забранени, а добре поддържаният педикюр – задължителен. С какво да ги съчетаем? С нещо, което не е прекалено небрежно – например раирана тениска и лек ленен блейзър.

Панама

Още една лятна класика, с която няма да сбъркате, а само ще добавите щипка шик към летния си гардероб. Може да не е задължителна в града, но светлата сламена шапка ще ви накара да се чувствате като италиански джентълмен. Или поне като Джуд Лоу в „Талантливият мистър Рипли“. Кое то не е малко, нали? ■

3.

4.

1. Miu Miu
2. Kenneth Jay Lane
3. Prada
4. Balenciaga

съгласие®

С поглед към твоеето бъдеще

ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ

1.

2.

- 1. Lanvin
- 2. Mulo
- 3. Ray-Ban
- 4. Borsalino

4X4 FOR THE SUMMER

The most important accessories for the coming season – for him and for her

3.

Changing seasons usually gives us panic attacks because we don't have enough clothes and makes us cause our credit cards indescribable things. But the truth is this isn't necessary after all. In order to be trendy, fresh and to make an impression, it's enough to only update a few basic accessories that will dominate this summer.

4 FOR THE LADIES

Wicker basket handbags

Inspired by Jane Birkin's legendary round model, the wicker basket was in fact the trendiest type of handbag for the season. We saw it in every stylish French woman's hands as early as late winter when it was pleasantly combining with warm outerwear and elegant boots. Yet, for the summer you can carry it literally all day long and from the beach to the office.

Flat platform shoes

Every woman secretly loves flat shoes for their comfort. Now, however, you can also feel comfortable being "lifted" – flat platform sandals are the type of shoes that can be combined with anything – from an eccentrically cut dress to casual trousers. Look for them in a bright colour for an extra amount of good mood.

Adorned sunglasses

If you need an unexpected touch to your look, this summer you can replace the bright lipstick

with sunglasses whose frames are adorned with stones and pearls. Their shape is usually classic in order to compensate for the eye-catching glamour. The rest of your outfit should also be simple.

Big earrings

"Before you leave the house, look in the mirror and take one thing off." This Coco Chanel quote isn't valid this season. On the contrary, designers offer us the most daring, huge and colourful earrings – from Dolce & Gabbana lobsters to J.W.Anderson's sculptural whimsies. If you choose such a jewel, combine it with an off-the-shoulder top and gather your hair.

4 FOR THE GENTLEMEN

Espadrilles

The typical summer shoe is trendy for yet another season. And the good thing is that fewer and fewer men are afraid to wear them. On the contrary, you can see espadrilles in combination with both turn-up soft cotton trousers, as well as with jeans or shorts. When in doubt about how to wear them, just open L'Uomo Vogue.

Wayfarer

If we need to choose the most classic sunglasses shape, then they won't be John Lennon Style. The legendary Ray-Ban Wayfarer model was created in 1952 by Raymond Stegeman who hardly imagined Hollywood

would voluntarily and free of charge take care of his popularity. Wayfarer fans include Ryan Gosling, Leonardo DiCaprio, James Franco, Johnny Depp.

Sandals

Summer, holiday, time to relax. No matter how nice it is to go barefoot this time of year, it's quite easy for good style to slip away the moment you slide your foot in the sandal. It's obvious that socks are a taboo, and well-maintained pedicure – mandatory. What to combine them with? With something which isn't too casual – for example, a striped T-shirt and a light linen blazer.

Panama

Another summer classic you can't go wrong with, but you'll only add a pinch of chic to your summer wardrobe. It may not be a must in the city but the light pork pie straw hat will make you feel like an Italian gentleman. Or at least like Jude Law in The Talented Mr. Ripley. Which isn't bad, is it? ■

4.

By CRISTINA NIGOHOSIAN

bedroombeach

il paradiso del mare nero

Нощният живот на Българското Черноморие има тенденция да гравитира около наложилата се и така предпочитана локация за модерен начин на забавление - **BEDROOM BEACH!**

Клубът е място, което обединява елегантност, стил, красиви и известни хора, изискан начин на забавление, модерна музика, топ DJ, сексапилен балет BEDROOM PREMIUM LADIES, място, на което просто искаш да бъдеш!

BEDROOM BEACH е с перфектно местоположение, намиращо се на брега на морето на парти дестинацията на България - СЛЪНЧЕВ БРЯГ, к.к КАКАО БИЙЧ, ПЛАЖ ЮГ.

На това райско място, създадено за забавление, не може да скучаеш нито миг - за всеки час от денонощието има по нещо, което пленява съзнанието и времето ти! Прекрачвайки прага на това заведение, възможностите стават безбройни!

Още щом стъпиш на Cacao Beach и усетиш морския бриз, попадаш в нашия филм! Още няколко крачки и си там... В **BEDROOM BEACH!**

Седмичната дневна програма на клуба ще те въвлече в чил-аут настроение, точно в каквото искаш да си! Лежерна музика, огромни легла, прикрити с бели балдахини, с които вятърът закачливо си играе... Любезен персонал, който е готов да съдейства всяка ваша кулиарна представа да бъде превърната в реалност от нашия шеф -готвач...

А защо не - те да ви предложат нещо, на което да не може да устоите...

Безвремето на седмицата прелива в уикендите на парти енимълите - защото който работи добре, заслужава да се забавлява на макс.

Зарядът се усеща още при дневните уикенд партита, които са изпълнени с много адреналин, коктейли, нареждаща музика, красиви хора, които се препичат на слънце, танцуват, флиртуват!

КЛУБЪТ претърпява истинска метаморфоза след залез слънце - нощта те пренася в друго измерение на ентъртеймънта - грандиозна сцена, топ DJ-и, убийствен саунд, светлинни роботи, 360 LED екрани... Пленяващите момичета на балет BEDROOM PREMIUM LADIES ви правят съпричастни на невероятни тематични спектакли - от шоу на ВИКТОРИЯ СИКРЕТ, през филмов шедьовър с MAD MAX до мистичните GOTHIC GIRLS.

The Nightlife on the Bulgarian Black Sea coast tends to gravitate around the famous and preferred location for a modern way of entertainment - **BEDROOM BEACH!**

The venue is a place that combines elegance, style, beautiful and famous people, exquisite entertainment, trendy music, top DJs, attractive ballet show by BEDROOM PREMIUM LADIES a place you just want to belong to!

BEDROOM BEACH has a perfect location, situated on CACAO BEACH, SOUTH BEACH, in the Bulgarian most popular party destination - SUNNY BEACH.

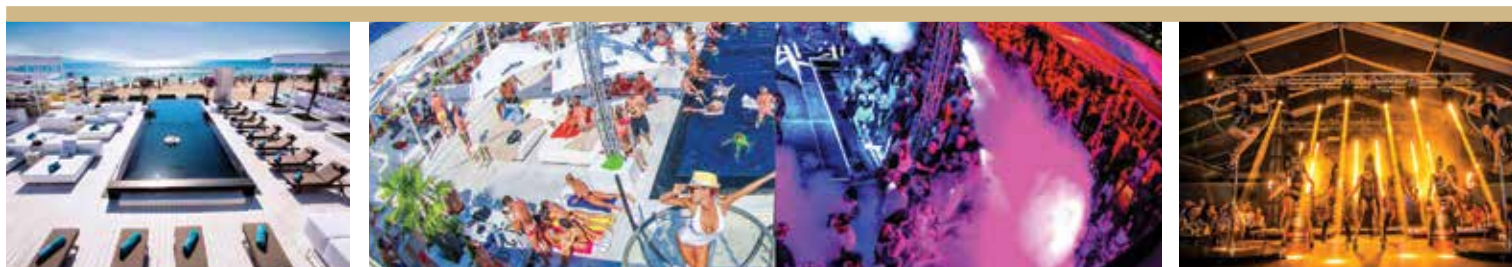
In this heaven on earth, created for fun, it is impossible to feel bored even for a moment - there is always something going on that occupies your mind and time! As soon as you step on Cacao Beach and feel the sea breeze, you enter into our movie! A few more steps and you're there... In heaven, in **BEDROOM BEACH!**

The choices now become endless...

The daily program of the club during the week will put you in a chill - out mood, just what you search for! VIP beds on a raised deck, covered with white and ethereal canopies, chill music, spectacular view... Our friendly staff, always ready to help you feel more comfortable, will assist you to turn into reality every culinary wish thanks to our master chef... Or why not leave them offer you something that you can not resist to...

The timelessness of the week is overflowing to weekend events for party animals - because whoever works well deserves to party better. You can feel the vibes yet on the daily weekend parties, which are filled with lots of adrenaline, interesting cocktails, trendy music, beautiful people, who collect sun, dance and flirt!

THE CLUB undergoes real metamorphosis after sunset - the night brings you to another dimension of entertainment - spectacular stage, top DJs, marvelous sound, light robots, 360 LED screens... The attractive ballet BEDROOM PREMIUM LADIES committed your attention to unbelievable theme shows, starting with VICTORIA SECRET performance, passing through a film masterpiece event with MAD MAX or a mystical event, called GOTHIC GIRLS.

Нощта прелива в ден, денят в нощ... **#TEAMNEVERSLLEEP** е готов да Ви посрещна **24 часа** в денонощието.

Гостуването ви в нашия клуб се превръща в притегателна сила, на която трудно устоявате!

Ела, зареди се, усмихни се, забавлявай се, бъди красив, привличай, раздавай се...

The night turns into a day, the day into a night ... **#TEAMNEVERSLLEEP** is ready to welcome you **24 hours** a day.

Your visit of Bedroom Beach becomes an attractive experience that you can already hardly resist!

Come in, energize yourself, smile, let us entertain you, be beautiful, draw looks on you, give smiles away...

ОЧАКВАМЕ ВИ! Не може да не сте TAM! **WE ARE EXPECTING YOU! YOU JUST CAN NOT MISS BEING THERE!**
Bedroom Beach

FOR RESERVATION: **MON-SUN** 10:00 - 06:00, **NIGHT:** +359 888 76 44 22, +359 888 86 06 66
DAY: +359 885 57 70 70 | **RESERVATION@BEDROOM.BG** | **WWW.BEDROOM.BG**

Здравко Минчев е син на основателите на сладкарници "Неделя" Георги и Радослава Минчеви и е активно ангажиран с бизнеса от 5 години. Днес той развива успешната семейна компания извън България. "Неделя" стъпва на пазара в Румъния през 2015 г. и вече има открити 5 сладкарници в Букурещ: в моловете Baneasa Shopping City, AFI Palace Cotroceni, Mega Mall, Veranda Mall и Colosseum Shopping Center.

Zdravko Minchev is the son of the founders of Nedelya pastry chain Georgi and Radoslava Minchev and has been actively involved with the business for 5 years now. Today he develops the successful family company outside Bulgaria. Nedelya was launched on the market in Romania in 2015 and already has 5 pastry shops open in the shopping centers Baneasa Shopping City, AFI Palace Cotroceni, Mega Mall, Veranda Mall and Colosseum Shopping Center.

“НЕДЕЛЯ” НАМИРА НОВИ ПОЧИТАТЕЛИ И В ЕВРОПА

Какво беше началото на вашата румънска връзка?

С баща ми отидохме в Букурещ да проучим възможността да продаваме торти на местен играч. Когато обаче видяхме мащаба на града, просто се влюбихме. Пазар, по-голям от родната ни София, на 50 км от най-близкия град, който зареждаме! Започнахме с вкусови тестове с румънски потребители. Хората направо обожаваха тортиите, а превъзходният вкус е най-важен. Последвах проучвания на недвижими имоти в Букурещ. Пазарът е динамичен, наложи се да проявим гъвкавост и така стигнахме до нови формати. Името "Неделя" наистина е страхотно по всички показатели. Леснотата, с която го произнасят хората, които не говорят български, ме убеди да го използваме и зад граница. Гордеем се с произхода си и не видях обективна причина да го крием.

Какви са тортиите, които предлагате в Румъния?

Предлагаме същия асортимент, както и в България. Все така ръчно изработени и пресни всеки ден. Клиентите ни в Букурещ показват много ясно изразена любов към шоколадовата част от асортимента ни. Най-популярната тортия е "Еклерова Шоколад".

Имате ли планове и за други пазари?

Доволни сме от резултатите в Румъния. Ще продължим да се разрастваме там: планираме да открием още 16 нови обекта. Следващите пазари, които изследваме като възможности, са в Централна и Източна Европа. Вероятно първата ни спирка ще бъде Виена.

NEDELYA FINDS NEW FANS NOW IN EUROPE

How did your Romanian connection start?

My father and I went to Bucharest to consider the option of selling cakes to a local businessman. Once, however, we saw the city's scale, we fell in love with it. A market larger than Sofia, 50 km away from the closest city where we already deliver. We started with taste tests with Romanian consumers. Well, people simply loved the cakes, and the superb taste is key. Next, we explored the real estate market in Bucharest. It is dynamic: we had to be flexible and opted for new formats. And the name Nedelya is great by all criteria. The ease with which it is pronounced by non-speakers of Bulgarian has assured me to use it abroad as well. We are proud of our origin and I do not

see an objective reason to hide that.

What are the cakes you offer for sale in Romania?

The range is the same as it is in Bulgaria. Again handmade, and fresh, every day. Our customers in Bucharest show a very distinct affection for the chocolate part of our range. The most popular cake is "Profiteroles Chocolate".

Do you have plans for other markets?

We are satisfied with the results in Romania. We will continue to grow there and plan to open 16 new outlets. The potential markets are in Central and Eastern Europe. Most probably, our first stop will be Vienna.

Мадрид

€ 75

€ 149

Цените са крайни и включват 1 бр. ръчен багаж до 10 кг, кетъринг на борда, безплатен избор на място в самолета, безплатен check-in.

Чекиран багаж може да се закупи преди полет на летище или в офиса на издателя на билета – цена на първо парче багаж до 23 кг - 20 евро на посока за международни полети. В случай на по-тежък, по-обемн или допълнителен чекиран багаж, се прилагат стандартните правила на България Ер.

България Ер
Национален Превозвач www.air.bg

FLY GOOD

FEEL GOOD

www.air.bg

ПОДЗЕМНИ БОГАТСТВА

Забравете за нефта, златото и редките метали. Онова, за което си струва да ровичкаме майката земя, са трюфелите

Текст ЯСЕН БОРИСЛАВОВ / Фотография SHUTTERSTOCK

Допреди десетина години за трюфелите в България се говореше като за нещо екзотично, крайно изискано и поради това съвсем отдалечено от българските вкусове и навици. В едно интервю от средата на 90-те бившият президент Желев разказа как на известната закуска с Франсоа Митеран (1989) във френското посолство му поднесли омлет с трюфели и за негово голямо съжаление (нека вметнем, че той беше страстен гъбар) никой не го предупредил, за да разгледа внимателно тази чудна гъба.

ДНЕС ТРЮФЕЛИТЕ НЕ СА ТОВА, което бяха. Оказа се, че и в България се срещат, особено в гористите райони на Стара планина, Лудогорието и Странджа. Стотици или хиляди се втурнаха да ги ровят по горите. В селищата с по-висока безработица за някои това се превърна в основно занятие. Обучават кучета, които откриват находищата и след това местата се пазят в строга тайна, докато някой друг ги открие. От което понякога стават драматични конфликти, нещо като при Треската за злато в Америка от края на XIX век. Пионери в тази работа бяха няколко италианци, които преди петнайсетина години решиха да проверят как стои въпросът с трюфелите в българските гори. Оказа се, че стои добре. Откритите количества се изнасят като правило за Италия и Франция. В България все още няма утвърдени културни навици, свързани с този деликатес.

ТРЮФЕЛИТЕ СА НАЙ-ЗАГАДЪЧНИТЕ екземпляри от света на гъбите. Представяват туморни образувания в кореновата система на някои дървесни видове, с които живеят в симбиоза – гъб,

леска, габър, липа и др. Обикновено са с големина на лешник или орех, макар че се срещат и уникални бройки с размер на ябълка. Има десетки видове, но предмет на кулинарен интерес са основно две групи – *Tuber magnatum* или бял трюфел и *Tuber melanosporum* или черен трюфел. Първият вид е по-рядък и с по-високо качество, поради което и цената му е много висока – достига 2-3 хиляди евро за килограм според големината и качеството. Преди няколко години Роман Абрамович беше купил на пазар изключителен екземпляр от 900 г. за 27 000 паунда. При черните трюфели цените са значително по-ниски. В Европа има две области, които се смятат за нещо като Мека на трюфелите – Пиемонт в Италия и Перигор във Франция. Различните видове се събират в различни сезони от годината. Белите се предимно зимни, а черните – летни.

ТАЗИ РЯДКА ГЪБА с омайващи аромати е позната още от древността и винаги е била обект на специален интерес. Приема се, че още първите обитатели на Месопотамия са ги консумирали, а по-късно и фараоните в Египет, откъдето модата е била пренесена и в античния гръко-римски свят. Въпреки това трюфелът векове наред си остава една загадка. Плиний Старши ги е смятал за болест на пръстта, предизвикана от горещината, гъжда и мълниците. Диоскорид ги определя като растения. За популярността им в Рим може да се съди по една сатира на Ювенал, в която героят възкликва: "О, Либия, запази си житото, разпрегни биволиите си, но не ни лишавай от своите трюфели!" Египет средновековен ►

Underground treasures

Forget about oil, gold and precious metals. The things worth raking the earth for are truffles

By YASEN BORISLAVOV / Photography SHUTTERSTOCK

Up until a decade ago, in Bulgaria, truffles were considered something exotic, highly sophisticated and therefore quite distant from Bulgarian tastes and habits. In an interview in the mid-1990s former President Zhelev told about the famous breakfast with Francois Mitterrand (1989) at the French Embassy, where he was served a truffle omelette and much to his regret (let's mention that he was a passionate mushroom picker) no one had warned him so that he could take a good look at that extraordinary mushroom.

TODAY, TRUFFLES ARE NOT WHAT they used to be. It turned out they could also be found in Bulgaria, especially in the forested areas of the Balkan Mountains, the Ludogorie and Strandzha. Hundreds or thousands rushed to dig them up in the woods. In settlements with higher unemployment rate it's become some people's main occupation. They train dogs that find the deposits and then the locations are kept in deep secrecy until someone else finds them. Which sometimes provokes dramatic conflicts, similar to the Gold Rush in late 19th century America. A few Italians who decided to find out more about truffles in Bulgarian forests about fifteen years ago were pioneers in the

field. It turned out things looked promising. As a rule, the discovered quantities are exported to Italy and France. In Bulgaria we still don't have established culinary habits related to this delicacy.

TRUFFLES ARE THE MOST MYSTERIOUS species in the world of mushrooms. They're tumor formations within the root system of some tree species they live in symbiosis with – oak, hazel, hornbeam, lime, etc. They're typically as large as a hazelnut or a walnut, even though there are sometimes unique apple-sized pieces. There are dozens of types, but two groups are mainly subject of culinary interest – Tuber magnatum or white truffle and Tuber melanosporum or black truffle. The first type is rarer and of a higher quality which is why its price is quite high – it reaches 2-3 thousand euros per kilo, depending on the size and quality. A few years ago Roman Abramovich bought at an auction an exclusive 900 gram truffle for 27,000 pounds. Black truffle prices are considerably lower. In Europe there are two regions considered a kind of Truffle Mecca – Piedmont in Italy and Perigord in France. The different types are gathered in different

seasons of the year. White ones are mainly winter, black ones – summer.

THIS RARE MUSHROOM with enchanting scent has been known since ancient times and has always been subject of special interest. It's assumed that the first inhabitants of Mesopotamia consumed them and later on the pharaohs in Egypt, from where the trend was brought to the ancient Greco-Roman world. However, truffles have remained a mystery for ages. Pliny the Elder considered them a sort of soil disease, caused by heat, rain and lightnings. Dioscorides thought they were plants. Their popularity in Rome can be judged by a Juvenal satire, where the character exclaims: "O, Libya, keep your grain, unyoke your oxen if only send truffles!" A medieval Spanish naturalist was convinced truffles were in fact moles which died as soon as they saw light. Besides, black truffles were considered male, and white ones – female. Also, they thought they were food for devils and wizards, as well as devil's spit. Which must have added some extra density of their mystical aura.

THE MODERN FAME of truffles comes from

16th France and just like in many other foods, the reason for their increasingly growing popularity is not simply the taste, but also the belief they're a powerful aphrodisiac. The Arab healer and philosopher Avicenna (11th century) attributed such properties to them much earlier. According to some claims, in France they were imposed as a standard for sophistication and aristocracy by Queen Catherine de' Medici. In fact, her name is associated with quite a lot of innovations in the French court cuisine and rituals – the fork, spinach, ice cream, Duck à l'Orange, etc. After her reign, knowing and appreciating truffles became a sign of high social status, a sign of unquestionable belonging to the aristocracy. Giacomo Casanova was a great fan of this delicacy and some tend to associate his achievements in love and with this detail of his culinary habits. In fact, nowadays it's not so hard to explain the peculiar love valences related to truffles. Recent studies have found they contain the "bliss molecule". It's the anandamide compound, which causes pleasant feelings in the brain and puts us in a good mood.

BALZAC WROTE ABOUT TRUFFLES as

an unusual and very special source of his inspiration. To conclude, we would add a quote by Voltaire: "Truffles are not what simple people they are."

A special feature of truffles is that they aren't gathered, as it seems at first glance, but "hunted". It's possible that this understanding is a relic from the times when these small natural treasures were considered living beings. Finding a truffle deposit is not a piece of cake. In the past pigs and goats were used as assistants, but the risk of eating the truffle was too high. Now the "hunting" is done with specially trained dogs. The best breeds for the purpose are Lagotto Romagnolo, Cocker Spaniel, Kurzhaar, Drahthaar, etc. According to specialists, however, any dog can be trained to find truffles. The training consists mainly of creating a permanent attraction in the dog to the specific scent. It's done through games and practice and the most important thing is to teach the dog to bring the found truffles back. When training dogs they use special truffle pastes as real truffles are too expensive.

IT ISN'T EASY TO DESCRIBE the taste and scent of truffles. It usually has shades of old

wine, chocolate, autumn leaves, earth, but plenty of other accents are also possible. Each kind has its own aromatic profile, which also depends on the soils and climate. That's exactly what makes truffles unique and virtually unparalleled.

In 1933 in the town of Alba (Piedmont, Italy) the first truffle fair took place. Since then, the event has been annual and has a status of a World White Truffle Festival. The best chefs from all over the world usually come together to the Italian town each autumn. The culmination is the truffle auction when the air is already filled with their fragrances, they soften the hearts and open the wallets wider and wider.

IN BULGARIA THE FIRST "TRUFFLE FESTIVAL" was organized in late September last year in the town of Ugarchin. The programme included a truffle finding competition, a dog show, culinary demonstrations and various other attractions which arouse even more the interest in the mysterious mushroom. It's hard to believe that one day Bulgarian truffles from Strandzha or the Ludogorie can be esteemed equally with the ones in Piedmont and Perogord, but history remembers many more amazing things. ■

► испански естественик бил убеден, че трюфелите всъщност са къртици, които умират, щом видят светлина. Черните трюфели освен това били смятани за мъжки, а белите за женски. Смятали ги също за храна на дяволи и магьосници, а също и за дяволска плюнка. Коемо трябва да е добавяло допълнителна плътност на мистичния им ореол.

МОДЕРНАТА СЛАВА на трюфелите тръгва от Франция през XVI век и както при много други храни причина за тяхната бурно растяща популярност е не просто вкусът, а убеждението, че са могъщ афродизиак. Такива свойства им приписва много по-рано и арабският лечител и философ Авицена (XI в.). Във Франция, според някои твърдения, били наложени като стандарт за изтънченост и аристократизъм от кралица Катерина Медичи. С нейното име впрочем се свързват твърде много нововъведения във френската дворцова кухня и ритуал – вилицата, спанака, сладоледа, патицата с портокали и др. След нейното царуване да се познава и цени трюфела станало мярка за висок социален статус, знак за неоспорима принадлежност към аристокрацията. Джакомо Казанова бил голям любител на този деликатес и някои са склонни да свързват любовните му успехи и с тази подробност от кулинарните му навици. Впрочем днес не е толкова трудно да се обяснят особените любовни валенции около трюфелите. Модерни изследвания

са установили, че те съдържат „молекула на блаженството“. Става дума за съединението анандамид, което провокира в мозъка приятни усещания и подобрява настроението.

БАЛЗАК ПИШЕ ЗА ТРЮФЕЛИТЕ като за особен и много специален извор на неговото въдхновение. Като обобщение по въпроса бихме добавили и едно изречение на Волтер: „Трюфелите не са това, за което ги смята простият народ.“

Особеност при трюфелите е, че не се събират, както изглежда на пръв поглед, а се „ловват“. Възможно е това разбиране да е отживелица от времената, в които тези малки природни съкровища са смятани за живи същества. Да се открие находище от трюфели не е лесна работа. В миналото като помощници са използвани прасета и кози, но рискът да изядат трюфела е бил прекалено голям. Днес „ловът“ се прави със специално обучени кучета. Най-добрите породи за целта са Лагото Романьо, Кокер Шпаньол, Курцхаар, Драгхаар и други. Според посветени обаче всяко куче може да бъде обучено да открива трюфели. В основата на обучението е създаване на трайно влечение у кучето към специфичния аромат. Това става с игри и тренировки, като най-важното е кучето да бъде научено да връща намерените трюфели. При обучението се използват специални трюфелови пастки, защото с истински трюфели излиза твърде скъпо.

ДА СЕ ОПИШЕ ВКУСЪТ и ароматът на трюфелите не е проста работа. Обикновено има нюанси на старо вино, шоколад, есенни листа, пръст, но са възможни и много други акценти. Всеки вид си има собствен ароматен профил, който освен това зависи от почвите и климата. Точно това прави трюфелите уникални и практически неповторими.

През 1933 г. в град Алба (Пиемонт, Италия) е проведен първият панаир на трюфелите. Оттогава събитието е ежегодно и има статут на световен фестивал на белия трюфел. Най-добрите готвачи от целия свят обикновено се събират всяка есен в италианското градче. Кулминацията е търгът за трюфели, когато пространството вече е наситено с техните аромати, а те размекват сърцата и отварят все по-широко кесии.

В БЪЛГАРИЯ ПЪРВИЯТ "ТРЮФЕЛ ФЕСТ" беше организиран в края на септември миналата година в град Угърчин. Програмата включваше състезание по намиране на трюфели, демонстрации на кучета, кулинарни демонстрации и разни други атракции, които да възбудят още повече интереса към тайнствената гъба.

Трудно е да се повярва, че някой ден българските трюфели от Странджа или Лудогорието може да бъдат почитани наравно с пиемонтските и перигорските, но историята помни и много по-невероятни неща. ■

Graffiti Gallery Hotel

65 Knyaz Boris I Blvd., 9000 Varna, Bulgaria
phone +359 52 989 900, fax +359 52 989 902
reservations@graffithotel.com
www.graffithotel.com

СПЕЦИАЛНИ ЛЕТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

УИКЕНД ПАКЕТ | 10% ОТСТЪПКА
258.00 евро за две нощувки*

*двойна стая Ексклузив *плаж Rappongi / caLnbani / The Bay:
шезлонги, хавлии, напитки и плодове; удобен трансфер;
10% отстъпка за обяд или вечеря *Валидност на офертата 01.06. – 15.09.2017

SUMMER SPECIAL DEALS

WEEKEND PACKAGE | 10% OFF
EUR 258.00 for two nights**

**DBL Exclusive room **Beach Rappongi / caLnbani / The Bay:
sun beds, beach towels, drinks and fresh fruits; comfortable shuttle;
10 % discount for lunch or dinner **Validity of the offer 01.06. – 15.09.2017

Restaurant & Bar
Design Awards

Winner

CAFÉ
GRAFFITI

65 Knyaz Boris I Blvd., Varna www.graffiti-cafe.com

Spaghetti Kitchen*Bar

София, площад Св. Неделя 3
www.spaghetti-kitchen.bar
e-mail: office@spaghetti-kitchen.bar
тел.: 089 304 66 66

Ако трябва да забодем карфица в центъра на София, ще бъде точно тук – на площад Света Неделя 3, при чисто новият Spaghetti Kitchen*Bar. Отпращайки се към парадния вход, виждаме едно съвсем различно място - интериор на няколко нива и съвсем различни зони с много акценти и детайли, живеещи в пълна хармония.

Вкусната обиколка на мястото започва с това, с което обикновено свършваме – десерта. На входа ни посреща витрина с авторски десерти, приготвени на място от майстор сладкарите на Spaghetti Kitchen.

Ако си решил да преоткриеш италианската храна, просто се отдай на прясна паста и добре препечена по ръбчетата пица в Morello фурната. Разбира се, Италия не е самотна на вкусната карта, която стои пред нас. Тръгваме на околосветско пътешествие с японското патешко, норвежка сьомга, октопод от Санторини, както и няколко предложения от българската кухня. Зоната с прошуто бара пък е прекрасно място за вино и тапаси. Нова-морските коктейли, които се предлагат, са истинско произведение на алкохолното изкуство.

Накратко – Spaghetti Kitchen*Bar е мястото, на което можеш да се срещнеш с приятели, да хапнеш хубава храна или да пиеш любимия си коктейл в приятна атмосфера.

SPAGHETTI KITCHEN★BAR

EAT • DRINK • SOCIALIZE

and tapas. The innovative cocktails they offer are a real work of the alcoholic art. In a nutshell – Spaghetti Kitchen*Bar is the place where you can meet friends, eat good food or have your favorite cocktail in a pleasant atmosphere.

Spaghetti Kitchen*Bar

3, Sveta Nedelya Square, Sofia
www.spaghetti-kitchen.bar
e-mail: office@spaghetti-kitchen.bar
phone: +359 89 304 66 66

If we need to put a pin in downtown Sofia, it will be right here – at 3 Sveta Nedelya Square, at the brand new Spaghetti Kitchen*Bar. Heading for the front door, we see a completely different place – interior on several levels and completely different zones with a lot of highlights and details, living in perfect harmony.

The delicious tour of the place begins with what we usually end with – dessert. A window with original desserts, prepared here by Spaghetti Kitchen's pastry chefs, welcomes us at the entrance.

If you've decided to rediscover Italian food, just indulge in fresh pasta and crispy pizza round the edges in the Morello oven. Italy, of course, is not alone on the delicious map we have in front of us. We set off on a round-the-world trip with Japanese duck, Norwegian salmon, Santorini octopus, as well as a few offers from the Bulgarian cuisine. What's more, the prosciutto to bar zone is a great place for vino

Spaghetti kitchen

София, ул. 6-и септември №9
Резервации тел.: 0890 5 66666
office@spaghetti-kitchen.com
www.spaghetti-kitchen.com

Няма как да преминете по улица „6-и септември“ и да останете безразлични към вида на този наистина необикновен ресторант. Какво го прави такъв, ще разберете в момента, в който прекрачите прага му. С една-единствена крачка забравяте за работната суматоха на големия град и се пренасяте в един друг сюжет с въздушна атмосфера и безброй кулинарни предложения. Тук ще откриете приятна комбинация от съвременен дизайн в обзавеждането, изискано меню с интернационална кухня и отпускателна музика. От месец ноември се открива и отопляема външна градина. Заведението впечатлява и с деликатно лично отношение към клиента и усещане за домашен уют. Всичко това превръща Spaghetti Kitchen в най-модерното и желано място в София.

SPAGHETTI KITCHEN★

ITALIAN FOOD AMERICAN GRILL

Spaghetti kitchen

9, 6th of September Str., Sofia, Bulgaria
Reservations: +359 890 5 66666
office@spaghetti-kitchen.com
www.spaghetti-kitchen.com

It is not possible to pass 6th of September Street and to remain indifferent to the appearance of this unusual restaurant. You will understand what makes it so unusual the minute you cross its threshold. Only one step and you forget about the busy turmoil of the city, and move into another reality that has a magic atmosphere and countless culinary propositions. Here you will find a pleasant combination of contemporary interior design, exquisite international cuisine and relaxing music. The restaurant also impresses with its delicate personal attitude towards the customer and the feeling of home comfort. All this makes Spaghetti Kitchen the most modern and desired place in Sofia.

Bedroom Premium Club

София, ул. Леже 2
телефон: 0888 764 422, 0888 860 666
e-mail: reservation@bedroom.bg
www.bedroom.bg

bedroom
PREMIUM CLUB

Bedroom Premium Club

2, Lege Street, Sofia, Bulgaria
Phone: +359 888 764 422, +359 888 860 666
e-mail: reservation@bedroom.bg
www.bedroom.bg

Един от най-атрактивните клубове в центъра на София е Bedroom Premium Club. С неповторимия си дизайн, гостуването на световноизвестни диджеи и постоянно присъствие на популярни личности, той е притегателен център за ценителите на лукса и забавленията.

Клубът отговаря на най-високите европейски стандарти – първокласно обслужване, перфектен звук, мултимедийно шоу, VIP зона, служители, паркиращи автомобили...

Bedroom Premium Club напомня на античен храм, а бъдещето е добавено към миналото с нови архитектурни елементи в синтетичен модерен раштер, екрани с 3D video mapping, метални перфориранни пана.

Използваните материали са дърво, метал, камък, стъкло, естествена кожа, натурален текстил. Акцент в интериора е тапанът на клуба, който е уголемена проекция на картината "Shhh", в която са събрани забранени образци от еротичното изкуство. Клубът притежава динамично осветена сцена с интегриран catwalk, който дава възможност за разгръщане на мащабна балетна хореография.

Bedroom Premium Club предлага на своите гости богат ентъртеймънт, авангардни шоу-спектакли, екстравагантни костюми, високотехнологични светлинни ефекти, допълнен с перфектен звук и мултимедийно шоу!

Амбициите на Bedroom Premium Club е в създаването на собствена публика и издигането на нощния живот у нас до най-високи стандарти!

One of the most attractive clubs in Sofia city center is Bedroom Premium Club. With its unique design, guest world famous DJs and the permanent presence of celebrities, it attracts luxury and entertainment lovers.

The club meets the highest European standards – first class service, perfect sound, multimedia show, VIP area, valet parking...

Bedroom Premium Club reminds of an ancient temple and the future is added to the past with new architectural elements in synthetic modern raster, 3D video mapping screens, metal perforated panels.

The materials used are wood, metal, stone, glass, genuine leather, natural textile. The emphasis in the interior design is the ceiling of the club, which is an enlarged reproduction of the painting "Shhh", gathering erotic art forbidden examples. The club has a dynamically lit stage with an integrated catwalk, which enables the unfolding of large-scale ballet choreography.

Bedroom Premium Club offers its guests great entertainment, avant-garde shows, extravagant costumes, high tech lighting effects, complemented by perfect sound and a multimedia show!

Bedroom Premium Club's ambitions are in building its own audience and the rise of Bulgarian nightlife to the highest standards!

Social Cafe Bar & Kitchen

София, бул. „Витоша“ 16
тел.: 0876 767 647
www.socialcafe.bg

Social Cafe Bar & Kitchen

16, Vitosha Blvd., Sofia
phone: +359 876 767 647
www.socialcafe.bg

Social café bar and kitchen - новата концепция, която комбинира уютна атмосфера и креативен дизайн. Заведението предлага целодневно кулинарно приключение - от сутрешно кафе и капучино до вкусна, качествена храна и напитки - сега в още по-голямо пространство. Новият етаж има капацитет от 160 места с огромни софли маси, които могат да поберат и най-голямата компания. Менюто предлага същите безкомпромисни качество и вкус - безкрайна палитра от вкусни салати, класическа пица на пещ, прясна домашна паста, ястия със собствен почерк и авторски десерти, като новото са музикалните и тематични вечери всеки петък и събота.

Ние сме тук, за да ви очароваме!

Social café bar and kitchen - the new concept is combining a warm atmosphere and creative design. It presents an all-day dining experience - from morning coffee and cappuccino to tasty quality food and drinks - now in an even larger space. The newly opened second floor has a capacity for 160 people with social tables big enough to seat even the biggest group of friends. The new space offers the same interpretation of the menu - delicious salads, always fresh homemade pasta, classic wood-fire oven-baked pizza, signature dishes and, of course signature desserts. But what is new are the musical and thematic nights every Friday and Saturday.

We are here to charm you!

Медицински комплекс „Доверие“

София, ж.к. Овча купел 2,
ул. Фридрих Грюнангер N2
тел.: 02 40 36 100; 02 40 36 143
www.mbal.doverie.bg
info@mbal.doverie.bg

Апаратът Resona 7 - революцията в ехографската диагностика, вече и в България ексклузивно в гастроентероложното отделение на Болница Доверие.

Добрата диагностика е от ключово значение за провеждането на възможно най-адекватно лечение на пациентите. Основните предпоставки, необходими за доброто диагностициране, са две - високотехнологичната апаратура и квалифицираните добре обучени кадри. Отличните специалисти, работещи в МБАЛ Доверие, вече имат на разположение един от най-модерните и високотехнологични диагностични апарати - новия премиум ехограф Resona 7. Той е производство на една от водещите в света фирми за ултразвукова техника Mindray, а патентованата технология, вложена в него, е оценена от американската агенция за пазарни проучвания Frost & Sullivan като революционна, което прави апарата 2 поколения над всички други. Чрез ехографа Resona 7 могат да се видят находки, които с друга техника ще бъдат пропуснати.

Повече информация за Доверие може да намерите на www.mbal.doverie.bg

Doverie Medical Complex

Sofia, Ovcha Kupel 2 District, 2,
Friedrich Grunanger Street
phone: 02 40 36 100; 02 40 36 143
www.mbal.doverie.bg
info@mbal.doverie.bg

The Resona 7 system - revolution in the ultrasound diagnostic imaging - is now exclusively in Bulgaria, in the Gastroenterology unit at Doverie Medical Complex.

Good diagnostic imaging is key to conducting the most effective treatment of patients. There are two main prerequisites required for the proper diagnostic imaging - state-of-the-art equipment and qualified well-trained personnel. The excellent professionals at Doverie Medical Complex now have one of the most advanced and high-tech diagnostic imaging systems - the new premium ultrasound system Resona 7. It's developed by one of the world's leading ultrasound systems companies Mindray, and the patented technology implemented in it was evaluated by the US market research agency Frost & Sullivan as revolutionary, making the system two generations above the rest. The Resona 7 ultrasound system can see things that will be missed with any other equipment.

You can find more information on Doverie at www.mbal.doverie.bg

Център по дентална медицина Свети Георги

ул. Константин Иречек 20, София, България
тел. 02/954 47 83, тел./факс 02/952 41 94
моб. тел.: 0886 129 213, 0898 526 082
e-mail: dc_st.george@abv.bg

Ако имате два свободни дни в София, идете на зъболекар дори да смятате, че не ви е необходимо. Повечето българи, които живеят в чужбина, редовно се прибират с единствената цел да си лекуват зъбите в България, където стоматолозите не само се справят доста добре, но и за по-малко пари.

В денталния център на г-р , специализиран ендодонтия, парадонтология и имплантология в Австрия, Италия, Швейцария и Франция, може да получите и козметични услуги. Една от възможностите е да си избелите зъбите по най-популярните в Европа технологии или просто да си направите профилактичен преглед. Новост в центъра е лечението с лазерен апарат без болка и без анестезия.

St. George Dental Services Centre

20 Konstantin Irechek Str., 1000 Sofia, Bulgaria
phone: +359 2/ 954 47 83, phone/fax: +359 2/952 41 94
cell phone: +359 886 129 213, +359 898 526 082
e-mail: dc_st.george@abv.bg

If you have a couple of days to spare in Sofia then you should visit a dentist - even if you don't think you need to. The majority of Bulgarians who live abroad regularly return with the single aim of having their teeth taken care of in a country where the dentists not only perform a very decent job, but also charge a lot less.

At Dr. Tsalov's Dental Services Centre there can also have cosmetic treatments. Dr. Tsalov has studied endodontics, paradontology, and implantology in Austria, Italy, Switzerland and France. Therefore, you will have the opportunity to have your teeth whitened with the latest European technology, or simply have a check-up.

Laser treatment, which is performed without anesthesia and is completely painless, is one of the centre's more novel procedures.

Комплекс люкс с видом на море
ПЕРВАЯ ЛИНИЯ

Luxurious complex
FIRST LINE

Carpe Siem
complex

BALCHIK

Carpe Vita
complex

STS. CONSTANTINE AND HELENA

Оазис спокойствия и уюта
300 М ОТ БЕРЕГА МОРЯ

Oasis of peace and comfort
300 M TO THE SEASIDE

*ЛЮКСОВОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО *ДВУХ- И ТРЕХКОМНАТНЫЕ КВАРТИРЫ
С ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ПЛАНИРОВКОЙ *ОТЛИЧНАЯ ИНВЕСТИЦИЯ
*ИНВЕСТИЦИОННО-СТРОИТЕЛЬНАЯ КОМПАНИЯ С БОЛЬШИМ ОПЫТОМ
И ОТЛИЧНОЙ РЕПУТАЦИЕЙ

*LUXURY CONSTRUCTION *ONE - AND TWO - BEDROOM APARTMENTS
WITH FUNCTIONAL DISPOSITION *EXCELLENT INVESTMENT
*INVESTMENT CONSTRUCTION COMPANY WITH EXPERIENCE
AND A GREAT REPUTATION

MY-HOME.BG

+359 885 190390 | +359 888 603351

ВАЖНО!

ПРЕВОЗ НА БЕЗПЛАТЕН БАГАЖ ПО ПОЛЕТИТЕ НА БЪЛГАРИЯ ЕР НОВА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРИЯ ЕР

България Ер въвежда по линиите си нови правила за превоз на багаж за билети, издадени на/след 02 май 2011 г. Новата система, **PIECE CONCEPT**, се базира на броя, теглото и размерите на чекирания багаж.

РЕГИСТРИРАН / ЧЕКИРАН БАГАЖ

Всеки пътник има право да превози в багажниците на самолета безплатен багаж, както следва:

1. Общи правила – Международни и Вътрешни линии:

Класа на обслужване	Норма на безплатен багаж
Бизнес класа	2 броя – макс. до 23 кг и до 158 см всеки един
Икономическа класа	1 брой – макс. до 23 кг и до 158 см

2. Изключения:

Златна карта на бонусната програма	Плюс 1 брой – макс. до 23 кг и до 158 см
За притежатели на ко-брендирана карта България Ер и ЦКБ	Безплатна норма чекиран багаж – 2 броя до 32 кг
За притежатели на карта VISA Platinum	Безплатна норма чекиран багаж – 2 броя до 23 кг. Всеки
Моряци	Плюс 1 брой – макс. до 23 кг и до 158 см
Бебета от 0-2 години	1 брой – макс. до 10 кг и до 115 см

Максималният размер е сумата от външните размери на дължината, височината и широчината на багажа - /l+h+w/.

Пътникът може да превозва и повече от безплатната норма багаж срещу допълнително заплащане.

3. Такси за свръхбагаж - Международни линии:

За по-тежък багаж - между 23 кг - 32 кг	EUR 50
За по-обемист багаж - между 158 см – 203 см	EUR 70
Допълнителна бройка - втори багаж до 23 кг x 158 см	EUR 50
Допълнителна бройка – трети багаж до 23 кг x 158 см	EUR 100

4. Такси за свръхбагаж - Вътрешни линии:

За по-тежък багаж - между 23 кг - 32 кг	EUR 20
За по-обемист багаж - между 158 см – 203 см	EUR 30
Допълнителна бройка - втори багаж до 23 кг x 158 см	EUR 20
Допълнителна бройка – трети багаж до 23 кг x 158 см	EUR 50

Багаж с тегло над 32 кг може да се превозва само като карго.

5. Специални категории багажи:

Спортна екипировка	Включва се в безплатната норма багаж, при условие че е до 23 кг и до 200 см. Счита се като брой багаж. Изключение: - Международни полети: Един чифт ски на пътник – прилага се фиксирана такса от EUR 30. - Вътрешни полети: Един чифт ски на пътник - прилага се фиксирана такса от EUR 20.
Домашни любимци в пътническата кабина /PETS/: Максимално тегло на животното и клетката – до 8 кг. Максимални размери на клетката – 48 x 35 x 22 см. Приемат се само кучета и котки.	Не се включва в безплатната норма багаж. Заплаща се такса от EUR 50.
Животни в багажника /AVIH/: Максимално тегло на животното и контейнера – 32 кг. Максимални размери на контейнера – 110 x 80 x 76 см.	Не се включва в безплатната норма багаж. Заплаща се такса от EUR 80.

РЪЧЕН / КАБИНЕН БАГАЖ: 1 брой – до 10 кг.

Размери - до 55 x 40 x 23 см, с максимален сбор от трите измерения до 115 см.

За смесени превози с участието на България Ер и други партньорски авиокомпани в маршрута могат да бъдат прилагани други условия за багаж.

IMPORTANT!

CARRIAGE OF FREE OF CHARGE BAGGAGE ON BULGARIA AIR FLIGHTS NEW BAGGAGE POLICY OF BULGARIA AIR

Bulgaria Air introduces its new rules for baggage carriage on its destinations for all tickets, issued on / after 02 May 2011. The new policy, PIECE CONCEPT, is based on the quantity, weight and dimensions of the checked-in baggage.

CHECKED-IN BAGGAGE

Each passenger has the right to transport in the aircraft free of charge baggage, as follows:

1. General Terms – International and Domestic Flights:

Booking Class	Terms for free of charge baggage
Business Class	2 PC – up to 23 kg and 158 cm each
Economy Class	1 PC – up to 23 kg and 158 cm each

2. Exceptions:

Gold Bonus Program Card	Plus 1 PC – up to 23 kg and 158 cm
Holders of Co-branded – Bulgaria Air-CCB Bank	Free bag allowance – 2 PC up to 32 kg
Holders of VISA Platinum card	Free bag allowance – 2 PC to 23 kg each
Marines	Plus 1 PC – up to 23 kg and 158 cm
Infants from 0-2 years old	1 PC – up to 10 kg and 115 cm

The maximum allowed size is the sum of external length, height and width of the baggage /l+h+w/.

The passenger can transport more than the free of charge terms for an additional charge.

3. Extra Baggage Fees - International Flights:

Overweight /between 23 kg and 32 kg/	EUR 50
Oversize /between 158 cm – 203 cm/	EUR 70
Extra piece - second piece up to 23 kg x 158 cm	EUR 50
Extra piece - third piece up to 23 kg x 158 cm	EUR 100

4. Extra Baggage Fees - Domestic Flights:

Overweight /between 23 kg and 32 kg/	EUR 20
Oversize /between 158 cm - 203 cm/	EUR 30
Extra piece - second piece up to 23 kg x 158 cm	EUR 20
Extra piece - third piece up to 23 kg x 158 cm	EUR 50

Baggage with weight of more than 32 kg is subject to Cargo transportation.

5. Special baggage items

Sports Equipment	It is subject to free of charge carriage in case the baggage is up to 23 kg and to 200 cm. It is considered as a piece of baggage. Exception: - International Flights: Pair of ski for passenger – fixed fee of EUR 30 is applied. - Domestic Flights: Pair of ski for passenger – fixed fee of EUR 20 is applied.
Pets in the aircraft cabin /PETC/: Maximum weight of the pet and cage - up to 8kg. Maximum dimensions of the cage – 48 x 35 x 22 cm. Only dogs and cats are allowed.	Is not included in the free of charge baggage norm. Fee of EUR 50 is applied.
Animal in the baggage compartment /AVIH/: Maximum weight of the animal and the container – 32 kg. Maximum dimensions of the container – 110 x 80 x 76 cm.	Is not included in the free of charge baggage norm. Fee of EUR 80 is applied.

HAND/CABIN BAGGAGE: 1 PC - up to 10 kg.

Dimensions – 55 x 40 x 23 cm, with maximum sum of all dimensions up to 115 cm.

For code-share flights with Bulgaria Air and other partner airlines in the route can be applied other baggage policies.

ГОТОВИ ЗА ПОЛЕТ

FIT TO FLY

Предлагаме ви няколко полезни съвета за това как да се чувствате добре по време на полета и след него. Изпълнявайте упражненията бавно и дишайте равномерно.

These handy exercises enable you to stay in top form – both during and after the flight. Perform each move with steady, even breathing.

Ходила

10 пъти

Поставете петите на пода и повдигнете нагоре пръстите на краката. После опрете пода с пръсти и повдигнете петите.

Глезени

15 пъти

Правете кръгови движения първо с единия крак, а после с другия.

Колене

30 пъти

Повдигнете единия крак, докато не усетите напрежение в бедрото.

Рамене

5 пъти

Поставете ръцете на бедрата и започнете да описвате кръгови движения с раменете.

Крака

10 пъти

Наведете се леко напред. Обгърнете с ръце коленете и ги повдигнете на нивото на гърдите. Загържете така 15 секунди.

Гръб и ръце

15 пъти

Поставете и двете стъпала на пода и стегнете корема. Наведждайте се напред, докато ръцете ви не опрат пръстите на краката.

EN

Feet

10 times

Placing your heels on the floor, stretch your toes upwards. Then, keeping your toes on the floor, raise your heels upwards.

Ankles

15 times

Rotate your foot – first in one direction and then the other.

Knees

30 times

Raise your legs, tensing the muscles in your thighs.

Shoulders

5 times

With your hands on your thighs, rotate your shoulders in a circular motion.

Legs

10 times

Bend forward slightly. Wrap your hands around one knee and raise it to your chest. Hold for 15 seconds. Repeat with the other knee.

Back and arms

15 times

Place both feet flat to the floor and hold your stomach in. Bend forward, moving your hands down your legs.

Да се лети не е страшно

- Статистиката сочи, че летенето със самолет е далеч по-безопасно от много други дейности
- Екипажът на вашия самолет е висококвалифициран и с богат опит
- Самолетите на България Ер са с безпречна поддръжка и могат да устоят на всякаква турбуленция
- Опитайте да се отпуснете – вдишвайте дълбоко през носа и задръжвайте въздуха няколко секунди, преди да го издишате

EN

Relax!

- Statistics show that flying is much safer than many situations in daily lives
- The crew in control of the plane is highly trained and experienced
- Bulgaria Air aircraft are thoroughly maintained and designed to withstand various forms of turbulence
- Try to relax – breathe in deeply through your nose, hold for three seconds before exhaling slowly

По време на полет

- Усещате болка в ушите? Запушете носа, затворете устата и започнете да преглъщате или да се опитвате да изкарате въздуха, без да отваряте уста. Дъвченето на дъвка също помага
- Стимулирайте кръвообращението си, като се разходите по пътеката в самолета
- Избягвайте да седите с кръстосани крака, защото това може да ограничи кръвообращението
- Може да се почувствате по-удобно, ако свалите обувките
- Пийте повече вода и по-малко алкохол, чай или кафе

EN

During the flight

- Ear pain? Pinch your nose shut, close your mouth and swallow or blow out against your closed mouth. Alternatively, chew some gum
- Stimulate your circulation by walking around the cabin and stretching
- Avoid sitting with your legs crossed as this restricts circulation
- Removing your shoes may provide you with more comfort
- Drink plenty of water and not too much alcohol, tea or coffee

Как да се приспособим по-бързо към часовите разлики

- Опитайте се да настроите биологичния си часовник към времевата зона на бъдещата ви дестинация, като вечерта преди по лета си легнете един час по-рано или по-късно
- Не прекалявайте с тежката храна и не пийте твърде много алкохол или кафе вечерта преди полета
- Яжте богати на протеин храни в подходящи за новата часова зона отрязъци от денонощието
- Когато пристигнете на избраната от вас дестинация, направете си кратка разходка
- Прекарайте поне 30 минути на дневна светлина

EN

Reducing jetlag

- Begin adjusting your body clock to the time zone of your destination the night before departure by going to bed earlier or later
- Don't consume too much food the night before you leave, or drink too much coffee or alcohol
- Eat protein-rich meals at times that are normal for your new time zone
- At your destination, take light exercise – such as a walk
- Spend at least 30 minutes in daylight

УДОБСТВО И БЕЗОПАСНОСТ ВЪВ ВЪЗДУХА

YOUR COMFORT AND SAFETY IN THE AIR

Вашето здраве

Ако имате притеснения за здравето си, свързани с пътуването, и особено ако страдате от дихателни или сърдечно-съдови заболявания, посетете лекаря си преди заминаване. Аптеките могат да ви предложат лекарства без рецепта, но нашият съвет е винаги да се консултирате с лекар, който е най-подходящ за вас.

Вашият багаж

Избягвайте тежкия ръчен багаж. Носенето му може да претовари организма ви. Да седнеш в креслото уморен и загъхан, означава да започнеш пътуването си зле. В ръчния багаж носете само основното, което ще ви трябва по време на полета.

Срокът за явяване на летището

Опитайте се да пристигнете на летището рано. Оставете си достатъчно време за формалности, пазаруване и отвеждане към самолета. Времето за регистриране на пътниците е различно на различните летища и може да варира според дестинацията. Добре е да се информирате предварително за часа, в който трябва да сте на летището.

Вашата сигурност

Запознайте се с изискванията за сигурност и ги спазвайте.

Не се съгласявайте да пренасяте чужд багаж.

Не оставайте багажа си без надзор.

Слагайте ножове, ножици и остри предмети в куфара, който предавате за транспортиране в багажника на самолета. Ако са в ръчния ви багаж, летищните служби за сигурност ще ви забранят да ги качите в самолета.

Вашият ръчен багаж

Сложете тежките предмети под седалката пред вас, а леките – в багажните отделения над седалките. Не блокирайте с багаж пътя към аварийните изходи и пътеките между креслата. Отваряйте багажниците над седалките внимателно – ако съдържанието им е разместено по време на полета, при отваряне от тях може да паднат предмети.

Пушенето

Пушенето в самолета е опасно. Забранено е на всички

България Ер ви желае безопасен и удобен полет. Висококвалифицираните ни летци, стюардеси и стюарди са обучени да осигурят безопасността ви. Ето някои основни моменти от безопасността, с които може да се запознаете, докато почивате и се наслаждавате на полета на България Ер.

Bulgaria Air wishes you a safe and comfortable journey. Our highly trained flightdeck and cabin crews are here to take care of your safety. While relaxing and enjoying Bulgaria Air's inflight service, you may consider the basic points that follow.

полети на България Ер. На кабинния екипаж е наредено да следи за изпълнението на забраната. Не пушете в полетните, които са оборудвани с датчици за дим.

Упътванията за безопасност

Преди заминаване и пристигане кабинният състав на България Ер ще ви запознае с правилата за безопасност в самолета. Упътването включва сведения за предпазните колани, кислородните маски, изходите, аварийното напускане на самолета, спасителните жилетки. Молим за вашето внимание по време на демонстрацията. Разгледайте инструкцията за безопасност в самолета, която е в джоба на седалката пред вас.

Кабинен екипаж

Кабинният екипаж на България Ер се грижи да ви обслужва отлично и да осигурява безопасността по всяко време. Не се притеснявайте да повикате стюардесите и стюардите, като използвате разположения над креслото ви бутон, да споделяте коментарите си с тях и да ги убедомявате за потребностите си.

При пристигане

Пазете багажите си купони, за да намерите лесно багажа си. Отделете малко време, за да се аклиматизирате след пристигането си.

in, shop and board. Check-in times vary from airport to airport and from destination to destination. Please, inform yourself well in advance to avoid delays/cancellations.

Your security

Do read and follow the security requirements. Do not agree to carry other people's items with you. Never leave your luggage unattended. Store personal knives, scissors and other sharp objects safely inside your suitcase or hold luggage. If you do not, airport security staff will stop you taking them aboard in your cabin luggage.

Your hand luggage

Please store heavy items underneath the seat in front of you. Stow lighter items in the overhead luggage racks. Please ensure you do not block access to the emergency exits, and do not block the aisle. Please open the overhead lockers with caution: items there may have become disturbed and may fall onto the seats below.

Smoking

Smoking onboard is dangerous. All Bulgaria Air flights are non-smoking and cabin crew are under strict instructions to monitor observance. Please do not smoke in the lavatories; they are equipped with smoke sensors.

The safety briefing

Before departure and on approach, Bulgaria Air cabin crew will demonstrate the rules of safety on board our aircraft. The briefing includes information on your seatbelt, how to use your oxygen mask, how to locate exits, how to leave the aircraft in an emergency, and how to use your lifejacket. Please spare a moment to watch their demonstration. Please also consult the illustrated Safety on Board leaflet in the seat pocket in front of you.

Your cabin crew

The Bulgaria Air flight attendants are on board to provide you with top class inflight service and ensure your safety at all times. Please do not hesitate to use the overhead attendant call button and share comments or request service from your flight attendant.

At the destination airport

Have you luggage identification tags ready to help you find your luggage. Give yourself some time for initial acclimatisation with the weather and environment of your destination.

Your health

If you have any medical concerns about making a journey, or if you suffer from a respiratory or heart condition, see your doctor before traveling. There are over-the-counter medicines available, but we recommended always consult a doctor to determine which are suitable for you.

Your luggage

Try to travel light. Carrying heavy bags can cause considerable stress you may not be used to. Arriving at your sit exhausted and perspiring is not a good start to your journey. In your hand luggage, carry only essential items which you will genuinely need during the flight.

Your check in deadline

Arrive early at the airport. Give yourself plenty of time to check

Уважаеми пътници,

В съответствие с директива на Европейската комисия 68/2004 от 15 януари 2004г., в охраняемите зони на летищата и в ръчния багаж не бива да се слагат предмети, с които е възможно или изглежда възможно да се причини нараняване. Сред забранените предмети са:

- всякакви видове огнестрелно оръжие;
- катапулти и харпун;
- имитации на огнестрелно оръжие, в това число детски играчки;
- оръжейни части, с изключение на уреди за телескопично виждане;
- пожарогасител;
- електрошокови уреди;
- брадви, секири, сатъри, томахаки;
- лъкове, къси копия;
- всякакви заострени метални предмети,

- които могат да послужат за нараняване;
- ножове, независимо от предназначението им;
- саби, мечове;
- бръснари, скалпели;
- ножици, с режеща част по-дълга от 6см;
- бормашины, отвертки, клещи, чукове;
- кънки за лег;
- всички видове спортни стикове, бухалки, щетки и тояги;
- всички видове оборудване за бойни

- спортове;
- амуниции, гранати, мини, военни експлозиви;
- детонатори;
- газ и газови контейнери;
- всякакви пиротехнически средства;
- хлор, парализиращи спрейове, съзотворен газ;
- терпентин, разреждател и аерозолна боя;
- напитки с над 70% съдържание на алкохол;

От 6 ноември 2006г. в Европейския съюз са в сила нови мерки за сигурност, които ограничават количеството течности в ръчния багаж. Те трябва да са в самостоятелни опаковки до 100мл. Всяка и общо до 1л, поставени в самозалечатващ се прозрачен плик, който подлежи на проверка от служителите по сигурността. Ограниченията се отнасят за следните течности: вода, напитки, супи, сиропи, гримове, кремове, лосиони, гелове, парфюми, дезодоранти, спрейове, паста за зъби, пана за бръснене и не включват медикаменти и бебешки храни за ползване по време на пътуването, но те подлежат на проверка.

Списъкът посочва някои от забранените за пренос предмети, без да бъде изчерпателен. Моля консултирайте се с летищния персонал за по-пълна информация.

From 6 November 2006 the European Union adopted new security rules that restrict the amount of liquids you can take through security checkpoints, in addition to other prohibited articles. These liquids must be in individual containers with a maximum capacity of 100 ml each, packed in one transparent, resealable plastic bag (with a capacity of no more than one litre). The restrictions apply to liquids such as water, drinks, soups, syrups, make-up, creams, lotions, gels, perfumes, deodorants, sprays, tooth paste and shaving foam. Liquid foods for babies and any medication a passenger may need during a flight are exempt from the above restrictions but must be presented at security checkpoints.

This is not an exhaustive list. If in doubt, please, consult the airport staff who will be happy to provide you with more detailed information.

Dear passengers,

In keeping with European Commission Regulation № 68/2004 of 15 January 2004, any object capable, or appearing capable of causing injury should not be carried into the security restricted areas of the airports and into the aircraft's cabins. These include, but are not limited to:

- all types of firearms;
- catapults and harpoons;
- replica or imitation firearms, toy guns;
- component parts of firearms (excluding telescopic sighting devices);
- fire extinguishers;
- stun or shocking devices;
- axes, hatchets, meat cleavers; machetes;
- arrows and darts;
- any type of sharpened metal objects, which could cause injury;

- all types of knives;
- sabers, swords;
- open razors and blades, scalpels;
- scissors with blades more than 6 cm in length;
- drills, screwdrivers, crowbars, hammers;
- ice skates;
- any type of sport bats, clubs, sticks or paddles;
- any martial arts equipment;
- ammunition, grenades, mines, explosives

- and explosive devices;
- detonators;
- gas and gas containers;
- any pyrotechnics;
- chlorine, disabling or incapacitating sprays, tear gas;
- turpentine and paint thinner, aerosol spray paint;
- alcoholic beverages exceeding 70% by volume.

НОВИ ПРАВИЛА ЗА ПРЕВОЗ НА ДЕЦА

От 1 юли 2012 година авиокомпания България Ер променя правилата за превоз на непридружени деца

За **НЕПРИДРУЖЕНО ДЕТЕ (UNACCOMPANIED MINOR - UM)** се смята дете, което не е навършило 12 години и пътува без родител, настойник или друг пълнолетен придружител.

ПРИ УСЛУГАТА ПРЕВОЗ НА НЕПРИДРУЖЕНО ДЕТЕ (UM) служители поемат детето от изпращача на отправното летище, придружават го по време на всички летищни формалности и го предават на посрещача. Услугата е задължителна за деца на възраст от 3 до 5 години и възможна при поискване за деца с навършени 5 години.

ФОРМУЛЯР – ИНФОРМАЦИЯ ОТ РОДИТЕЛ/НАСТОЙНИК: Задължителен документ, в който се вписва точна информация за детето, както и имената, адресите и телефони на изпращача и посрещача.

ЕСКОРТ – Стюардеса, която пътува с детето и се грижи за него по време на полета. За да бъде осигурен ескорт, агентът, създател на резервацията на детето, внася SR UMNR с неговата възраст и рождена дата, както и информация за посрещача и изпращача – имена, телефон за връзка и пълен адрес. Запитването се прави поне две седмици преди полета. В рамките на 3 дни служителите от отдел Спейс контрол дават отговор на молбата. При потвърждение Спейс Контрол запазва място на стюардесата на желания полет и уведомява агента, който създава EMD в резервацията на детето в размер на дължимата сума за тази услуга.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ИНФОРМАЦИЯ за потвърждаване на услугата UMNR включва три имена, възраст и рождена дата на детето; три имена, телефон за връзка и пълен адрес на посрещача и изпращача.

- Авиокомпания България Ер не приема непридружени деца, трансфериращи на летище София. Изключения се правят само при предоставени контакти на трансферния пункт.
- Деца до 3 години не се приемат за превоз без придружител.
- Деца, навършили 5 години, се приемат за превоз без придружител и се обслужват по реда за непридружени деца – UM.

ЗАПЛАЩАНЕ ЗА ПРЕВОЗА на непридружени деца:

- от 3 до навършване на 5 години: за детето се заплаща пълната тарифа за възрастен пътник без детско намаление, плюс 50% от еднопосочната тарифа в М класа за стюардесата-придружител. Всички дължими летищни такси за маршрута по билета също се събират. Една стюардеса може да придружава две деца от едно семейство и в този случай за двете деца се заплаща една такса.
- от 5 до 7 години: плаща се 100 % от тарифата за възрастен пътник. Допълнително се събира UM такса в размер на 40 евро на отсечка за международни полети и 20 евро за вътрешни линии.
- от 8 до 11 години: плаща се детски билет с приложимото по съответната тарифа детско намаление. Допълнително се събира такса UM в размер на 40 евро на международна отсечка и 20 евро за отсечка по вътрешни линии.
- за две деца от едно семейство – братя и сестри, които пътуват заедно, се плаща една UM такса за двете деца.
- по желание на родителите, деца от 12 до 18 години могат също да ползват услугата UM срещу заплащане на UM таксата.

New Rules for Transporting Children

From the 1st of July 2012, Bulgaria Air is changing its rules regarding transporting unaccompanied children.

An **unaccompanied minor (UM)** is a child under 12 years old who is traveling without a parent, guardian or some other type of adult escort.

The service **"Transport of an unaccompanied minor" (UM)** means that employees of Bulgaria Air receive the child from the person that escorts him or her to the departure airport, accompanies the child through all airport formalities, and hands him off to the person that will collect the child at the destination. The service is mandatory for children between their 3rd and 5th birthdays, and optional for children who have already turned 5 years old.

Form – information from the parent/guardian: A mandatory document that contains accurate information about the child, as well as the full names, addresses and telephone numbers of the persons who will be escorting the child to the departure airport and from the destination airport.

Escort – A flight attendant who travels with the child and cares for him or her during the flight. To provide an escort, Bulgaria Air requires the travel agent that books the flight for the child to submit SR UMNR with the child's age and date of birth, as well as information about the person who will deliver the child to the departure airport, and the person who will collect him or her from the destination airport – their full names, telephone numbers and full addresses. This service should be requested at least two weeks prior to the flight. Staff members from the Space Control Department will reply to your inquiry within 3 business days. Upon confirmation, Space Control books a place for the flight attendant on the desired flight and informs the travel agent who issues an EMD on the child's reservation in the amount of the sum payable for the service.

The information that is necessary for the confirmation of the UMNR service includes the child's full name, age and date of birth, as well as the full name, telephone number and complete address of the persons delivering the child to the departure airport and collecting him or her at the destination airport.

- Bulgaria Air does not accept unaccompanied minors who transfer at Sofia Airport. Exceptions are made only when contact information has also been submitted for the persons who will take care of the child at the point of transfer.
- Children under 3 years of age cannot travel unaccompanied.
- Children who have turned 5 are permitted to travel unaccompanied and are served according to the rules for unaccompanied minors.

The price for the Transport of Unaccompanied Minors service:

- For children between their 3rd and 5th birthdays: the price is the full adult tariff without a children's discount, plus 50% of the one-way tariff in M class for the escorting flight attendant. All applicable airport fees for the route of the flight are also collected. One flight attendant can escort two children from the same family simultaneously and, in that case, the customer pays one fee for both children.
- Age 5-7: the customer pays 100% of the tariff for an adult passenger. A UM fee is also collected in the amount of 40 euros for international flights and 20 euros for domestic flights.
- Age 8-11: the customer pays a children's tariff (with the applicable child discount from the respective tariff). A UM fee shall also be collected in the amount of 40 euros for international flights and 20 euros for domestic routes.
- For two children from one family – siblings traveling together – one UM fee is payable for both children.
- Upon parental request, children aged between 12 and 18 years old may also make use of the UM service if the UM fee is paid.

THE FACE OF

Bulgaria Air

National Carrier **www.air.bg**

Airbus A320-214

**Airbus A319-112
Airbus A319-111**

Boeing 737-300

Embraer 190-100

CODESHARE PARTNERS

Co-operative and marketing abetments with other airlines are an integral part of Bulgaria Air operating policy. Code sharing agreements enable travelers to take advantage of a greatly enhanced spectrum of global destinations with the minimum of procedural inconvenience.

SOFIA – MOSCOW

Both airlines operate codeshare flights between Bulgaria and Russia.

VARNA/BOURGAS – MOSCOW
Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – PARIS

Both parties operate and have a seat exchange programme.

SOFIA – ROME

Both parties operate and have a seat exchange programme.

SOFIA – MILAN

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

**SOFIA – MADRID
MADRID – LAS PALMAS
MADRID – TENERIFE**

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – AMSTERDAM

Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – BUCHAREST

Jointly operated services using Tarom aircraft and crew.

SOFIA – PRAGUE, PRAGUE – BUDAPEST
Jointly operated services using Bulgaria Air aircraft and crew.

SOFIA – BELGRADE

Jointly operated services using Air Serbia aircraft and crew.

SOFIA – BERLIN

Both parties operate and have a seat exchange programme.

**SOFIA – VIENNA, SOFIA – FRANKFURT,
SOFIA – DUSSELDORF, SOFIA – ZURICH**
Jointly operated services using Bulgaria air aircraft and crew.

**BERLIN – DUSSELDORF, BERLIN – KOLN,
BERLIN – STUTTGART, BERLIN – FRAN KFURT,
BERLIN – STOC KHOLM, BERLIN – GOTEBORG,
BERLIN – COPENHAGEN, BERLIN – HELSIN KI,
BERLIN – ZURICH, BERLIN – VIENNA**
Jointly operated services using Airberlin aircraft and crew.

Дестинации Destinations

CODESHARE PARTNERS

Code share партньорството позволява на авиокомпаниите да предлагат на своите пътници повече полети до дадената дестинация при облекчена процедура за резервация, както на собствени полети, така и на полетите на партньора по маршрута.

The Code share partnership enables airlines to provide for their valuable customers more frequencies to each particular destination at facilitating booking procedure, on every own operated or marketing flight en route.

SPA PARTNERS

Special prorate agreement е сред основните търговски договори, предоставящ на партньорските авиокомпани изключителната възможност да увеличат броя на предлаганите дестинации през даден пункт и да отзоворят на търсенето на клиентите с приемливи цени.

The Special prorate agreement is among the basic commercial agreements, giving partner airlines a significant opportunity to enlarge number of global beyond destinations offered in response to customer demands at reasonable prices.

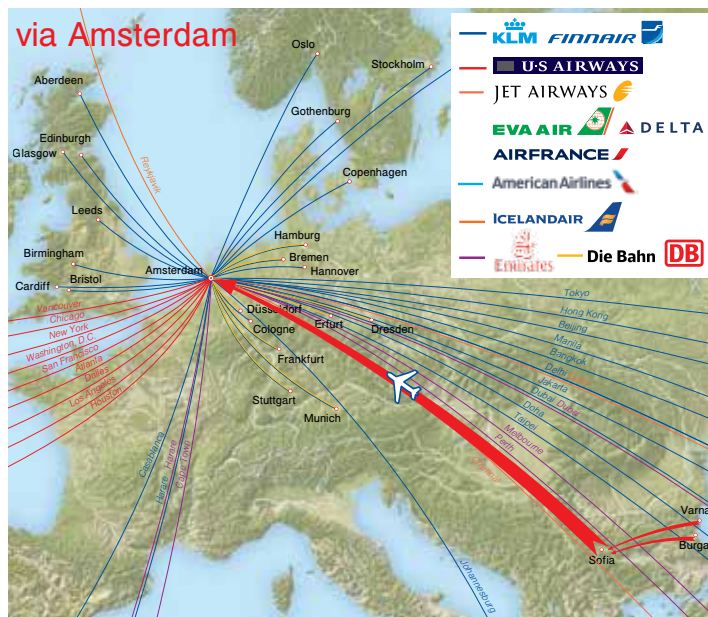
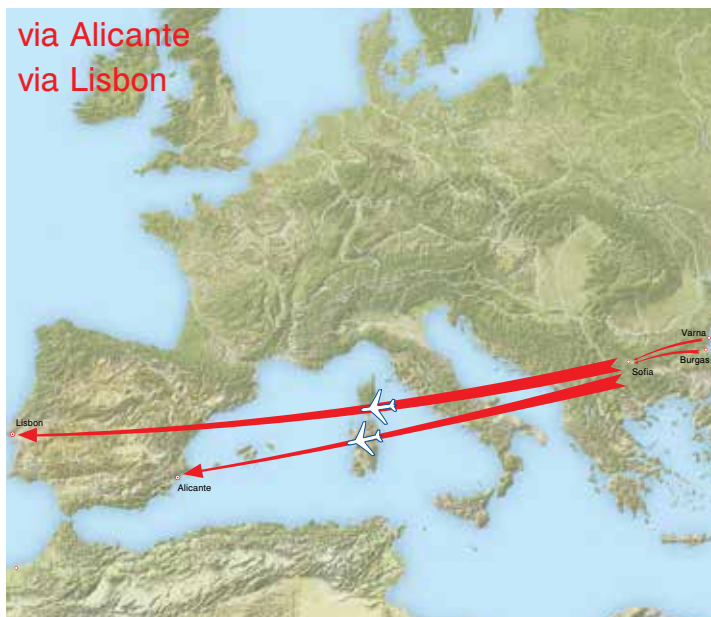
INTERLINE PARTNERS:

Interline agreement позволява взаимното признаване на билетите и по този начин съществено допринася за това двете авиокомпани да могат да предлагат продукта на партньора по редовни линии.

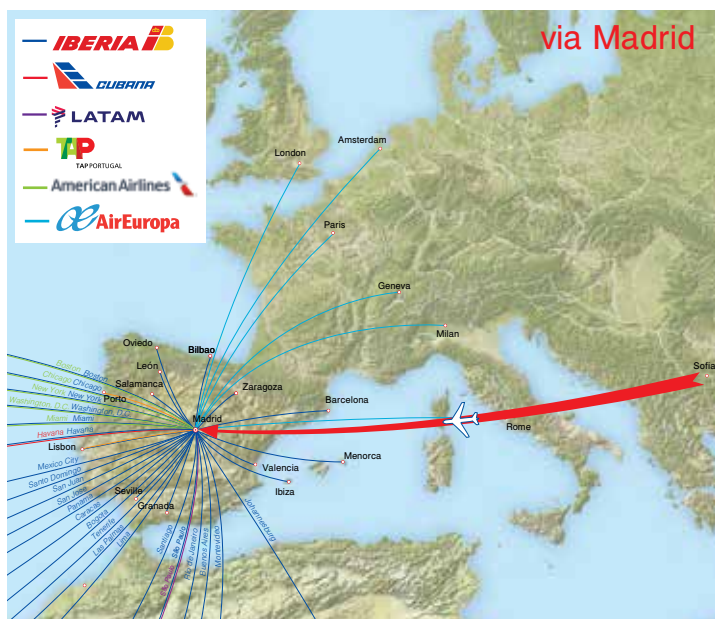
The Interline agreement permits the acceptance of each other's airtickets and that way contributes significantly both airlines to be able to offer customers reciprocally their product on schedule services.

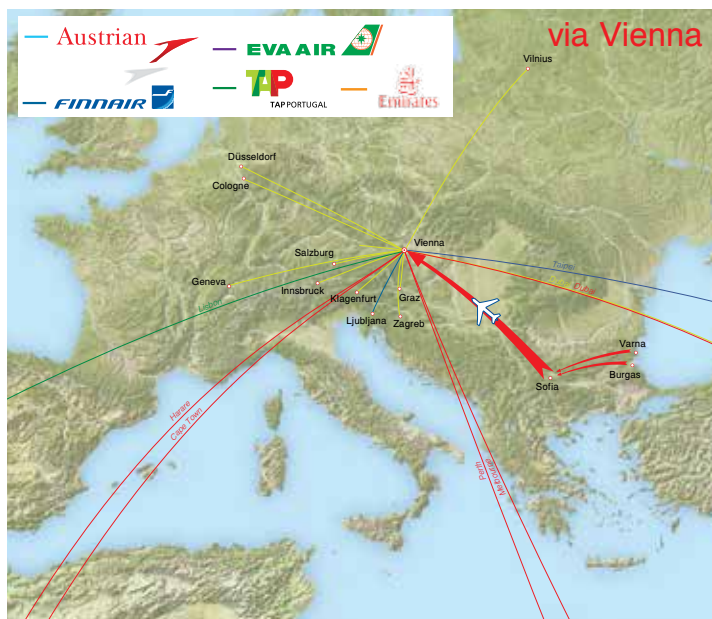
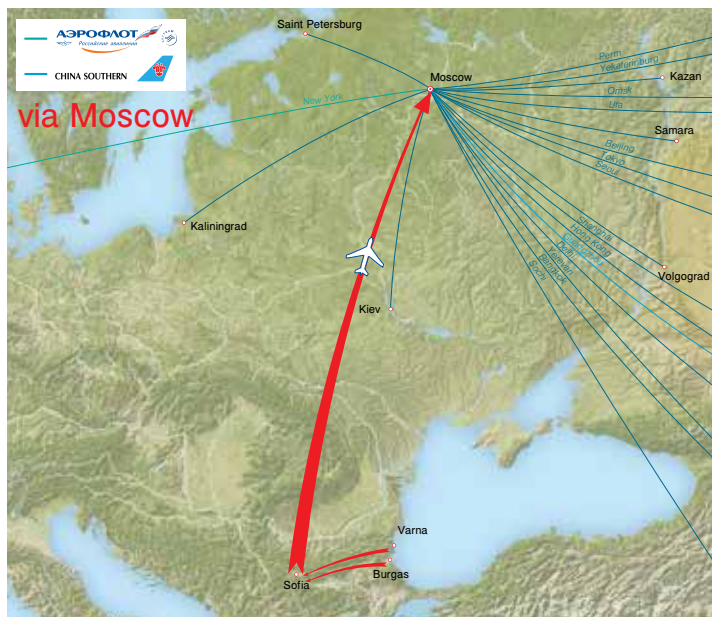
Летете до всяка точка на света с България Ер и партньори.
Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

Летете до всяка точка на света с България Ер и партньори.

Fly anywhere across the world with Bulgaria Air and partners.

БЪЛГАРИЯ ЕР: Къде да ни намерите?

BULGARIA AIR: Where to find us?

SOF BOJ VAR 	Call Center <i>Working Hours:</i> <i>Every day 08:00-22:00 Local Time</i>	phone: (+359) 2 402 04 00 e-mail: callFB@air.bg web: www.air.bg
	Ticket office 2 Ivan Vazov Street <i>Working hours:</i> <i>Monday-Friday</i> <i>9:00-12:00/12:30-17:30 Local Time</i>	e-mail: tickets1@air.bg web: www.air.bg
	Sofia Airport, Terminal 2, Departures Ticket Counters <i>Working hours:</i> <i>Monday, Tuesday, Thursday, Friday:</i> <i>04:00-20:00</i> <i>Wednesday: 04:00-22:30 Local Time</i> <i>Sunday: 04:00-23:00 Local Time</i>	web: www.air.bg
	Varna Airport Office <i>Monday-Friday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i>	phone: (+359 52) 573 32 fax: (+359 52) 501 039 e-mail: varna@air.bg web: www.air.bg
	Varna - City Office 55, 8-mi primorski polk blvd <i>Working Hours:</i> <i>Monday-Friday 09:00-20:00 Local Time</i> <i>Saturday 10:00-18:00 Local Time</i>	phone: (+359 52) 651 101 e-mail: varna_city@air.bg web: www.air.bg
	Bourgas Airport Office Bourgas airport, Terminal Departures, floor 2 <i>Working Hours:</i> <i>Monday-Friday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i>	phone: (+359 56) 900 155 fax: (+359 56) 870 132 e-mail: boj@air.bg web: www.air.bg
	Head office 1, Brussels Blvd Sofia Airport, Sofia 1540 <i>Working Hours:</i> <i>Monday-Friday</i> <i>09:00-17:30 Local Time</i>	fax: (+359) 2 984 02 03 e-mail: office@air.bg web: www.air.bg
BRU 	Belgium - Brussels Brussels National Airport Level Departure, BE 1930 Zaventem <i>Working hours:</i> <i>Monday 07:30-14:00 Local Time</i> <i>Tuesday-Friday 14:30-19:00 Local Time</i>	phone: +32 2 753 2016 +32 2 753 2017 e-mail: brussels@air.bg brussels2@air.bg web: www.air.bg
LCA PFO 	Nicosia, Cyprus "Louis Aviation" - 11 Lemesos Avenue, 2112 Nicosia, P.O. Box 21301, 1506 Nicosia, Cyprus.	phone: +357 225 88 182 +357 223 76 606 e-mail: bulgariaair@louisgroup.com web: www.air.bg

FRA BER 	Germany - Frankfurt Germany, D-60325 Frankfurt am Main, Guillettstr. 50	phone: +496 928 41 86 fax: +496 929 12 45 e-mail: frankfurt@air.bg web: www.air.bg
	Germany - Berlin Germany, 10117 Berlin, Leipziger str.114-115	phone: +493 025 144 60 fax: +493 025 133 30 e-mail: info@berlin-bat.de web: www.air.bg
LON 	United Kingdom - London Ticket Pod 1 Terminal 4 London Heathrow Airport Hounslow, Middlesex TW6 3FB	phone: +44(0)208 897 99 16 e-mail: LHR@bulgaria-air.co.uk web: www.air.bg
MOW 	Russia - Moscow Ticket office Kuznetskiy Most, 3 Str. <i>Working hours:</i> <i>Monday - Friday</i> <i>09:00-18:00 local time</i> <i>Saturday</i> <i>10:00-14:00 local time</i>	phone: +79 26 99 23 637 e-mail: ticketmow@air.bg moscow@air.bg web: www.air.bg
	Russia, Sheremetyevo Airport, Terminal F, DAVS, fl.2, office 13-14 <i>Working hours: 24h</i>	phone: +749 59 56 4661 e-mail: svoapfb@mail.ru web: www.air.bg
TLV 	Israel - Tel Aviv Open Sky LTD Israel, Tel Aviv, 23 Ben-Yehuda stl. <i>Working hours:</i> <i>Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Sunday</i> <i>09:00 - 17:00 local time</i>	phone: +972 379 51 355 +972 379 51 354 e-mail: annie@open-sky.co.il web: www.air.bg
USA 	Mailing Address: 1819 Polk St #401 San Francisco, CA 94109 <i>Working Hours:</i> <i>Monday - Friday 9am - 5pm,</i> <i>Saturday - Sunday 9am - 1pm (EST)</i>	phone: 1-855-FLY-TO-BG (359-8624) e-mail: tickets@bulgariaairusa.com web: www.air.bg
VIE 	Austria - Vienna Intervega Reisen GmbH Austria, A-1010 Wien, Tiefer Graben 9 A-1010 Wien, Tiefer Graben 9	phone: +43 153 52 550 +43 153 52 551 e-mail: intervegareisen@aon.at web: www.air.bg
ZRH 	Switzerland - Zurich Switzerland, CH-8060, Zurich Airport - Terminal 1, P.O. BOX 2165 <i>Monday - Friday</i> <i>9:30-12:30/13:30-17:30 local time</i>	phone: +41 443 616 154 +41 443 616 284 fax: +41 443 616 160 e-mail: zurich@air.bg web: www.air.bg